

7 pagini despre catastrofa spațială americană
Columbia

FLACĂRA

FLACĂRA

VIP: Kitty, Jojo
Mariah Carey
Sugababes
Augusta
Sexxy

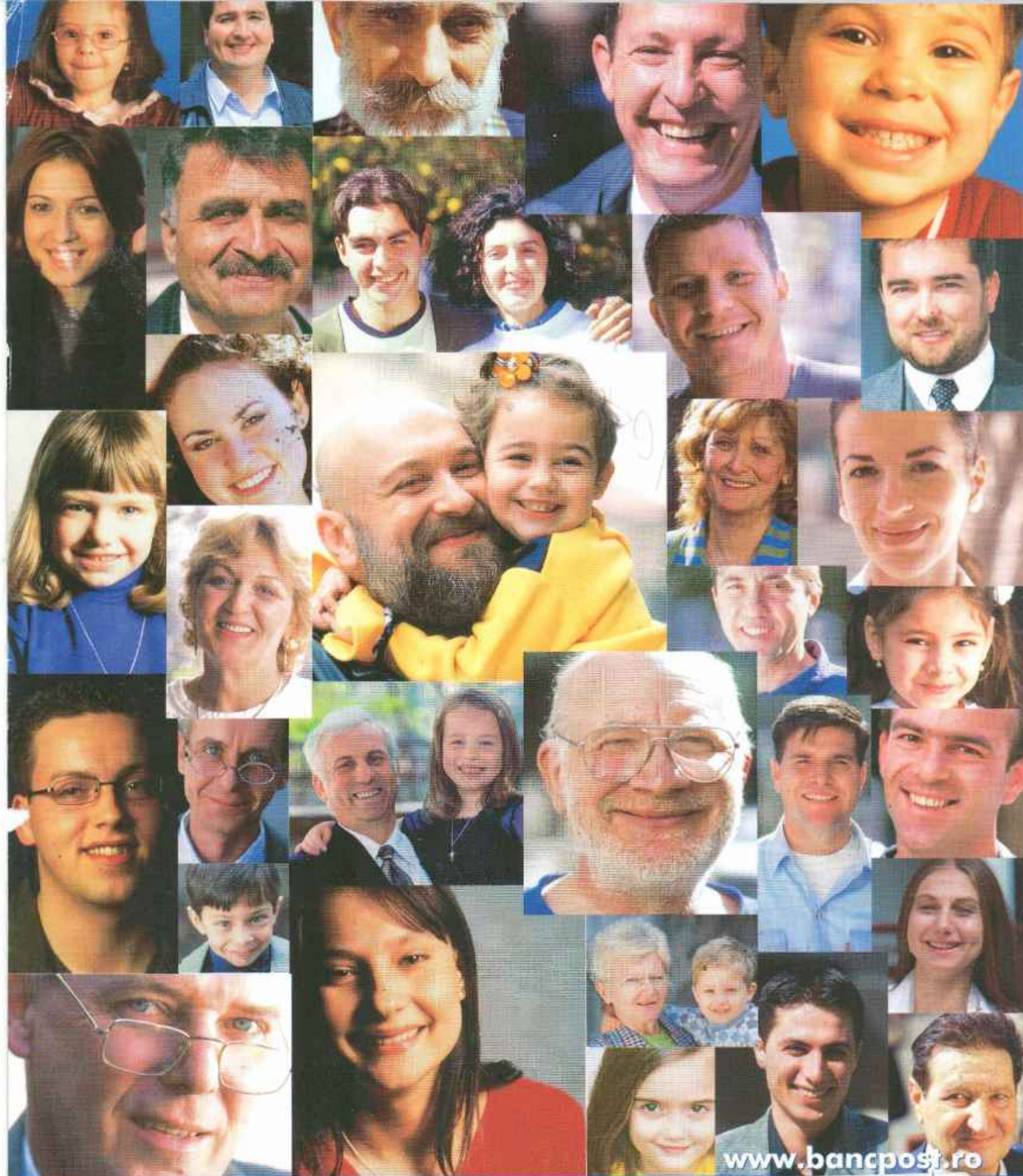
S.O.S.
bisericile
de cretă de
la Basarabi
Fotografii în
exclusivitate

**Stefan
Iordache**
și dosarul
LOLITA

Reportaj:
**Povestea
submarinului Pande**

Documentar:
**Moartea lui
Dumitru Tinu**
**Drogurile
sintetice
detronează
heroina**

11 2:17 / 06-

BANC POST
O bancă a tuturor

www.bancpost.ro

P/11217

24

SALA DE
LECTURĂ

Degeaba
ai un
munte de
bani dacă
ai^{cu} ce nu

să te urci pe el.

Noua Toyota Land Cruiser, disponibilă în România de la Crăciun!

Te regăsești în tot ce facem

TOYOTA ROMÂNIA srl

IMPORTATOR ȘI DISTRIBUTOR AUTORIZAT

SHOWROOM, șos. Ștefan cel Mare nr. 30, tel.: 211 2789, 211 2790, fax: 211 9204

SERVICE, b-dul Expoziției nr. 2, tel.: 224 0013, 224 0014, fax: 224 0155; e-mail: sales@toyotaromania.ro

București - Toyota Romania, tel.: 211 27 89/90; Toyo Motor Center, tel.: 231 57 01; CT Industries, tel.: 211 50 47; Autoshop, tel.: 410 99 15.

Brașov - Genius Motors, tel.: 0268 327 474; Cluj - ProfiAuto, tel.: 0264 441 214; Focșani - Auto Best, tel.: 0237 214 054; Timișoara - Westmotors, tel.: 0256 198 406.

Naveta spațială *Columbia* s-a pulverizat, din cauze necunoscute, și a ars aproape în întregime, sâmbătă, 1 februarie, la 9.16, ora locală, deasupra statului Texas, la intrarea în atmosferă. În acel moment, nava se afla la 63 km altitudine și avea viteza de 19.000 km/h. Nici o procedură de catapultare nu este posibilă în această situație. Resturile navetei s-au împrăștiat la sol pe o rază de circa 320 km.

Înainte de accident, astronauții nu anunțaseră nici o defecțiune la bord. Centrul de zbor a pierdut contactul cu echipajul la ora 9.00, în timp ce naveta trecea pe deasupra orașului Dallas.

De remarcat că, în imaginile existente, se vede că fragmentele au urmat traiectorii paralele, ceea ce pare să excludă posibilitatea unei explozii (caz în care ar fi existat o împrăștiere radială). De asemenea, nu a putut fi observată nici o incandescență.

Casa Albă a exclus posibilitatea unui act terorist. În același timp, era de așteptat ca adversarii SUA (în special Irakul) să exploateze în folos propriu catastrofa, susținând că ar fi un semn, o pedeapsă divină pentru intenția americanilor de a declanșa al doilea război în Golf.

Columbia,

misiunea mortală

Scenarii

Trei posibile cauze ale catastrofei, publicate de revista Time.

Structura aerodinamică a fost afectată din cauza unei deviații de la unghiul optim de zbor. Astronauții au scăpat naveta de sub control și acesta a început să piadă brusc din altitudine. Și, câtă vreme în timpul manevrei de reintrare în atmosferă astronauții nu pot compensa pierderea de altitudine prin acționarea motoarelor, ci doar folosind flapsurile, naveta se comportă, așa cum spun piloții, ca o „cărămidă cu aripi”. În cazul navetei Columbia, s-a pierdut de sub control operațiunea de revenire și nu i s-a mai putut corecta traiectoria.

O altă explicație ar putea fi pierderea unor bucăți din învelișul navei. Aceasta este acoperită cu plăci rezistente la temperaturi foarte înalte, cu rol de protecție și împotriva schimbărilor bruște de temperatură din timpul revenirii în atmosferă. Această ipoteză este, totuși, puțin probabilă, deoarece și în timpul lansării se pot pierde bucăți din învelișul navei și un asemenea fenomen nu ar fi provocat acest dezastru.

A treia posibilă explicație ar fi legată de o defecțiune a motoarelor care a dus la aprinderea combustibilului. Deși rezervoarele principale sunt de obicei goale, se pare că în rezervorul de manevră rămâne o cantitate de combustibil destul de mare. În mod normal această rezervă de combustibil nu ar fi putut provoca un incendiu devastator. ■

Naveta

Columbia – construită în 1981 – era cea mai veche și prima care a ajuns pe orbita Pământului dintre cele cinci navete spațiale ale flotei NASA: *Challenger* (1982), *Discovery* (1983), *Atlantis* (1985) și *Endeavour* (1991), construită pentru a înlocui naveta *Challenger* după catastrofa din 1986. Misiunea încheiată tragic pe 1 februarie a fost cea de-al 28-lea zbor al navetei.

Purtând codul OV-102 (Orbiter Vehicule – Vehicul orbital), *Columbia* a suferit, de-a lungul timpului peste 50 de modificări față de varianta inițială, inclusiv o îmbunătățire a sistemului de protecție termică. Ultima revizie de acest tip s-a petrecut în 1999.

În luna iulie a anului trecut au fost descoperite trei spărturi în tuburile de oțel care direcționau combustibilul către motoarele principale. Vârsta nu a fost considerată drept un factor posibil al acestor defecțiuni, câtă vreme același tip de spărturi mai fusese descoperit și la celelalte navete, mai noi, ale NASA.

În urma accidentului, NASA a anunțat că astronauții de pe stația spațială internațională (aflată în construcție) vor fi aduși pe pământ de o navetă rusească, întrucât, fără îndoială, ca și după accidentul din 1986 al lui *Challenger*, programul spațial american va fi suspendat o vreme. ■

Echipajul

Rick D. Husband, comandantul misiunii, 45 de ani, la a doua misiune în spațiu. Fost inginer mecanic; colonel în aviația americană.

William C. McCool, pilot, 40 ani, aflat la prima misiune în spațiu, era responsabil de manevrele navetei. A fost pilot de încercare și comandant în marina americană; absolvent al Academiei Navale.

Michael P. Anderson, comandant de navetă, 42 ani, a mai navigat în spațiu în anul 1998 pentru un experiment făcut pe stația rusească *Mir*. Fost colonel de aviație, de formație fizician.

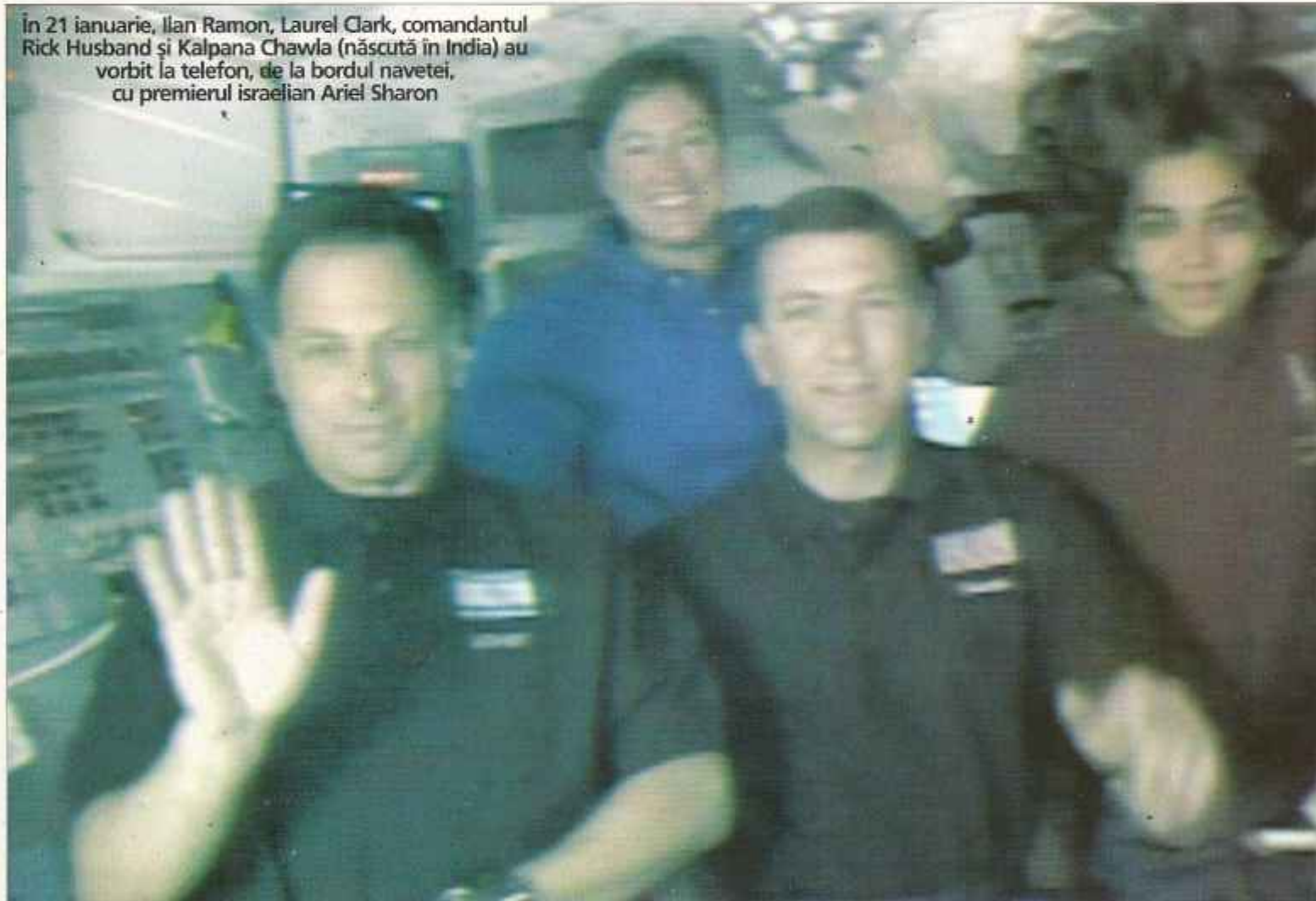
David M. Brown, 46 ani, era implicat în mai multe experimente, mai ales de biologie. Se afla la prima misiune în spațiu. A fost căpitan în aviația americană și medic militar.

Laurel Clark, cercetător, 41 ani, la primul zbor în cosmos. A fost comandant în flota navală americană, a absolvit cursuri medicale la Universitatea Wisconsin, Madison.

Kalpana Chawla, cercetător, născută în India în 1961. În 1997 a participat la primul experiment spațial, fiind primul om care a folosit o mână robotizată în spațiu. Chawla obținuse doctoratul în ingineria aerospațială la Universitatea din Colorado.

Ilan Ramon, cercetător, 47 ani, primul israelian care a ajuns în spațiu. Colonel și fost pilot în armata israeliană, Ramon a fost pe front în 1973 și 1982. ■

În 21 ianuarie, Ilan Ramon, Laurel Clark, comandantul Rick Husband și Kalpana Chawla (născută în India) au vorbit la telefon, de la bordul navetei, cu premierul israelian Ariel Sharon

SALA DE
LECTURA

După ce a trecut prin ultimele verificări, echipajul de pe *Columbia* s-a îndreptat spre zona de lansare 39 A, pentru a lua liftul care urma să-i ducă la bordul navetei. În față, pilotul William „Willie” McCool (stânga) și comandantul Rick Husband. În planul al doilea, Kalpana Chawla și Laurel Clark. În spatele lor, Ilan Ramon, Michael Anderson și David Brown.

La Nacogdoches, în Texas, lângă resturile navei oamenii așezaseră câteva flori. De altfel, pe întreg teritoriul Statelor Unite americanii s-au aflat în doliu.

Speranțe până în ultimul moment...

Joanne, sora lui Michael Anderson, comandantului navei, le-a spus reporterilor că nu a putut să accepte ideea că fratele ei poate muri atunci când a aflat știrea că NASA a pierdut legătura cu naveta *Columbia*. „Când am deschis televizorul, am oprit sonorul... Nu vroiam să aud ceea ce nu puteam să cred...” În timp ce povestea, Joanne era îmbrăcată într-un tricou inscripționat cu numele celor șapte membri ai echipajului de pe *Columbia*.

Lângă ea, avea ultimul lucru pe care îl primise: o fotografie cu autograf în care era fratele ei și un afro-american. „Visul său suprem a fost să devină astronaut și ar fi făcut orice sacrificiu pentru asta, iar noi, familia, am știut că-și va realiza visul... Cel mai greu a fost pentru soția lui Michael și pentru cei doi copii ai săi, care se pregăteau să-l întâmpine și să îl primească așa cum se cuvenea, acasă, pe erou...”

Declarații ale martorilor

„A fost ca și cum o mașină s-a izbit de o casă. Sau ca o explozie. A fost zguduitură foarte puternică...” – John Ferolito, Carrollton

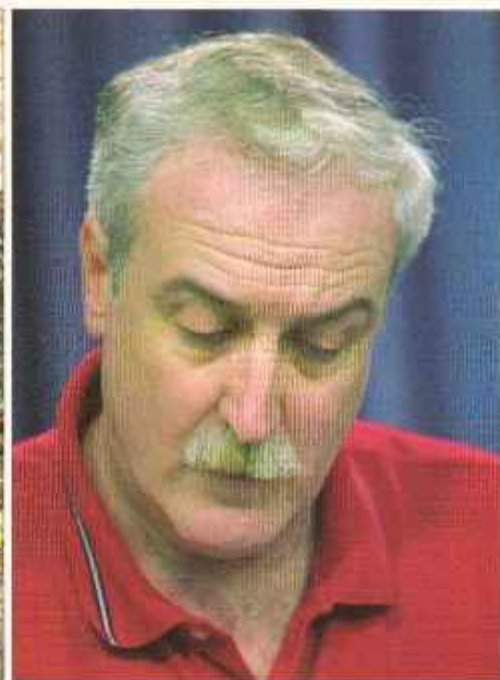
„Am văzut două obiecte strălucitoare zburând pe deasupra capului. Am crezut că sunt avioane de curse.” – Gary Hunziker

„Mă pregăteam să ies din casă când am auzit un zgomot puternic și ferestrele au început să se cutremure. Am crezut că e o explozie sonică.” – Harry Wise.

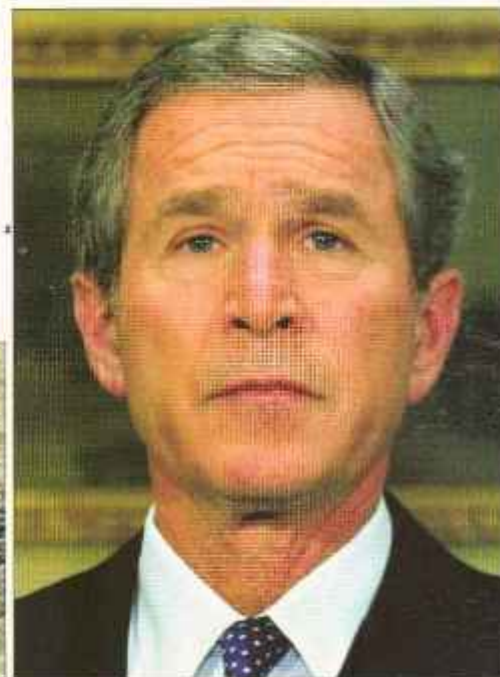
Foarte mulți oameni care au văzut catastrofa au sunat la Poliție ca să ofere informații. Iar informațiile erau destul de confuze. Sergentul Steve Robinson, din orașul Bossier, aflat la 182 km de Dallas, a reținut că un bărbat i-a spus că a văzut un avion rupându-se deasupra Shreveport-ului. Altceineva a văzut o minge imensă de foc, iar

o femeie s-a plâns că i s-a cutremurat casa.

„Din unghiul în care eram eu am văzut câteva flăcări care parcă zburau spre noi. Nu înțelegeam nimic... În același timp, vedeam și o mare parte a navei pe cer...” – Chris Linville, Addison.

Sean O'Keefe, administrator NASA, a declarat, în cadrul primei conferințe de presă dedicate catastrofei din 1 februarie, că președintele George W. Bush a vorbit personal la telefon cu familiile astronautilor, promițându-le că o echipă de specialiști va începe imediat cercetarea accidentului. Datele culese de aceștia urmau să fie aduse la Centrul Spațial, pentru analiza acestora. În același timp, NASA a făcut apel la toți cei care dețin informații despre accident să le comunice urgent. Astfel, la anchetarea catastrofei aeronautice au participat mulți oameni din afara Agenției: forțele aeriene, marina, martorii, agențiile federale și locale. În același timp, O'Keefe a cerut celor care descoperă rămășițe ale navei *Columbia* să nu le atingă, anunțând imediat autoritățile. NASA și FBI au fost singurele instituții autorizate să se ocupe de aceste rămășițe. Administratorul agenției spațiale americane a făcut de asemenea apel la ziariști să respecte durerea familiilor celor șapte cosmonauți.

Bilanțul tragic al cuceririi spațiului

27 Ianuarie 1967: Gus Grissom, Edward H. White și Roger B. Chaffee au murit în timpul incendiului declanșat în interiorul modului de comandă, în timpul antrenamentelor desfășurate la Centrul Spațial Kennedy.

24 Aprilie 1967: Cosmonautul sovietic Vladimir Komarov moare în prăbușirea lui Soyuz 1.

29 Iunie 1971: Georgy Dobrovolsky, Vladislav Volkov și Viktor Patsayev mor asfixiați din cauza unei scurgeri de oxigen, cu 30 de minute înainte ca nava în care se aflau, Soyuz 11, să aterizeze.

28 Ianuarie 1986: Naveta spațială Challenger explodează la 73 de secunde de la lansare. Toți cei șapte cosmonauți aflați la bord (Christa McAuliffe, Francis Scobee, Michael J. Smith, Ellison S. Onizuka, Judith A. Resnik, Ronald E. McNair și Gregory B. Jarvis) au murit pe loc.

1 Februarie 2003: Toți cei șapte astronauți ai navetei Columbia (William McCool, Rick Husband, Michael Anderson, Kalpana Chawla, David Brown, Laurel Clark și Ilan Ramon) mor în accidentul petrecut cu 16 minute înainte de momentul aterizării, la 63 km deasupra statului american Texas.

Israelul a declarat doliu național pentru pierderea lui Ramon

Ilan Ramon era primul astronaut din Israel. Printr-o stranie coincidență, cu 17 ani în urmă, explozia navetei Challenger a fost și ea marcată de o premieră: la bord se afla prima femeie din Statele Unite care urma să ajungă în spațiu. Numai că, dacă naveta Columbia s-a dezintegrat la întoarcerea pe Pământ, Challenger a fost distrusă la puțin timp după decolare.

„Ramon nu era doar un pilot sau un astronaut”, a declarat Dan Gillerman, ambasadorul american în Israel. „Era un simbol.

Un simbol al excelenței și al libertății, atunci când Israelul s-a confruntat cu cele mai dificile momente istorice”. Acum, „durerea și oroarea sunt inimaginabile”, a mai adăugat Gillerman.

„Suntem șocați”, a spus Zeev Levin, profesor la Universitatea din Tel Aviv. „Toate experimentele făcute de noi s-au pierdut, dar nimic nu se compară cu prețul greu pe care îl plătim acum”.

În întreaga Americă, inclusiv în magazine, oamenii au urmărit șocați la televizor știrile legate de catastrofa navetei Columbia.

Columbia a decolat în zorii zilei de 16 ianuarie, pentru o misiune de 16 zile. Totul părea în regulă și nimeni nu știa ce va urma...

Într-un moment de tragică inspirație, pe 28 ianuarie, cu patru zile înaintea producerii catastrofei, comandantul navei *Columbia*, Rick Husband a ținut un moment de reculegere în spațiul cosmic pentru membrii celor două misiuni spațiale americane eșuate, *Apollo 1* și *Challenger*.

Continuă odiseea spațială?

După momentul în care Neil Armstrong a pășit pe Lună în timpul celei mai importante călătorii din istoria de până acum a umanității, cercetarea spațiului cosmic a devenit, în ochii marelui public, aproape o banalitate. Cele mai spectaculoase momente ale aventurii spațiale se petrecuseră cu peste trei decenii în urmă și, până la catastrofa navei *Challenger* din 28 ianuarie 1986, interesul față de misiunile cosmice, considerate din ce în ce mai sigure, scădea de la an la an.

Tragedia *Challenger* a schimbat, o vreme, această percepție. Atunci, Președintele Reagan a promis că „vor fi mai multe zboruri ale navetelor spațiale și mai multe echipaje” decât până atunci. Totuși, lansările navetelor americane au fost întrerupte timp de 32 de luni, până în 1988, când lansarea navei *Discovery* pe orbită a înregistrat o audiență record.

Declarația Președintelui Bush la câteva ore de la momentul prăbușirii („Cauza pentru care au murit va continua. Călătoria noastră în spațiu o să continue”) este similară cu mesajul cu promisiunea lui Reagan din 1986. Dar, dacă acum 17 ani, NASA și-a permis o asemenea pauză în programul spațial, situația actuală este diferită. În momentul producerii catastrofei navei *Columbia*, în spațiu se aflau trei oameni, doi americani și un rus, la bordul Stației Orbitale Internaționale. Este adevărat că modulul Soyuz, aflat la bordul stației, îi poate aduce pe cei trei pe Pământ, dar o stagnare a programului spațial american în momentul în care China se pregătește să trimită prin forțe proprii primul om în spațiu și în care SUA au nevoie mai mult decât oricând să-și reafirme, pe toate planurile, poziția de superputere mondială ar însemna un eșec al administrației actuale.

Și ar mai fi un subiect de meditație. Această catastrofă, petrecută la aproape exact 17 ani de la explozia navei *Challenger*, dar și la 2 ani de la atacul din 11 septembrie – moment de schimbări geopolitice majore – nu poate să nu ridice semne de întrebare, cu toate asigurările oficialităților americane că nu este vorba despre un atac terorist, asigurări pe care s-au grăbit să le ofere presei în primele ore de la producerea accidentului, fără posibilitatea reală de a investiga toate cauzele. Mai ales că, nefericită coincidență, la bordul navei *Columbia* se afla și primul astronaut israelian din istorie...

Interviuri de **Oana Vasilescu, Alexandru Arion**
și **Tudor Călin Zoroianu**
foto **AP-Rompres**

BONTON DĂ TONUL

APA TONICĂ DE LA BUCOVINA

"BonTon dă tonul bunei dispoziții. BonTon este mai mult decât o apă tonică: e o stare de spirit efervescentă. E o băutură care, în proporțiile potrivite, dă tonul amar-dulce-acrișor al cocktailurilor. Se combină și te combină cu tot ceea ce este de bun gust. E de bonton să bei BonTon!"

FLACĂRA®

Fondată în 1911 de Constanța Bara
DIRECTOR: ALEXANDRU ARION
REDACTOR-ȘEF: REMUS ANDREI ION
SECRETAR GENERAL DE REDACȚIE: Paul Șelci
SENIOR EDITORI: Mihaela Petrus, Tudor Călin Zăroian
EDITORI: Julia Cristoforescu, Oana Căpăraș
 Geografia: Adina Muraru

SPORT: Pompiliu Iordanjea Demetrescu
SENIOR EDITOR FOTO: Octavian Tăbă
FOTOREPORTERI: Paul Agache, Robert Honeac, Florin Iordă
TEHNOREDACTOR: Laura Tăbă
CULEGERE COMPUTERIZATĂ: Angela Ciocan
COLABORATORI PERMANENȚI:
 Emil Huzăroiu, Radu Iordă, Nicolae Manolescu, Ștefan Nică, H.R. Pădăreș, Dan Păvel, Maria Pătrăș, Basil Ștefan, Alex. Ștefănescu
CORRESPONDENȚI ÎN STRĂINĂTATE:
 Gabriela Adin-Opaș (Austria), Alexandru Gîrău (Italia), Ion Nău (SUA)

Grafică, tehnoredactare
 și prelucrare imagine
ART DIRECTOR: Iulian Bugăciuc

Societate cu capital integral deținut de:
 Oana Petrus, Constanța Bara
 S.R.L. J.C. 5888, 1991 din 10/07/1991
 Cod Unic de înregistrare 1360276

S.C. PUBLICAȚIILE FLACĂRA S.A. este membră al
 Biroului Român de Audit al Tipăriturii - BRAT

Consiliul de Administrație:

PREȘEDINTE - DIRECTOR GENERAL: George Adin
VICEPREȘEDINTE: Alexandru Pădăreș

MEMBRI: Mariana Roxandra Arion, Alexandru Arion, Doru Găna

DIRECTOR EXECUTIV: Beatrice Anca Arion

DIRECTOR DISTRIBUȚIE: Gabriel Bombă

CONTABIL ȘEF: Elena Anghel

DIRECTOR PUBLICITATE ȘI MARKETING: Emil Dumitru

SECRETARIAT: Ileana Teștăroiu. Tel. 224.36.88, 224.37.44

Fax: 224.37.13. Email: redactia@flacara21.ro

Adresa: București, sectorul 1, Piața Pieșei nr. 1, cod 210341

C.P. 21.03.12

Cămine: 2511.1789.1/101 BCR, sector 1, București

Contabilitate: 2511.1789.3/USD BCR, sector 1, București

2511.1789.2/DNA BCR, sector 1, București

Fundația „Arenite Flacăra - România”

Președinte: George Arion

Director executiv: Mariana Roxandra Arion

Director al publicațiilor de divertisment: **ALEXANDRU PĂSĂREAN**

REBUS®

Redacție: MIHAI ZGUBEA

Revista Rebus are Certificat de Audit eliberat de BRAT

REBUSACHE®

Redacție: DANIEL POFA

Redactor artistic: Avel Ștefan Alexandrescu

Tehnoredactare computerizată: Doru Văliște

Corectură: Ioan Grigoriuș

Publicitate și marketing: Florin Iordă

Telefon: fax: 222.67.38, 224.36.88

Distributie: 222.66.28; 224.37.44; (Eliberate: Găgăci)

Mariela Celac, Cosmina Epure, Valeria Rodu

Cămine din țară și din străinătate se pot abona

prin S.C. „Publicațiile Flacăra” S.A.

Cămine la par abona și prin: S.C. „MT PRESS IMPEX S.R.L.” București

Tel./Fax: 021/255.48.15; 021/255.48.16; 021/255.48.17

Flacăra, Almanah Flacăra, Flacăra Bix, Flacăra Focus,

Rebus, Almanah Rebus, Rebusache

sunt mărci înregistrate

ale S.C. Publicațiile Flacăra S.A.

Pentru **art. 206 CP**, responsabilitatea juridică pentru conținutul
 articolului aparține autorului. De asemenea, în cazul unor agenți
 de presă și personalități citate, responsabilitatea juridică le
 aparține.

ISSN: 1220-773x

Tipar: MEGAPRESS - BUCUREȘTI

DOCUMENTAR

**Drogurile sintetice
 detronează heroina** 16

REPORTAJ

Povestea submarinului Pandele 28

Columbia exotică și terorizată 30

DOSAR

Vacanțe sportive de sezon 50

Moartea lui

Dumitru Tinu 36

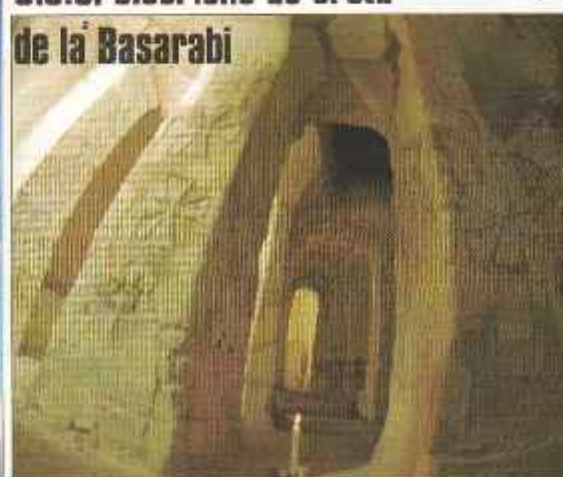
INTERVIU

**Ștefan Iordache
 și dosarul Lolita** 30

EXCLUSIVITATE

S.O.S. bisericile de cretă 58

de la Basarabi

REPORTAJ

Premieră medicală:

Inimă nouă pentru un copil de 22 de zile 22

V.I.P.

Sexxy	46
Augusta Dumitrașcu	57
Kitty Cepraga, Jojo	81
Ca\$Sa Locco	83

PROIECT

Catedrala maxima pentru România	66
---------------------------------	----

LITERATURĂ

Cărțile lunii prezentate de Alex Ștefănescu	77
---	----

FILM

Casă, dulce casă	78
------------------	----

AUTO

Lux la Detroit	84
----------------	----

BUSINESS

Interviu cu Constantin Niculescu, președintele ACR	86
--	----

OPINII

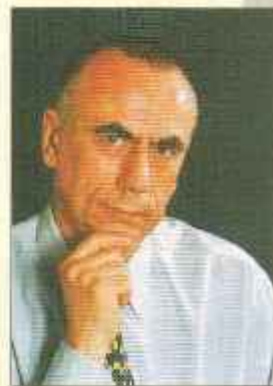
Doru Costea, Emil Hurezeanu,
Radu Ionescu, Dan Pavel,
H.-R. Patapievici, Bazil Ștefan

Coperta 1:
Ștefan Iordache
fotol:
Tudor Predescu

Altceva

De ce nu pot să apară la noi „incoruptibili”?

Justițiarii

Putinele ziare și reviste care mai murmură împotriva actualei stări de lucruri din România semnalează deseori cazuri de corupție la cele mai înalte vârfuri ale Puterii. În Senat, în Camera Deputaților, la Guvern, în întreprinderile și instituțiile statului. De multe ori dezvăluirile sunt însoțite de probe zdrobitoare, care ar trebui să aibă consecințe grave pentru făptași. Dar nu se întâmplă mai nimic. Aproape totul se mușamalizează sau este ridiculizat, ca fiind fabulațiile unor gazetari în goană după senzațional. Și astfel, funcționarul care ia mită ca să-ți elibereze un act, judecătorul care primește bani pentru ca să dea o sentință anapoda, slujbașul care ia șpagă pentru ca o licitație să fie câștigată pe ochi frumoși sau un teren să intre în posesia cui a știut să „ungă” mai bine își văd nestîngerii de treburile lor. La noi, destinul afacerilor murdare este să fie îngropate.

Cu toate acestea, sunt polițiști, sunt procurori care ar dori să se instaurze un climat de cinste, de dreptate, de curățenie morală. De obicei sunt tineri, mai au încă idealuri, mai cred că Binele poate să triumfe. Dar ceea ce rămâne în plasa lor e doar plevușca, doar cei care nu pot să facă apel la o „piță” care să-i scape de necazuri. Astfel de justițarii sunt socotiți niște naivi de către cei mai mulți, niște fraieri care se bat cu morile de vânt. Prost plătiți, luați în răs, descurajați, deseori se resemnează și acceptă sistemul care-i transformă, până la urmă, și pe ei, în niște corupți. Pentru că nu-i sprijină, de fapt, nimeni, nici în cele mai selecte cercuri ale deciziei, nici în rândurile oamenilor obișnuiți. Flagelul corupției a cuprins întreaga societate românească de azi. Nu i se mai poate opune nimeni. De aceea, mult trâmbițatele campanii anticorupție au eșuat și vor eșua lamentabil. Fiindcă n-au suport popular.

Nu demult, un post de televiziune a prezentat cum niște muncitori furau din materialul necesar reparării drumurilor și-l vindeau, fără rușine, în văzul lumii. Fără să știe, lucrătorii în salopete murdare își dădeau astfel mâna cu spilcuitii funcționari năvăliți la peșchesuri grase, într-o concordie deplină. Atunci cine să se mai revolte împotriva câștigurilor pe căi ilicite?

De ce să ne mai mire că, într-un recent sondaj, doar șapte la sută dintre cei intervievați manifestă îngrijorare față de fenomenul corupției?

Și totuși, chiar în clipele în care scriu aceste rânduri, îmi place să cred că există undeva, neștiut de nimeni, un tânăr profesionist care nu se lasă nici intimidat, nici șantajat și urmărește cu tenacitate, alături de alți tineri aidoma lui, firele țesute de vreun „baron”, de vreun grangure care se bate cu pumnul în piept de mila țărișoarei sale din averea căreia s-a înfruptat și dorește să se înfrupte în continuare.

Sergiu Bricea

Comisarul **Maigret**

John Simeon (*dreapta*), fiul celebrului scriitor Georges Simenon, pozează alături de ministrul belgian al Culturii, Didier Gosuin, în muzeul poliției din Lausanne, cu ocazia centenarului celui care l-a creat pe comisarul Maigret. Belgianul Georges Simenon a trăit vreme de 34 de ani în Elveția, înaintea morții sale din 1989.

Un ministru cu **Grammy**

Noul ministru brazilian al Culturii, Gilberto Gil, și-a prezentat într-un mod original echipa: cântând! Nu este de mirare, întrucât Gil a cucerit în 1998 premiul *Grammy World Music*. Numirea sa în actuala funcție este considerată o probă a intenției președintelui Luiz Ignacio da Silva de a se apropia cât mai mult de rădăcinile culturii braziliene și de populația săracă, de culoare. Înaintea lui Gilberto Gil, singurul ministru brazilian de culoare a fost celebrul Pele.

Copiii și **dansul**

La Berlin a avut loc premiera unui inedit „spectacol simfonic”. Celebra piesă a lui Igor Stravinski, *Sărbătoarea primăverii*, nu mai este doar o lucrare orchestrală. Un grup de elevi berlinezi au dansat pe muzica marelui compozitor rus acompaniați fiind de către cea mai puternică orchestră simfonică a Germaniei, *Filarmonica din Berlin*, sub bagheta lui Sir Simon Rattle. Altfel spus, Marea Britanie, Rusia și Germania s-au reîntâlnit în imperiul magic al muzicii.

Trei nominalizări

Pe 20 februarie, la ediția 2003 a *Premiilor Brit*, cel mai important eveniment muzical din showbiz-ul englez, fetele de la *Sugababes* vor fi nominalizate la trei categorii: Cel mai bun grup britanic, Cel mai bun album britanic (*Angels With Dirty Faces*) și Cel mai bun artist dance. Nominalizările au fost anunțate în săptămâna în care albumul menționat atinsese un milion de bucăți vândute în lume.

Confesiuni la gura sobei

Cu o admirabilă perseverență, *Ziarul de duminică* adună mai departe, într-un al doilea volum, interviurile și confesiunile publicate, de-a lungul timpului, în paginile sale. Mai rar poate fi citită o asemenea colecție de amintiri și opinii formulate de personalități precum Paulo Coelho, Andrei Blaier, Gabriela Melinescu, Augustin Buzura, Neagu Djuvara, Mircea Malița sau Marcel Chimoagă.

Cele mai bune filme ale anului 2002

Trecerea în revistă a celor mai bune filme din anul precedent a fost organizată de către *Independența Film* și *Agenția Champions*, pe baza voturilor jurnaliștilor din domeniu. Un maraton cinematografic găzduit de *Sala Elvira Popescu*. Pe primele trei locuri ale topului alcătuit figurează *Amélie*, *Minority Report* și *Huit femmes*. În pozițiile 4 și 6 se găsesc, îmbucurător, producții românești: *Filantropica*, respectiv *Occident* (în imagine).

ASIBAN S.A.

ASIGURARE - REASIGURARE

vă oferă

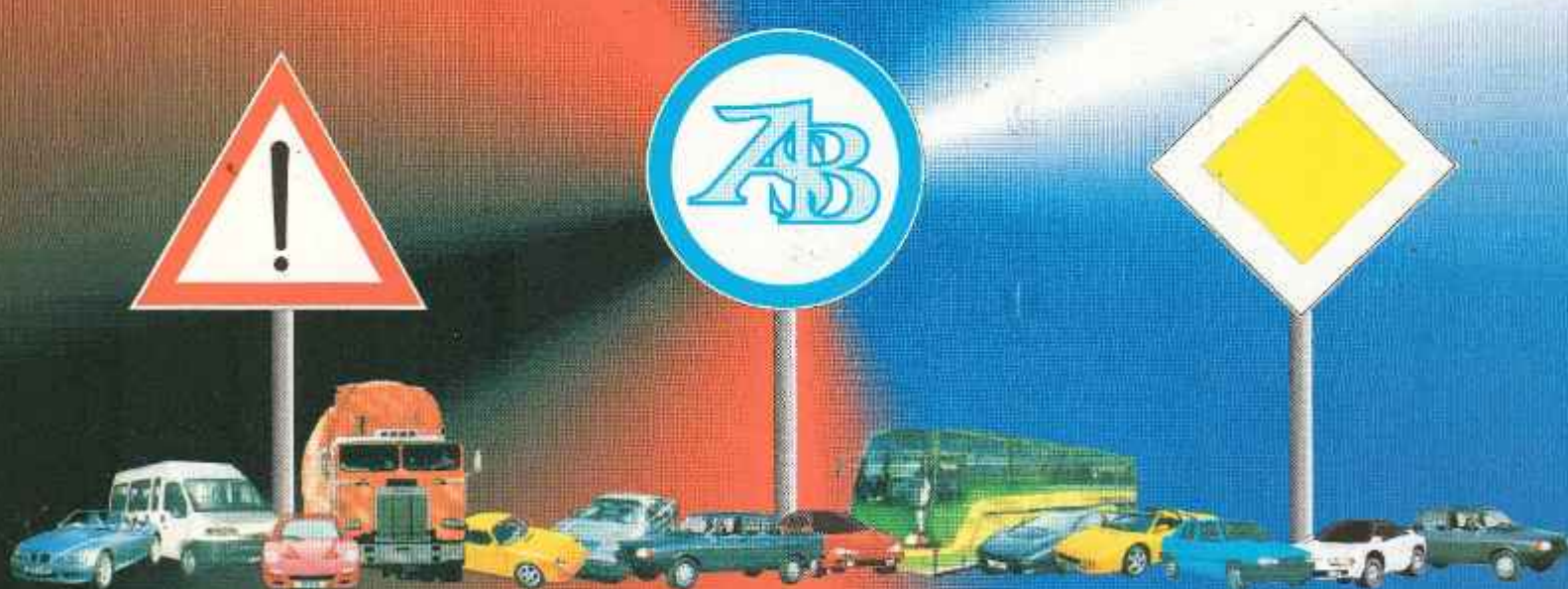
ASIGURAREA OBLIGATORIE **RCA 2003**

Atenție!

Caută-i pe reprezentanții ASIBAN din județul tău!

Ai prioritate!

Drum bun!

ASIGURAREA DE CARE AVEȚI NEVOIE!

Societate fondată și administrată de:

BCR, BRD-GSG, CEC, Banca Transilvania, SC ISAF SA

ADMINISTRAȚIA CENTRALĂ:

Str. Mihai Eminescu nr. 45, sector 1, București, 71147

Tel: 021-210.12.87, 021-210.18.60; Fax: 021-210.21.59, 021.210.29.86

E-mail: asiban.sa@asiban.ro • <http://www.asiban.ro>

Viața de noapte a Bucureștiului este în pas cu moda. Nimic nu e mai „trendy” astăzi decât o pastilă de *Harry Potter* sau *Tom și Jerry*. Droguri! Pe care le poți găsi în mai toate cluburile și discotecile bucureștene. Popularitatea crescândă de care se bucură acestea se datorează, în primul rând, faptului că nu induc o dependență fizică. Pot fi luate ocazional, intervalul dintre doze putând ajunge și la două luni. Ceea ce puțini știu însă este faptul că o pastilă tip *Harry Potter* produce modificări ireversibile ale celulelor nervoase. Cu alte cuvinte, nu vei mai fi niciodată la fel.

Drogurile sintetice detronează heroina

documentar

*larba ține, deja, de domeniul amintirilor.
Consumatorii de droguri o înlocuiesc
tot mai des cu pastile frumos colorate.*

Marketingul drogurilor se folosește pâr

La începutul anului 1990, odată cu deschiderea granițelor, România devenea, alături de statele din fostul bloc comunist, un punct de tranzit al traficului internațional de droguri. Poziția geografică și corupția sistemului vamal i-au determinat pe traficanții de droguri să includă România pe una dintre așa-numitele „rute balcanice”, care fac legătura între laboratoarele clandestine din Turcia și Vestul Europei. Cea de-a doua cotitură importantă în evoluția pieței interne a drogurilor, după căderea comunismului, a reprezentat-o devierea rutei iugoslave prin România în timpul răboiului din fosta Iugoslavia. După încheierea conflictului, doar o parte a traficului de droguri a fost redirecționată pe vechea rută, mulți dintre traficanți preferând să tranziteze în continuare România, unde stabiliseră legături sigure cu crima organizată locală. Odată înscrisă pe harta drogurilor, România avea să devină, treptat, nu numai o țară de tranzit, ci și o piață de desfacere în continuă expansiune, lucru dovedit și de creșterea substanțială a volumului capturilor de droguri a Direcției Generale de Combateră a Crimei Organizate și Antidrog (DGCCOA) a Poliției Române. De altfel, un raport recent al DGCCOA estimează că traficul și consumul de droguri se află pe un trend ascendent, constatându-se pătrunderea pe piața românească a tot mai multor droguri sintetice, ca urmare a cererii în continuă creștere.

Ecstasy

Cel mai la modă drog din România pare a fi, astăzi, *ecstasy*. E „trendy”, sau „cool”. Îl poți procura din mai toate discotecile. O pastilă mică, poți să o bei cu o Coca-Cola, discret, fără să te vadă nimeni. Pentru clienții casei, pilula poate fi adusă de băiatul de la bar direct în cola, fără bătaie de cap. Dă o stare de bună dispoziție. Fiind un excitant al sistemului nervos, după ce efectul drogului dispăre, consumatorul e epuizat. Spre orele dimineții, el părăsește de obicei discoteca sau clubul de noapte unde s-a drogat și se retrage în cluburile *after-our*. Un DJ dintr-un cunoscut club *after-our* din București spunea că „la șapte dimineața, asistența mea e pe jos; pot să mixez liniștit Olimpia Păncu cu Verdi, că nu se prinde nimeni”.

Pilula de *ecstasy* costă undeva între 5 și 10 dolari, și are avantajul că nu produce – ca în cazul heroinei, de pildă – dependență fizică. Dacă nu mai ai bani pentru o pilulă, nu te doare nimic. Dependența e doar psihică. Lipsa drogului provoacă depresie, dar poți lua un somnifer, dormi și-ți trece. Apoi, când ai bani, la o altă petrecere, poți să iei o altă pilulă. Te simți iarăși „cool”. Ce nu știi însă, atunci când iei o pilulă de *ecstasy*, e că nu vei mai fi niciodată la fel. Modificările sistemului nervos provocate de acest drog sintetic sunt, din nefericire, ireversibile.

Ce este, însă, acest *ecstasy*? În anii '60, industria farmaceutică a introdus în terapie un medicament pentru slăbit: *amfetamina*. Rezultatele spectaculoase obținute de cei care aveau probleme cu greutatea corporală l-au propulsat imediat în atenția opiniei publice, însă peste câțiva ani a apărut o problemă serioasă: dependența. Cei care ar fi trebuit, practic, să încheie tratamentul nu puteau abandona *amfetamina*. Medicamentul a fost scos din terapie la începutul anilor '70 și a fost pus pe lista substanțelor interzise, dar în 1986 s-a încercat din nou introducerea în terapie a unui derivat de *amfetamină*, numit *MDMA*. Testele ulterioare au relevat faptul că acest compus este toxic. Prin urmare, s-a renunțat la el, însă *MDMA* avea să facă ulterior o fulminantă carieră pe piața ilegală a drogurilor, sub numele de *ecstasy*. Cele mai mari producătoare sunt Israelul, Germania și Olanda, însă trei laboratoare clandestine de acest tip au fost descoperite anul trecut și în România.

Ecstasy este o denumire generică pentru toți derivații de *amfetamină*, fiind cunoscuți aproximativ 2.000 de compuși, deși frecvent întâlniți sunt doar zece. Acest drog sintetic este o tabletă, care nu are o formă regulată, iar pe una din fețe are ștanțat un simbol. Fiind vorba, în linii mari,

Comisarul-șef Mihai Anghel, Directorul Brigăzii Antidrog a Direcției Generale de Combateră a Crimei Organizate și Antidrog, atrage atenția asupra amplotilor pe care traficul și consumul de droguri au luat-o în ultimii ani în România.

despre același drog, simbolul ștanțat nu reprezintă altceva decât o modă, care face produsul mai ușor de vândut. Cea mai recentă „marcă”, în momentul de față cea care face furori și în România, este *Harry Potter*, în fapt nimic altceva decât o tabletă de *ecstasy* care are ștanțat chipul celebrului personaj. O altă „marcă” la modă este *Tom și Jerry*, numele său fiind dat, de asemenea, de ștanță și nu de compoziție. În ultimii ani au mai făcut carieră BMW-urile, *Playboy*, *Mac*-urile (ștanța celebrei firme Macintosh, cu mărul mușcat) și, în general,

ă și de popularitatea desenelor animate

orice simbol de marcă ușor de reprodus și recunoscut. De altfel, analiza de laborator a drogurilor sintetice capturate în România a relevat faptul că aceste droguri vândute sub aceeași „marcă” nu au întotdeauna aceeași compoziție chimică, fiind întâlnite chiar cazuri în care pe piață au apărut droguri false: tablete inofensive, fără nici o substanță activă, care aveau ștanțată pe una din fețe unul dintre simbolurile consacrate.

Creșterea semnificativă a cererii drogurilor sintetice în România este cauzată, în primul rând, de faptul că acestea nu produc dependență fizică. Prin urmare, *ecstasy* poate fi consumat doar ocazional. Angela Pantea, expert farmacist al Brigăzii Antidrog, spune că acei care știu unde duce un consum regulat, dar care se simt bine atunci când iau o pastilă, se droghează la intervale mari de timp, o dată, cel mult de două ori pe lună. Din nefericire, consumatorii ocazionali de *amfetamine* nu știu, de regulă, că acestea produc modificări ireversibile la nivelul celulelor nervoase. Organismul se va adapta la modificările neuronale și, prin urmare, persoanele care au consumat *ecstasy* vor prezenta tulburări de comportament. Concluzia medicilor este fermă: cineva care a luat *ecstasy* nu va mai fi niciodată o persoană normală. Riscurile în cazul consumului regulat de *ecstasy* sunt, evident,

mult mai mari și mai vizibile. Fiind un stimulent al sistemului nervos, după ce efectul său dispare toxicomanul resimte o epuizare fizică și o stare de disconfort. Ritmul veghe/somn va fi serios perturbat, consumatorul de droguri stând treaz mai mult noaptea și dormind ziua. În timp, se va instala aritmia cardiacă, riscul de infarct crescând semnificativ.

Heroina

Cu toate că, datorită consumului ocazional, *ecstasy* este cel mai cerut drog de pe piața românească, prima poziție în preferința consumatorilor reguțați de droguri, toxicomanii, este deținută de *heroină*, arată directorul Brigăzii Antidrog a DGCCOA, comisarul-șef Mihai Anghel. Chiar dacă este mai scumpă – o doză ajunge undeva la 300.000-400.000 de lei –, efectul *heroinei* este mult mai puternic decât al pastilelor de *ecstasy*. O întâmplare petrecută acum câțiva ani în București este relevantă în ceea ce privește efectul pe care *heroina* îl are asupra consumatorului. O tânără de doar 20 de ani a murit în urma unei supradoze. Poate și pentru că nu știa că fiica sa se droga, mama a suferit un șoc atât de puternic încât nu a condus-o nici măcar pe ultimul drum. Neputând-o ierta, femeia nu s-a dus niciodată la mormântul fiicei sale. Terapiile psihiatrice nu au ajutat-o în nici un fel, așa că

într-o zi s-a hotărât să ia ea însăși o doză de *heroină*, în speranța că va înțelege cum a putut să devină fata sa toxicomană. A doua zi, femeia i-a spus psihiatrului: „Am luat o doză de *heroină*. Am înțeles și am iertat-o”.

Consumată de regulă acasă sau în apartamentul dealerului, *heroina* este prezentă însă și în discotecă, unde riscul de a fi prins de poliție este aproape minim. Motivul? Legislația: un toxicoman nu poate fi reținut decât în cazul în care drogurile sunt găsite asupra sa. La primul semnal de razie, toți cei care au prin buzunar ceva „marfă” o aruncă pur și simplu pe jos, făcând ca descinderile poliției în cluburi sau discotecă să aibă o eficiență aproape nulă. Este și cazul mediatizatei razii de acum câteva luni din clubul bucureștean *Office*, când s-a presupus că plicul de prafuri găsit la masa fotbalistului Dan Petrescu, sportiv cu o bună reputație, fusese de fapt aruncat de cineva din apropiere. De altfel, la razia din *Office* s-au găsit numeroase doze de droguri după canapelele din piele.

Efectul *heroinei* – o emoție descrisă de toxicomani ca „un orgasm non-genital” – se plătește, însă, scump. *Heroina* provoacă o dependență fizică severă, lipsa drogului având efecte devastatoare. Semnele inițiale apar de obicei cu puțin înainte de doza următoare programată: umezirea ochilor, curgerea nasului, agitație, irascibilitate, pierderea pozei de mâncare, insomnie, tremurat, căscat violent și strănut. Aceste simptome ating punctul culminant la 48-72 de ore de la administrarea ultimei doze. Consumatorul intrat în sevraj are o stare de depresie cu greață și vomă, crampe la stomac și diaree. Dar cel mai cumplit lucru provocat de privarea de *heroină* îl reprezintă durerile de oase și mușchi. Lipsa dozei obișnuite te face să urli de durere, apar spasmele musculare și mișcări necontrolate ale corpului. Sfârșitul este tragic: subiectul moare fie sufocat din cauza depresiei centrului respirator, fie, din cauza durerilor, inima cedează.

ISTENSILE FOLOSITE
PENTRU CONSUM

În anul 2000, Brigada Antidrog a distrus prin ardere drogurile confiscate până atunci în România

Cannabis

Cannabisul ocupă locul al treilea în ceea ce privește consumul de droguri în România și și-a făcut intrarea odată cu tranzitarea pe rutele balcanice a ierbii provenite din Asia de sud-vest spre țările Uniunii Europene. O țigară costă 80.000-100.000 de lei, iar efectele sale vor începe, funcție de calitatea ierbii, după 2-3 minute sau după 20 de minute. Durata efectului este de nouăzeci de minute până la patru ore. *Cannabisul* poate fi găsit, alături de celelalte

„mărfuri” foarte cerute, direct în stradă, la „combinatori”. Niște puștani jegosi, aflați pe cea mai de jos treaptă a traficului de droguri. Exact ca în cazul „combinatorilor” de „fetițe” de pe Ștefan Furtună, ei racolează clienții direct din stradă și preiau comanda. În timp ce clientul așteaptă în stradă, ei dispar fie într-un labirint de curți, fie pe un maidan unde ascund drogurile, prin boscheți sau sub vreo piatră, revenind cu marfa.

Ce efecte are, însă, *cannabisul*? O stare fericită de beție, halucinații, schimbări de percepție (gust, miros), senzația de plutire și neperceperea timpului. Este considerat un drog „usor”, pentru că nu induce dependență fizică, însă consumul regulat conduce la tulburări de memorie, incoerență, incapacitate de concentrare. Luat într-o doză mare, *cannabisul* provoacă greață, vărsături, diaree și crampe musculare.

Instalații improvizate de preparare a drogurilor descoperite în România

Oale cu etoxid de sodiu pregătite pentru pastile

Cocaina

Provenind din America Latină, *cocaina* nu tranzitează România în drumul spre piețele importante de desfacere, în ceea ce privește acest drog țara noastră fiind doar o țară de consum. Pentru că, până să ajungă în România, trece prin mâinile mai multor intermediari, *cocaina* este un drog destul de scump și, prin urmare, deși este considerat un drog puternic, se situează abia pe locul al patrulea în ceea ce privește cererea de droguri pe piața internă.

Metoda clasică prin care *cocaina* ajunge în România este cea cu ajutorul „catârilor”, persoane care transportă praful în stomac cu avionul. „Catârii” îngurgitează capsulele umplute cu *cocaină*, făcând astfel depistarea drogurilor de către vameși extrem de dificilă, ei urmând a le regurgita la destinație. Nu de multe ori, pe post de „catări” sunt folosite femei, care își introduc drogurile învelite într-un prezervativ în vagin, însă această metodă este mai puțin sigură pentru că drogurile pot fi simțite de porcii sau câinii folosiți pentru detectarea lor. Meseria de „catâr” nu este deloc lipsită de riscuri: fie din cauza diferenței de presiune dată de diferența de altitudine, fie din cauza acizilor din stomac, capsula de plastic se poate găuri, în acest caz soarta „catărului” fiind pecetluită.

Pentru că este o pulbere albă și pufoasă, i se mai spune, în argou, „zăpadă”, „Albă-ca-Zăpadă” sau „șampanie”, această ultimă denumire apărând în discotecă sau cluburi, unde nu bate deloc la ochi să comanzi puțină „șampanie”. Consumul ei produce euforie, reduce starea de oboseală și dă senzația de superioritate, accentuată câteodată de halucinații.

Pentru că efectul dorit durează doar câteva minute, există o tentație puternică de a folosi drogul din nou și de a mări, astfel, doza. În timp, apar modificări de ritm cardiac, accelerația respiratorie (respirație sacadată) și o contractură musculară permanentă, un tremurat care îl va epuiza pe consumatorul de *cocaină*. Creșterea dozei va conduce, în final, la supradoză fatală.

text: **Julius Constantinescu**

foto: **Octavian Tibăr** și arhivă

Orice acțiune a Brigăzii Antidrog este extrem de bine păzită

Rutele internaționale de trafic de *heroină* care tranzitează România își au originea în țările mari cultivatoare de mac opiaceu din Asia. Conform estimărilor Biroului Națiunilor Unite pentru Controlul Drogurilor și Prevenirea Crimei, aproape 80% din totalul *heroinei* confiscate în Uniunea Europeană provine de pe continentul asiatic. Prima mare regiune cultivatoare de mac opiaceu este așa-numitul Corn de Aur, care include Burma, Thailanda, Vietnamul și Coreea. De asemenea,

culturi importante se găsesc în Iran, Irak și Pakistan (în limbajul traficantilor de droguri, „Triunghiul de Aur”). Din macul opiaceu obținut în aceste țări se extrage un latex din care, prin uscare, se obține opiumul. El va lua calea principalelor laboratoare clandestine ale Asiei, în Iran și Turcia, unde se va transforma în *heroină*. Rolul de tranzit al Asiei Centrale este facilitat de instabilitatea politică și economică a miilor de oameni fără ocupație, gata să lucreze oricând ca simpli curieri pentru transportul de

droguri. Una dintre porțile principale de intrare a *heroinei* în Uniunea Europeană este Turcia, de unde drogurile vor intra pe așa-numitele „rute balcanice”, tranzitând, astfel, și România.

O altă rută a *heroinei* care tranzitează România pleacă din Afganistan (o altă mare cultivatoare de mac opiaceu), traversează țările Caucazului, Rusia și trece prin Europa de Est înainte de destinația finală, Uniunea Europeană.

A newborn baby is lying in a hospital bed, covered with a white blanket. The baby's head is turned to the right, and several medical tubes and wires are attached to their chest and head. A hand in a green medical glove is visible near the baby's head. The background is a blue wall.

reportaj Un pacient foarte mic un succes foarte mare

În numai două luni de la naștere, Andreea a „epuizat”, deja, cele mai cumplite încercări dintr-o viață de om: boala și lupta cu moartea. S-a născut cu o malformație cardiacă foarte gravă, *transpoziție de mari vase*, până mai ieri mortală. Dar ursitoarele i-au prezis și mult noroc. O echipă de specialiști români și italieni s-a încumetat să o opereze. La vârsta de... 22 de zile. Când nici nu prea ai ce tăia. Când totul este în miniatură.

Cardiovasculară al Amatei. Andreea a fost salvată. Și asta înseamnă că, de acum încolo, copiii născuți cu astfel de malformații au șanse să trăiască și în România.

Un bibelou, o păpușă învelită în păturică roz.
Monitorizată de aparate medicale foarte
s sofisticate. De zeci de ori mai mari decât ea. De
parcă s-ar afla într-o navă spațială. Doar sticla
cu lapte umanizează decorul. Și asistentele
care veghează non-stop. Câte două asistente
pe noapte pentru un singur copil. Fiindcă
Andreea este un caz special.

În cazul Andrei, echipa profesorului Vittorio Vanini, din Massa - Italia (foto sus) a colaborat foarte bine cu specialiștii în chirurgie cardiacă pediatrică ai Centrului Clinic de Urgențe de Boli Cardiovasculare al Armatei (foto jos)

Dr. Florina Pintea și prof. dr. Ion Țintoiu, șeful Centrului de Boli Cardiovasculare al Armatei consideră că Andreia este un „precedent” care va ajuta la salvarea vieții altor copii cu malformații cardiace din România.

Andreea a stat o zi cu toracele deschis

Constantina Anghel, mama Andreei, consideră că fetița ei s-a născut de două ori. Prima dată în 19 noiembrie, la Pitești: „Când m-am dus s-o văd, era vânătă. Doctora mi-a zis că-i face analize, că nu-i place culoarea pielii. La ecograf s-a văzut că are malformație. M-au trimis urgent la București.” A doua „naștere” s-a întâmplat în 12 decembrie, la Centrul de Boli Cardio-vasculare al Armatei: „Eram disperată când am ajuns aici, auzisem că de malformația asta se moare în câteva zile. Operația a durat vreo 12 ore, timp în care eu, soțul și părinții noștri ne-am rugat la Dumnezeu să reușească. Și așa a fost. Acum am o fetiță sănătoasă și, uitați-vă, e chiar frumușică, nu?”

Pornind de la această experiență, specialiștii români speră să salveze și viața altor micuți care se nasc cu malformații asemănătoare. O speranță îndreptățită, pentru că este susținută îndeaproape de o echipă de medici de la Spitalul de Chirurgie Cardiacă Pediatrică din Massa – Italia, condusă de prof. dr. Vittorio Vanini. După 35 de ani de experiență în domeniu, specialiștii italieni au venit să lucreze în echipă cu ai noștri, pentru intervenții la nou-născuți. După cum vă spuneam mai devreme, Andreea a avut un car de noroc. Pe cât de simple par lucrurile acum, pe atât de mult s-ar fi complicat dacă echipa doctorului Vanini venea în România mai târziu. Copiii născuți cu transpoziție de mari vase nu supraviețuiesc dacă nu se intervine urgent pentru corectarea malformației. Pentru că aorta și artera pulmonară pornesc invers din cei doi ventriculi ai inimii, sângele neoxigenat circulă în tot organismul iar cel oxigenat circulă predominant înapoi spre plămân. Viața copilului este menținută doar prin comunicarea mică dintre cele două atri. Așa s-a întâmplat și în cazul Andreei. Ca să fie menținută vie până în momentul operației, a fost necesară ruperea septului dintre atri (septostomie), o manevră intervențională de mare finețe, executată de dr. Florina Pintea: „Am mărît, astfel, comunicarea dintre atri, permițând amestecarea mai bună a sângelui și creșterea cantității de oxigen care circula în tot organismul. Așa că fetița a supraviețuit până la intervenția chirurgicală de corecție completă cu inversarea și aducerea la locul normal a celor două mari vase.”

Medicii Viorel Goleanu, Marian Butușină, Ovidiu Lazăr și Mihai Iacob, care au salvat-o pe Andreea, alături de colegii lor italieni, susțin că toate etapele operației au decurs șnur, „ca și când așa era făcut, ca fetița asta să trăiască”. Andreea a fost trecută pe circulație extracorporală, respectiv inimă și plămân artificiale. Sângele s-a răcit până la 18 grade Celsius, în ideea de a proteja organele. Apoi a fost oprită complet circulația, timp de 40 de minute, pentru un confort chirurgical necesar. S-a corectat malformația și operațiile s-au reluat în ordine inversă: inimă artificială, încălzirea sân-

Înainte de închiderea ediției, am aflat că fotografiile Andreei pe un pat de spital nu mai sunt de actualitate. Iată-o în brațele mamei. A fost externată. În casa familiei Anghel, din Pitești, se află acum o fetiță sănătoasă.

Andreea a fost vizitată și de ministrul Apărării Naționale, Ioan Mircea Pașcu. Spre a vedea, cu ochii lui, că, pentru prima dată în România, o astfel de operație a reușit.

gelui, inimă naturală. Copilul a rămas o zi cu toracele deschis, pentru ca inima să se adapteze mai ușor la noile condiții. De-abia la 96 de ore de la intervenție, medicii au răsuflat ușurați. Andreea a fost desprinsă de aparate, s-a trezit, a mișcat, a plâns. Nu foarte mult, doar atât cât să înțeleagă medicii că are reflexe normale și că trăiește. Și că se pot odihni și ei, în sfârșit. Dar numai „pe furate”, fiindcă odihna nu face casă bună cu performanțele medicale. Spunem asta pentru că prof. dr. Ion Țintoiu, șeful Centrului de Boli Cardiovasculare al Armatei, are gânduri mari în ceea ce privește chirurgia cardiacă pediatrică: „Ne propunem să continuăm colaborarea cu această echipă superbă a profesorului Vanini și să dezvoltăm chirurgia cardiacă neonatală. Printr-o specializare corespunzătoare a medicilor,

a asistentelor și a blocului operator, ne apropiem de momentul în care vom rezolva și singuri intervenții de acest gen, cu un mare grad de dificultate.” Între timp, Andreea a redevenit un copil normal, a luat în greutate. Are puțin peste patru kilograme. Mama ei o alintă la nesfârșit, o soarbe din ochi, este fericită. Statisticile în domeniu nu-i mai spun nimic. În țările cu experiență, precum SUA și Italia, 10-15% dintre bebelușii operați pentru corectarea acestei malformații mor. Este o intervenție cu un grad mare de risc. O fi, dar Andreea trăiește. Ceea ce li se poate întâmpla oricând și altor copii. Chiar și în România.

text **Liliana Petruș**

foto **Robert Hanciarac**

AVANTAJELE CREDITULUI PEGAS

- In prezent, exportatorul plătește:
 - Cea mai scăzută rată a dobânzii pentru creditele în lei practicate în România, respectiv 25% pe an;
 - Cel mai scăzut comision de utilizare la creditele în lei practicate în România;
- Exportatorul încasează dobânda pentru depozitul colateral;
- Exportatorul nu plătește comision de neutilizare sau de analiză a cererii de credit.

EXIMBANK
lansează

PEGAS

EXIMBANK
ROMANIA

BANCA DE EXPORT - IMPORT A ROMÂNIEI - EXIMBANK S.A.

Splaiul Independenței nr. 15, Sector 5, București, România
Tel: +40 1 336 41 77; Fax: +40 1 336 61 85
E-mail: vanzari@eximbank.ro, WEB: www.eximbank.ro

PROGRAMUL
DE FINANȚĂRI
SPECIALE
PENTRU EXPORT

In vino veritas

„Colecție de vinuri îmbuteliate și vârsate”. Așa se numește „afacerea” pe care v-o semnalăm. Sună bine, dar parcă sugerează o expoziție, o demonstrație destinată, eventual, exportului. Nici vorbă de așa ceva. Este un magazin specializat în vinuri de calitate, situat pe bd. Ion Mihalache. „Acest loc de prezentare și desfacere a vinurilor a fost creat după modelul magazinelor specializate în vinuri din Franța. Eu cred în puterea vinului. Cred în faptul că vinul este un aliment. Marii artiști au fost apropiați de vin, nu de țuică. De altfel, dictonul *In vino veritas* este valabil și astăzi”, susține Ion Pușcă, patronul magazinului recent inaugurat.

Vinurile de aici poartă, așadar, marca „dr. Pușcă”. O garanție a calității. Prietenii știu de ce. Vă reamintim doar faptul că avem de-a face cu un profesionist, cu un „doctor în vinuri”. Ion Pușcă este, printre altele, creatorul șampaniei de Panciu. O poveste aproape romantică, în culisele căreia vom intra în unul dintre numerele următoare ale revistei noastre.

Datai lo

Întâlnire Bush – Bin Laden la București

La sfârșitul lunii ianuarie a avut loc, la București, la Palatul Șutu, o întâlnire ultra-secretă, de maximă importanță mondială. Un tête-à-tête între cele două mari personaje ale lumii noastre, aflate de peste un an de zile într-o încheștare cumplită. Președintele american George W. Bush a avut o întrevvedere cu... nimeni altul decât temutul terorist Osama bin Laden.

La întâlnire au mai asistat actorii Richard Gere și Tom Cruise, fotomodelul Naomi Campbell, Jean Claude Van Damme, Gérard Depardieu și Bruce Willis. Dat fiind caracterul prietenesc – dar și cu un aer mistic – al întâlnirii, au fost invitați și Freddy Mercury, și Leonardo da Vinci, și madame Tussaud. Și Frankenstein!

Românii, în calitate de gazde, au avut voie să intre și să se uite de aproape la celebrii invitați. Toți cei de față, de la Ossama și Bush, până la

Frankenstein, au stat cuminți, la locurile lor. Pur și simplu au încrăcit. Atât de bine încât românii care au îndrăznit să treacă pragul Palatului Șutu au avut senzația că se află într-un veritabil muzeu al figurilor de ceară! Și când odo chiar așa.

Expoziția a sosit recent în România de la Sankt-Petersburg. Este realizată special pentru

țara noastră. (Ar trebui să ne întrebăm, atunci, de ce lipsește președintele Iliescu?!). Fiecare exponat este atent lucrat, după studii amănunțite ale figurilor, staturii și mâinilor, după numeroase muiaje și mostre de culoare. Părul personajelor este natural și implantat manual ceea ce presupune o muncă enormă (este vorba de aproximativ 400.000 de fire de păr pentru fiecare manechin.) În cazul personajelor zămbitoare, s-au folosit dinți de porțelan, realizați în condiții extraordinare la o clinică stomatologică din Sankt-Petersburg. Cea mai mare problemă a expoziției este tentația covârșitoare de a atinge... Par atât de reali încât într-adevăr îți vine să verifici cum reacționează dacă pui mâna pe ei... De aceea, peste tot sunt lipite afișe care pedepsesc astfel de manifestări cu o amendă de minimum 5.000.000 de lei. Și totuși, mai pe șest și ris-când chiar o asemenea amendă, oamenii nu s-au abținut și au încercat să ia câte o mică amintire, în special de la degetele personajelor!

România a avut, la vremea ei, patru submarine mari și late. Trei dintre ele au făcut războiul. Al Doilea și chiar Mondial. *Delfinul I* a fost construit în Italia și a intrat în dotarea armatei noastre în 1936: „Era spaima rușilor prin Marea Neagră. Sovieticii au anunțat de vreo trei ori că l-au scufundat, ha, ha, ha, dar nici vorbă!”, își amintește Ilie Ștefan, comandantul *Delfinului*, acum viceamiral în rezervă. Celelalte două, *Rechinul* și *Marsuinul*, au fost construite la Galați și inaugurate în 1943, respectiv 1944. Soarta acestor arme fuse crudă. Sovieticii le-au „împrumutat” drept captură de război. *Delfinul* și *Rechinul* ne-au fost retrocedate după câțiva ani. *Marsuinul* era mai deosebit, „purta” și torpile și mine. Pentru că nu aveau așa ceva, vecinii și prietenii noștri de-o viață și l-au însușit definitiv. În 1951, cu ceea ce primisem înapoi s-a încropit o unitate de submarine, la Galați. Baza a fost mutată, apoi, la Mangalia, unde a funcționat până în 1958. *Delfinul I* și *Rechinul* și-au încheiat cariera la tăiere. Au ajuns niște fiare.

După 22 de ani de pauză la capitolul submarine, Armata Română a ieșit la „târguiești”. În 1980 s-a cumpărat *Delfinul II*. Cum de la cine? De la ruși! Negocierile s-au purtat conform vremurilor. Ceva de genul „noi vă dăm un submarin nou, dar fără prea

vele pentru Pandele!

multe date, că e periculos, iar voi ne dați carne, unt și ce mai aveți pe-acolo, până om ajunge pe la 60.000 de ruble." Harașo. Echipajul românesc, format din 53 de submariniști și condus de același Ilie Ștefan, pe atunci contraamiral, s-a prezentat la Odessa, spre a ridica „marfa”, după o instruire drastică: un an în țară și un an și jumătate la sovietici. S-a făcut recepția și *Delfinul II* a ajuns acasă, mai exact la Midia. Mai stătea și la țâm, că așa erau indicațiile, dar ieșea și în mare, în misiuni de pregătire și luptă. S-a încumetat până la 210 m adâncime, spre deosebire de strămoșul său, cu un record de doar 70 m. În rest, era băiat bun *Pandele*. Și ar mai fi, dacă l-am băga în seamă. Comandorul Liviu Căizer, școlit de NATO în domeniu, susține că antrenamentele se fac și acum pe submarine clasice tip *Delfinul*, ceea ce înseamnă că și al nostru ar mai fi performant.

Dacă ar avea o baterie. Cu o putere de 96.000 amperi/oră. Și pentru care nu există bani. Din 1995 încoace. Dacă intrăm în NATO poate că nu mai avem nevoie de așa ceva, ne-am zis. Dimpotrivă, ne-au asigurat reprezentanții Ligii Navale Române. Submarinul are o capacitate de luptă mare, ia la bord 10-12 torpile. Pe când un distrugător, de pildă, încarcă doar șase. Acționează și în adâncuri și la suprafață, este greu de reperat, nu se sinchisește de furtuni și timpul probabil. Asta în rezumat, pe înțelesul nostru. Celelalte sunt secrete. Dar valabile și pentru *Pandele*. Despre care mai aflăm că ar putea rezista în adâncuri, în siguranță, cam 40 de zile. Cu o condiție. Să mai iasă și la suprafață, din când în când, spre a se reimprospăta aerul din compartimente. Altfel, echipajul intră în criză de oxigen. O situație cam... mortală. La suprafață, sistemul de comunicare al submarinului funcționează normal, ca și în cazul oricărei nave. În adâncuri poate primi ordine, dar nu poate răspunde dacă a trecut sub pragul de 15 m. Aici este stabilită

N-am văzut copil care să renunțe la un roboțel pentru că i s-a terminat bateria. Nici om sănătos la minte aruncându-și Dacia din același motiv. În schimb, am văzut o țară care procedează așa. Cu o armă dintre cele mai sofisticate. Cu un submarin. *Delfinul II*, poreclit *Pandele*, zace la țărm din 1996. După cum spuneam, i s-a terminat bateria.

cota periscopică de la care se pot scoate antenele de rigoare până la suprafața apei. Pentru bietul *Pandele*, însă, toate acestea sunt doar amintiri. Trupul lui amenințat de rugină a intrat la capitolul „navă școală”. Și asta cu multă, multă indulgență. Dumitru Mihăilescu, președintele Ligii Maistrilor Militari de Marină – și nu numai el – este îngrijorat și de soarta submariniștilor: „Membrii echipajului stau prost cu moralul, se deprofesionalizează. Îi scolești, nimic de zis, da' pentru ce? E păcat de Dumnezeu, submarinul ăsta a fost o investiție serioasă, îl avem în curte și ne uităm la el cum se prăpădește. Faceți ceva, cât încă se mai poate!” Dacă îndemnul ni se adresează, noi am scris. Putem să mai sugerăm și o chetă națională, gen *dați lovele, pentru Pandele*. Sau *dați o mie, pentru baterie*. Și mai putem să punem o întrebare. Pe adresa Ministerului Apărării Naționale. Și a cui s-o mai simți: „Avem un submarin. Cum procedăm?”

Text: **Liliana Petruș**

Foto: **Paul Agarici**

Ștefan Iordache este un actor destul de tăcut, de retras, în sensul că nu îi place să apară în viața publică mai mult decât îl lasă scena. Apare la teatru sau în filme și acolo spune ce are de spus: aceasta este pasiunea, poate și orgoliul său. Atunci când are o premieră de film sau de teatru este însă artistul momentului, nimeni nu poate privi cu indiferență creațiile sale. La începutul acestui an a avut loc premiera spectacolului *Lolita* la Teatrul Mic, în regia Cătălinei Buzoianu. Orice dramatizare a celebrului roman este un eveniment oriunde în lume, cu atât mai mult la București.

**„Teatrul
este o meserie de m
care mai și citește.”**

Să știi că tot ce m-ai întrebat
până acum sunt numai
indiscreții. Dar a trebuit să stăm
de vorbă pentru revista voastră
care îmi place foarte mult, am
acceptat să te bagi în viața mea,
dar nu foarte mult...

iner

„Libertatea a devenit aproape o po

Cum ați ajuns la Lolita?

– Eram sigur că mă întrebi... Acum vreo doi ani, a aterizat la mine la țară Florin Călinescu să-mi propună o colaborare la Teatrul Mic. Stând de vorbă despre ce să fac, a zis: *Lolita*! Eu, spre rușinea mea, nu știam romanul. Florin văzuse și filmul cu Jeremy Irons, l-am văzut și eu apoi la televizor... Florin a zis „faci *Lolita*” și soției mele Mihaela Tonitza i-a zis „tu faci dramatizarea”. Asta a fost.

– Temă!

– Temă. E un demers foarte îndrăzneț cel puțin din punctul meu de vedere. Romanul m-a fascinat, e o literatură cu totul și cu totul specială și foarte greu de transpus scenic. Am încercat cu mijloace teatrale să pătrundem în acest univers fantastic al lui Nabokov. Restul să rămână surpriză pentru spectatori. E poezie multă, dramă, umor, sarcasm, autoironie – dar ce nu e acolo! Și mai ales relația asta ciudată pe care o propune Nabokov dintre un bărbat matur și o fetiță, care probabil că pentru pudibonzi e un subiect aprig de discuție, dar noi încercăm să pătrundem în universul uman al acestor ființe și să le și comentăm. Trebuie să-mi argumentez personajul pentru că îl și iubesc, îl și detest. Îl iubesc pentru că îmi oferă o șansă de a exista altfel decât până acum ca actor și îl detest ca om. Ceea ce face el acolo oricât s-ar disculpa e de domeniul inumanului, ca să nu zic al patologicului. O să folosesc o expresie care nu mi-e foarte dragă: o să avem o privire critică asupra acestei povești și de fapt hoi o enunțăm. Cei din sală vor fi juriul, și sper că vor înțelege cum trebuie demersul nostru, pentru că nu am vrut să facem comerț, nici să atragem atenția. Vrem să arătăm un fapt care, din păcate, a căpătat amploare acum.

– Cineva mi-a sugerat să vă întreb despre Lolitele din viața dumneavoastră – cu ghilimelele de rigoare...

– Nu există! Până acum, când a apărut spectacolul. La modul real nu există așa ceva pentru că iubesc foarte tare copiii, îngrozitor de tare – din păcate nu-l am și iar spun că asta a vrut Dumnezeu. Chiar nu înțeleg astfel de manifestări, de aceea am să încerc să-mi pedepsesc personajul. Încă nu știu cum și nici nu aș vrea să vă spun. Mai este mult de lucru...

– Cred că este un spectacol care se va coace și jucând.

– Ce bine spui... ce bine spui... Pentru că un spectacol nu se termină la premieră, niciodată. După douăzeci-treizeci de spectacole, hai să zic că încep să stăpânesc personajul.

– E mai greu de jucat dramatizări decât piese de teatru?

– Nu aș zice, din moment ce dramatizarea

este un text care seamănă cu o piesă de teatru. Dacă textul este bun pot să citesc și un articol din ziar, iar dacă este foarte bun pot să-l fac spectacol, pe scenă.

– Dar nu există pericolul ca dramatizarea unei opere literare reprezentative să fie un declin, eșec pe scenă?

– Există acest pericol, admitând că publicul care vine în sală citește romanul respectiv înainte, dar asta se pare că se întâmplă destul de rar. Pe de altă parte, dacă dramatizarea este foarte bine făcută, textul de scenă la locul romanului și pentru actori și pentru spectatori. Am vrut să joc *Magicianul* lui Fowles și am citit romanul de două ori, cât e de mare, și mi-am dat seama că nu se poate juca integral. Se poate dramatiza o secțiune, insula de exemplu și atât... Să știți că și *Hamlet* e foarte greu de jucat și cred că nu s-a jucat vreodată perfect.

– Care ar fi concluzia, dramatizarea este un risc?

– Nu, spectacolul e spectacol, opera citită este altceva.

– Nu ați simțit niciodată un amestec al celor două creații?

– Nu. Și să-ți spun un secret: atunci când

am jucat la Nottara *Prințul negru* de Iris Murdoch nici nu am citit romanul. Am luat dramatizarea, ca atare, și am jucat, am trăit, am existat în spiritul acelei dramatizări. S-a întâmplat pe vremea când am jucat *Hamlet* și *Richard al III-lea*, la Nottara și la Mic, să fie spectatori care veneau cu textul în mână, ca la operă, ca să urmărească piesa. Extraordinar! Sunt și pasionați din aceștia... și rămăneau stupefiați pentru că noi la *Hamlet*, de exemplu, am inversat niște scene...

– Este greu să se mai joace acum astfel de piese lungi integral...

– E greu, dar ar fi bine.

– Spectacole de 5-6 ore?

– Da, da. Nu cred că spectatorii s-ar plictisi. Doar să se sperie că nu au cu ce pleca acasă după spectacol, dacă se termină târziu.

– Deci, ați încerca și un spectacol tradițional, ca să zic așa, lung, cu tot textul unei piese clasice?

– Da, cum să nu. *Hamlet*, *Richard al III-lea*, *Maestrul* și *Margareta* au fost spectacole lungi. Dar erau și-alte vremuri. Nu te duceai acasă pentru că la zece și un sfert începea nu știu ce talkshow la televizor sau nu știu ce

„Vin cu două ore înainte de repetiție, cu trei ore înainte de spectacol, stau aici, în cabina asta și mă gândesc. Nu pot să sar din pat direct în scenă, imi este imposibil, sau direct din autobuz pe scenă. Stau singur, mă curăț de tot ceea ce am adunat până la ora repetiției să imi văd de treabă.”

Lolita este a doua colaborare între Cătălina Buzoianu, Ștefan Iordache și Mihaela Tonitza Iordache. Prima „întâlnire” a fost tot pe scena Teatrului Mic, pentru spectacolul *Maestrul și Margareta*.

vară pentru că ne-a luat metafora."

meci din Liga Campionilor... Stăteai în scaunul teatrului, pentru că nu aveai ce să vezi acasă.

- Era mai bine?

- Pentru teatru, da. Veneau oamenii și iama, cu pături pe ei, cu căciuli. Noi jucam goi pentru că era vară în piesă... întâmplări...

- V-a prins bine ieșirea craioveană de după 1989?

- A început ca o mică evadare din București. Eram și derutat după Revoluție imediat... la Naționalul bucureștean, unde ne-am dus prima oară, ceva s-a întâmplat și nu ne-a primit, ca să folosesc un eufemism. A auzit Boroghină și a rămas, cum rămâne el, cu gura căscată și la propriu și la figurat, și a zis să venim la Craiova. Sunt convins că nu ne-ar fi ieșit în București așa cum ne-a ieșit la Craiova. Acolo e o trupă extraordinară de disciplinată - nu că la Naționalul bucureștean nu ar fi disciplinați, dar atunci, ceea ce propunea Purcărete era altceva, fascinant. Și a și fost fascinant.

- Relativ la începutul anilor '90, când totul era foarte agitat, regretați ceva?

- N-am cum să am nici regrete, nici resentimente. Pot să am regrete de ordin moral față de o anumită lume din jurul meu, dar regrete vizavi de ceea ce mi s-a întâmplat mie nu am pentru că am muncit foarte mult.

- Ați fost oarecum „salvați” de perioada Craiova? În București colegi de-ai dumneavoastră au avut de suferit într-un fel...

- Da, începusem să spun că părea o evadare și s-a terminat ca o mare satisfacție această mică, mare, aventură de la Craiova. Nu am urmărit ce s-a întâmplat la București, însă știu că era o derută generală în toată țara. Teatrul nu putea scăpa. Deși, am declarat la vremea respectivă, publicul ne-a părăsit și ne-a uitat și n-am înțeles de ce. Și am mai spus că spectatorii sigur se vor reîntoarce la noi pentru că facem parte din viața lor și nu cred că ne pot da ușor la o parte. Nu încerc să fac pe cultul acum, dar Shakespeare zice că noi suntem oglinda lor și e bine să se mai uite în oglindă și poporul român.

- Când ați simțit că publicul a revenit la teatru?

- După șapte, opt ani, când s-au terminat experimentele, cu femei goale pe scenă. Mai sunt și acum, dar și astea fac parte din meseria noastră. Tinerii mai încearcă și alte mijloace ca să atragă publicul. În plus, începuse nebunia televiziunilor și era spectacol pe stradă în primul rând. Să ne amintim ce era până în '94-'95 pe stradă. Ba minerii, ba greve, ba demonstrații aluristice, în ghilimele, bineînțeles. Și lumea nu știa încotro să o ia. Nici eu n-am știut. Am vrut să renunț,

- Să renunțați la teatru?

- Da. O stupidenie... Asta am simțit atunci, nu pot să mint, și mi-am dat seama că parcă, parcă nu e cazul și e bine să mai pun o treaptă spre apus, ca să zic așa, și am reluat. Cu Puroărete la început, apoi au venit filmele, multe, care pentru mine au fost ca o gură de aer de care aveam nevoie pentru că nu știu ce aș fi făcut altfel, nu știu cum m-aș fi descurcat. Și din punct de vedere material și din punct de vedere al meseriei. Nu știu cum e, dar cred că e foarte greu să nu faci nimic.

- Este o diferență între cum s-au făcut filme înainte și după '90?

- Marele câștig al revoluției - cred că a fost o revoluție pentru că au murit oameni - marele câștig este libertatea. Poate că este și singurul câștig în ceea ce mă privește pe mine. Putem face acum orice în teatru și în film. Nu mai există acel pândac cu urechea ciulită, să nu spui aia, să nu spui aia... Acum poți să faci și să spui orice, bineînțeles în măsura bunei cuvințe, asta este cenzura acum, buna cuvință. Această libertate care s-a răsfrânt și asupra teatrului și asupra filmului, a devenit aproape o povară pentru noi, pentru că ne-a luat metafora, pe care cenzura o născuse. Acum trebuie să fim exact cum a scris Shakespeare, sau Bulgakov, sau Nabokov, fără să ne scărpinăm după ureche pentru ca să înțeleagă cel din sală că de fapt am spus altceva. Teatrul se întoarce la teatru, iar filmul la film, la adevăr, de fapt. Asta am câștigat.

- Vă plac tinerii care s-au lansat în film și în teatru?

- Îmi plac!... Nu tot... Îmi plac avântul, energia. Se fac din păcate puține filme și puține spectacole, dar mai bine puțin și bun decât mult și prost. Trebuie să-ți mărturisesc că nu sunt un spectator asiduă de teatru, din păcate. N-am avut timp, iar când am o seară liberă îmi este foarte greu să ies din casă să merg să văd ceva. Mă acuz singur și bine-mi fac, mă biciuiesc singur din cauza asta... Deci, nu prea cunosc fenomenul, nici teatral, nici cinematografic. Dar din ceea ce citesc și din ceea ce aflu de la colegii mei care sunt cinefili și spectatori de teatru înțeleg că se întâmplă ceva.

- Credeți că nu au nevoie de modele, de profesori, de măști?

- Sper să nu aibă. Eu am respins mereu acest cuvânt, model. Pe noi ne-a obsedat foarte mult, era modelul uman. N-am avut nici un model, m-am ferit de idoli, de fetișuri. Am încercat să cresc singur cum am putut. Furând foarte mult, fiind foarte atent la colegii mei cei mai mari.

- Furatul a devenit un fel de școală perpetuă?

- Tot timpul furi și tot timpul înveți. Cine spune că stăpânește meseria asta, minte. Nu se învață niciodată complet, nu poți să înveți să trăiești. Trăiești cu timpul, în fiecare zi e altceva. Încă nu știu meseria, nu o cunosc...

- Mai devreme ați revenit asupra cuvântului carieră, l-ați înlocuit cu meserie. Nu prea vă place ideea de carieră...

- Nu prea îmi place... Este o meserie în primul rând... Eu cel puțin vin la teatru ca la biserică aproape. Vin cu două ore înainte de repetiție, cu trei ore înainte de spectacol, stau aici, în cabina asta și mă gândesc. Nu pot să sar din pat direct în scenă, îmi este imposibil, sau direct din autobuz pe scenă. Stau singur, mă curăț de tot ce am adunat până în ora repetiției să îmi văd de treabă. Teatrul cere multă rigoare, multă pasiune, mult sacrificiu. Este o meserie de miner care mai și citește. Să mă scuze minerii, probabil că și ei citesc, dar meseria de actor este pe undeva pe acolo, ca dificultate. Teatrul este o meserie care te și înobilează, cum să zic, te purifică, dar te și macină până nu mai știi cine ești, când ești cel adevărat. Trebuie să accepți să te sacrifici.

Dacă tot urci pe scenă, măcar să spui ceva, să faci ceva, nu doar să treci pe acolo.

– Vă considerați răsfățat pentru că mai mereu ați fost premiat și curtat de lumea teatrală și de cinești?

– Răsfățat, ai spus? Nu. Am mai spus și o repet: am avut foarte multă șansă. În meseria asta toți avem talent pentru că altfel nu am face-o. Unii au strălucire, unii au chiar o stea deasupra, dar trebuie să ai și șansă. Fără șansă... Nu știu să fac proporțiile între muncă, talent și șansă, dar șansa are mare importanță în viața unui actor și în viața oricărui om. Pe mine șansa nu m-a ocolit, până acum. Nu am cerut niciodată nimănui nimic, să vreau să joc cutare rol, așa a vrut Dumnezeu, în care cred foarte tare. Nu sunt habotnic, sunt credincios, mi-au venit în întâmpinare viața și teatrul.

– Dar cum ați reușit să vă țineți departe de toate polemicele, grupurile de interese, scandalurile care s-au consumat în teatru după '90?

– Te referi la latura politică?

– Nu neapărat, pentru că nu au fost doar lupte politice.

– Ba da, în mare parte. Dar, nu știu mare lucru. Probabil pentru că am muncit foarte mult n-am avut timp să...

– V-ați pus vreodată problema să vă înscrieți într-o anumită linie sau chiar să aveți o opțiune politică?

– Ferească Dumnezeu!

– Bănuiesc că vi s-a propus.

– Da. Am fost membrul unui partid înainte de '89, mi-a ajuns, deși nici nu știu dacă am fost vreodată la vreo sedință de partid. Nici nu are importanță. În nici un caz nu am fost

dizident, nici nu știu ce înseamnă de fapt. Mi-am văzut de treabă. Dacă am făcut cumva ceva care să atragă atenția asupra stării de fapt din țară până în '89, au fost spectacolele, rolurile pe care le-am făcut. Pe scenă a fost lupta noastră. E adevărat că am fost și urmărit, și cenzurați și așa mai departe. Dar n-am pățit niciodată nimic. Am refuzat să spun poezii, n-am pățit nimic. Am fost sunat, trebuie să spuneți nu știu de poezii în nu știu ce zi. Nu vreau, nu știu! Și gata, nu m-a tras nimeni de urechi, nu mi s-a luat salariul, în sfârșit. E drept că nu am spus nici altfel de poezii, niciodată. Eu cred că poezia se citește în intimitate și nu se declamă, nu am acest talent. Îi admir pe cei care pot cum sunt Pino Caramitru, Vali Seciu, Ovidiu Iuliu Moldovan – eu zic că așa cum recită ei nu mai recită nimeni. Dar... mi s-au făcut propuneri să intru într-un partid sau altul, să devin om politic, adică. Dar trebuie să știi istorie, geografie, drept, să știi finanțe. Cred că pentru politică trebuie să știi multe alte lucruri pe lângă faptul că sunt actor și mă

cunoaște lumea. Politica este tot o meserie, pe care nu o stăpănesc. Și nici nu mă interesează, de nici o culoare.

– Vă plac premierele sau spectacolele normale cu oameni obișnuiți?

– Premierele niciodată. În primul rând îmi plac repetițiile, cel mai mult, acolo mă simt cel mai bine, chiar îmi fac meseria. E un fel de alchimie și un fel de matematică. Și apoi bineînțeles că mă interesează publicul, obișnuit, care nu vine cu partipriuri. La premiere vin să își arate blănurile, parfumurile, relațiile ș.a.m.d. Publicul e... e ceva ciudat, aproape că nici nu există, pentru mine, dar în același timp nu pot fără el. Și, să știi că și publicul trebuie să aibă talent. Publicul are spectacolul pe care și-l merită. Dacă joci într-o sală cu oameni care vin obosiți, cu probleme de acasă, se simte, nu merg cu tine, și atunci nu coboră duhul, nici peste noi nici peste ei și lese un fâs. Dar de regulă nu e bine să ți cont de lucrurile astea, eu cel puțin nu țin, deși mă frământă, mă neliniștește că cineva nu râde unde mă așteptam eu, nu suspină odată cu mine... dar asta este și frumusețea pentru că ești ca un jokeu, călărești un cal și trebuie să-l strunești, să-l duci acolo unde vrei tu, când la trap, când la galop și la urmă faci plecăciunea și îi zici mulțumesc.

– Aveți mulți prieteni?

– Câți îmi sunt necesari... este un răspuns puțin egoist... am, am, nu pot trăi fără ei.

intervi. de **Remus Andrei Ion**
foto **Tudor Predescu**

Lolita este un personaj celebru, mai cunoscut decât autorul care l-a creat. Este unul dintre cele mai fascinante personaje feminine care au fost imaginate vreodată și, de când a apărut, tot împrumută din celebritatea sa scriitorilor, criticilor literari, oamenilor de teatru și film. În România, *Lolita* și-a început cariera cu încetinitorul, mai întâi au fost referințele critice la autor, apoi la carte... în '94 a apărut în librării, apoi am văzut filmul cu Jeremy Irons, iar în 2003 există pe scena Teatrului Mic și are o relație pasională cu Ștefan Iordache.

„Primii patru editori s-au arătat extrem de șocați de *Lolita*... au crezut că au în față o carte licențioasă. Se așteptau la o succesiune ascendentă de scene erotice; când acestea s-au oprit, lectorii s-au oprit și ei, i-a cuprins plictisul și au abandonat cartea”, mărturisește Vladimir Nabokov. Deci, la început șocul a fost „provocat” de scenele sexuale cu un copil, cu o minoră. Și astăzi mai sunt mulți care citesc sau vorbesc despre *Lolita* ca despre o carte erotică. Apoi erotismul a fost plasat în zona artei: „...aventura erotică a autorului (scriitor rus, emigrant, care a mai publicat și în franceză și germană) cu limba engleză...” sau „*Lolita* este un poem impios despre o dragoste impioasă pentru o printesă inaccesibilă, limba engleză”. Șoc al umorului, poezie, aproape 100 de ediții numai în Statele Unite, Marea Britanie și Franța, gânduri de pervertire, imorală sau lecție de morală, „creație de o frumusețe desăvârșită”, roman al exilului, „cel mai important roman american din a doua jumătate a secolului XX”... *Lolita* a apărut pe ecrane și scene de teatru. Cartea este râvnită de orice editor, este dorită de orice cititor. Își trăiește legenda, încurcată și în continuă expansiune. Are farmec, celebritate, istorie.

„Romanul m-a înnebunit, m-a fascinat, e o literatură cu totul și cu totul specială și foarte greu de transpus scenic”, mărturisește Ștefan Iordache. Pe scenă el este personajul atât de controversat imaginat de Nabokov, el este Humbert Humbert. „Oricât s-ar disculpa, ceea ce face el acolo este de domeniul inumanului, ca să nu zic al patologicului”, mai comentează marele actor. „Am să încerc să-l justific pe Humbert și să-l și pedepsesc...”.

Spectacolul de la Teatrul Mic a fost ideea lui Florin Călinescu și este rezultatul unei prietenii teatrale care se întinde pe o perioadă de zeci de ani. Pe de-o parte, colaborarea exemplară dintre regizoarea Cătălina Buzoianu și Ștefan Iordache, colaborare care are episoade memorabile pe scena acestui teatru. Pe de

Cine putea crede că se va scrie despre *Lolita* că este „cea mai hazie comedie de la Hecuba încoace...”

Coperta primei ediții în limba română din 1994. Traducerea semnată de Horia Popescu are în acest an o a doua ediție publicată de Editura Polirom.

altă parte, nostalgia debutului bucureștean al lui Florin Călinescu, care s-a format în umbra celor doi mari artiști. Călinescu, atât de răsfățat pe ecranele televizoarelor, a dorit să reimpună Teatrul Mic prin trei dintre forțele lui de altădată și dintotdeauna: Valeria Seciu, Ștefan Iordache și regizoarea Cătălina Buzoianu.

Lolita s-a repetat mult. Zeci și zeci de repetiții. Mai înainte au fost zeci și zeci de ore în care s-a muncit la dramatizarea semnată de Mihaela Tonitza Iordache. Cătălina Buzoianu a vrut să exploateze și partea de vis, de nostalgie, „sufletul rus al lui Nabokov, dar și universul american pe care îl surprinde”. Propune chiar o *Lolita* dublă, rolul fiind interpretat de două fete: Ștefana Zamfirescu, actriță profesionistă, fiica lui Florin Zamfirescu, și Ana Ularu, debutantă, elevă, născută în 1985, și care de la 6 ani visează să devină actriță! Ele au fost selecționate în urma unui concurs. Le-au ales Ștefan Iordache, Florin Călinescu,

Mihai Dinville și, mai ales, Cătălina Buzoianu.

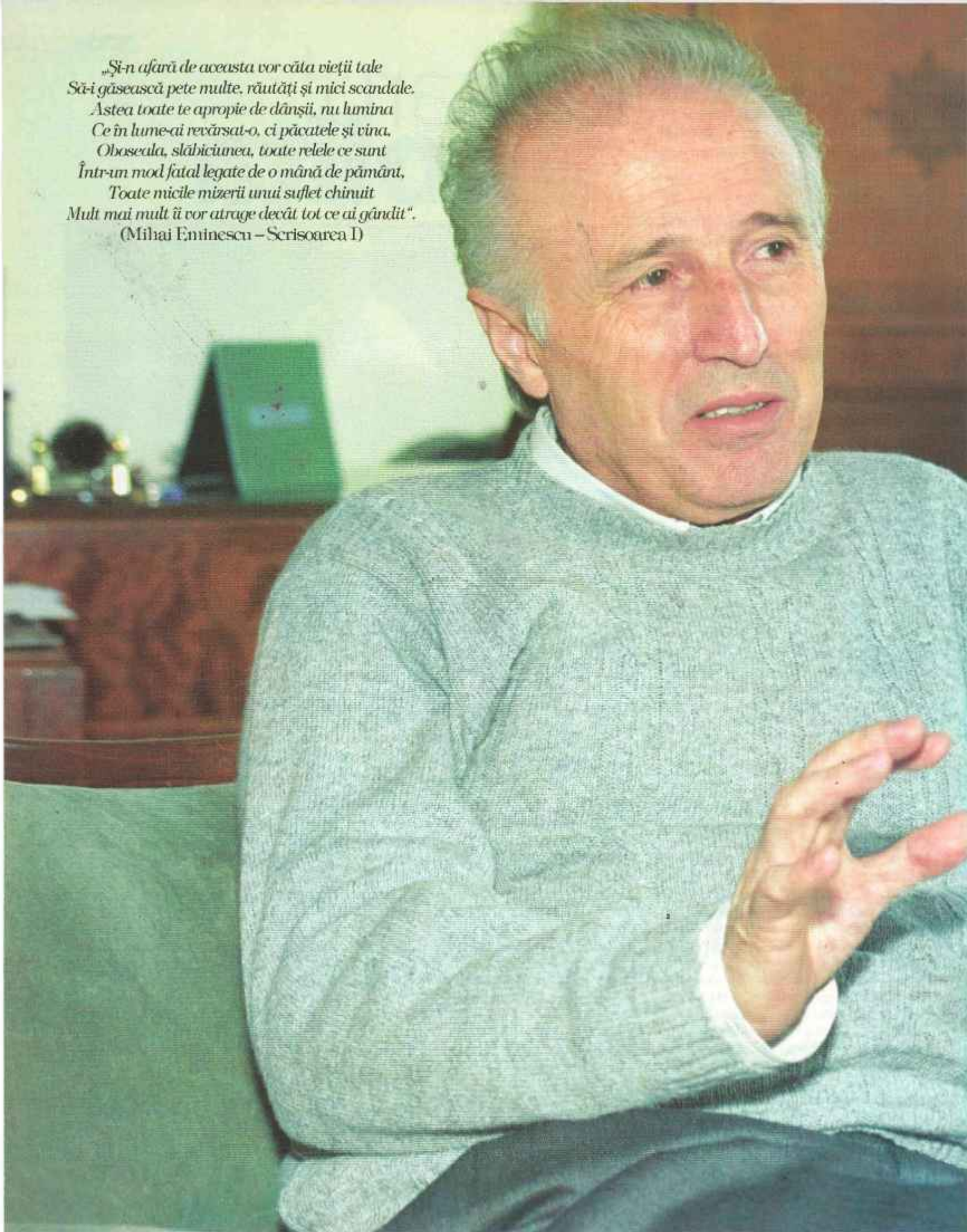
Pe scenă vedem o poveste cu un singur povestitor. Este un recital Iordache mai mult decât un spectacol de compoziție. Decorul pare sărac dar se recompune în fiecare scenă prin proiecții multimedia. Aceasta este singura parte de modernitate a montării. Efectele regizorale s-au concentrat și ele asupra lui Ștefan Iordache, probabil și pentru că stă pe scenă tot timpul spectacolului. Un travaliu extenuant și lung. Lung. Celelalte personaje, inclusiv *Lolita*, parcă ar fi apariții fugare, uneori aproape ca și elementele de recuzită, apar și dispar fără să lase vreo amprentă. Așa a vrut regizoarea! În fața unui astfel de spectacol, cu un personaj perpetuu, trebuie să admiri acest personaj, să-l iubești și să nu te plictisești de el în același timp. Aproape că nici nu mai contează povestea pe care o spune ci efortul actorului, lupta lui de a-și justifica personajul... Un personaj complicat și chinut de această dată.

Ștefan Iordache are harul povestitorului de cursă lungă. Ceea ce un scriitor, un mare scriitor a scris în luni sau chiar ani de muncă, de descoperire a inspirației, acest mare actor repovestește în câteva ore de spectacol. Așa au fost, în ultimii ani, *Printul negru*, la Nottara, *Barymore*, care încă se mai joacă la Teatrul Național din București, iar acum *Lolita*. Este sigur că spectacolul de la Teatrul Mic va rămâne în memoria spectatorilor fie numai pentru efortul teribil, pentru harul lui Ștefan Iordache.

Text: Remus Andrei Ion

Foto: Tudor Predescu

„Și-n afară de aceasta vor căta vieții tale
Să-i găsească pete multe, răutăți și mici scandale.
Astea toate te apropie de dânsii, nu lumina
Ce în lume-ai revărsat-o, ci păcatele și vina.
Oboseala, slăbiciunea, toate relele ce sunt
Într-un mod fatal legate de o mână de pământ,
Toate micile mizerii unui suflet chinuit
Mult mai mult îi vor atrage decât tot ce ai gândit”.
(Mihai Eminescu – Scrisoarea I)

Cu greu s-ar putea numi o persoană publică din România de azi a cărei existență privată să fi fost mai discretă decât cea a lui Dumitru Tinu. Și ce furtună s-a stârnit dintr-o dată...

Am încercat, în paginile care urmează, să rezumăm valurile de cerneală care au curs pe seama vieții și a morții lui Dumitru Tinu. Pare evidentă ironia destinului: memoria unui om care a trăit de pe urma scrisului este acoperită de un munte de pagini scrise. Nu vom încerca să tragem concluzii. Nu obsesia concluziilor a generat acest documentar, ci doar tristețea de a fi pierdut unul dintre cei mai importanți ziaști români.

documentar

Moartea unui ziarist

În dimineața zilei de 1 ianuarie 2003, Dumitru Tinu a plecat de acasă, adică din acest imobil. După unele informații, ar fi trecut și pe la *Hotel Marriott*, unde era președintele Consiliului de Administrație. Motivul plecării din București se spune că ar fi fost obiceiul de a schia în prima dimineață a anului. Dar cine spune asta, de vreme ce familia n-a dat nici o declarație? Și de ce singur? Sau nu urma să fie singur? Cum în mașină nu s-a găsit echipament de schi, s-a presupus că acesta se afla în casa de la Breaza, căci nu prea ni-l inchipuim pe directorul de la *Adevărul* închirind schiuri. Toate acestea rămân simple presupuneri.

La ora 9.45, pe DN1, în dreptul localității Românești, km 48 + 200, mașina condusă de Tinu trece pe banda a doua, pentru a evita două utilaje de dezapezire. După 50-60 de metri, autoturismul intră pe contrasens, apoi iese de pe șosea și se răstoarnă. Costache Nicolae, care rula din contrasens, spune că l-a scos pe ziarist din mașină cu ajutorul celor de pe utilajele de dezapezire și al ocupanților unei *Skode* roșii cu număr de Giurgiu. Vicențiu Iorgulescu a declarat însă că el l-a scos de sub mașină și Tinu a mai trăit 20 de minute.

**„Se încearcă
discredita
ziariștilor”**

În urmă cu un an, Dumitru Tinu acorda revistei *Flacăra* ceea ce avea să fie unul dintre ultimele sale interviuri.

Mașina **Volvo S40**, model 1997, a fost foarte puțin avariată în exterior și deloc în interior. Un far spart, o roată ieșită de pe jantă, luneta și geamurile de pe dreapta sparte. Nu s-au găsit urme de frânare. Nu s-a constatat nici o defecțiune a autovehiculului. Martorii au apreciat că autoturismul mergea cu circa 60 km/h. Conform reprezentanților **Volvo**, airbag-urile se activează doar în urma unei coliziuni, care în acest caz n-a existat. Se presupune că Tinu nu purta centura de siguranță, lucru greu de crezut cunoscând seriozitatea ziaristului, ca și faptul că un semnal sonor avertizează în permanență dacă șoferul nu și-a pus centura.

Adrian Ursu,
Bogdan Chireac
și Cristian Tudor
Popescu,
conducerea
redacției ziarului
Adevărul,
decapitată într-o
dimineață
de ianuarie.

Scriul cu trupul neînsuflețit al lui
Dumitru Tinu a fost depus câteva
ore într-un hol din Casa Presei.
Familia, întreaga redacție a ziaru-
lui, colegi din presă, demnitari și
oameni obișnuiți au venit să-i
aducă jurnalistului un ultim
omagiu.

Spațiul din fața intrării în Casa Presei a fost umplut de oamenii veniți să-l conducă pe Dumitru Tinu pe ultimul drum. N-au lipsit șeful statului, lideri de partid și numeroși cititori ai ziarului *Adevărul*. Este locul unde, neștiuți încă de marea majoritate a celor prezenți, Andrei Iucinu și mama sa, Emilia Iucinu, s-au aflat prima dată foarte aproape de Tamara și Ana-Maria Tinu, avându-l între cele două „părți”, printr-o întâmplare?, pe Theodor Stolojan.

Ana-Maria Tinu,
Tamara Tinu și
Andrei Iucinu,
uniți în durere.
Furtuna încă
nu se declanșase...

Nu se știe încă de ce ziaristul a fost înmormântat la Breaza și cine a luat această decizie. Și aici au fost de față multe persoane, printre care Marius Tucă, Adrian Năstase, Octavian Știreanu, Viorel Hrebenciuc, Petre Roman.

Dumitru Tinu s-a născut la 21 octombrie 1940, în comuna Coteana, județul Olt. Părinții: Ion și Floarea (decedați). A absolvit în 1962 *Institutul de limbi străine* din București. Căsătorit cu Tamara Tinu, împreună cu care avea o fiică, Ana-Maria, doctoriță, căsătorită cu omul de afaceri Gheorghe Constantinescu și mama unei fetițe în vârstă de câteva luni. După absolvire, Dumitru Tinu a lucrat ca ziarist, specialist în probleme de politică externă, la ziarul *Scânteia*. A fost corespondent special la numeroase evenimente internaționale, fiind martorul întregului proces de pregătire a CSCE, începând cu reuniunea de la Helsinki și sfârșind cu cea de la Viena. A fost corespondent special în timpul invaziei în Cehoslovacia (1968) a trupelor Tratatului de la Varșovia, ca și în timpul manifestărilor sindicatului *Solidaritatea* din Polonia. A participat la reuniuni ale *Organizației Națiunilor Unite* și ale altor organisme internaționale. A urmat cursurile *Centrului de perfecționare jurnalistică din Paris*. La sfârșitul anului 1989, a fost unul dintre fondatorii ziarului *Adevărul*, apărut în 25 decembrie. În ianua-

rie 1991 a devenit redactor-șef, apoi director. A fost vicepreședinte al *Asociației Mondiale a Ziarelor*, președinte al *Clubului Român de Presă* și președinte al *Consiliului de Onoare al CRP*.

Conform raportului expertului autorizat de Ministerul Justiției, Dumitru Tinu a fost proiectat în afara mașinii în timpul accidentului – ceea ce martorii susținuseră de la început. Mașina se deplasa cu circa 70 km/h, iar pierderea controlului direcției ar fi fost provocată de diferențele de aderență (porțiuni alternative de zăpadă, gheață și asfalt). După leșirea de pe carosabil, ziaristul a fost proiectat în exterior, prin partea dreaptă, în condițiile în care nu purta centura de siguranță. Ulterior, autoturismul s-a răsturnat. Conform expertizei efectuate de firma *Voivo*, toate sistemele mașinii se aflau în stare normală de funcționare, inclusiv cele de siguranță, care însă n-au devenit active în absența unei coliziuni.

Casa de vacanță din Breaza urma să fie, se pare, esca la lui Tinu în drum spre o pârtie de schi.
Dar ziaristul n-a mai ajuns aici...

O viață necunoscută, o moarte brutală

A fost mai întâi știrea, năucitoare, despre moartea sa, într-un stupid accident rutier, în dimineața primei zile a anului, când majoritatea oamenilor încă leneveau după Revelion. Au urmat numeroasele întrebări despre circumstanțele accidentului, unele rămase până azi fără răspuns. Apoi mărturiile, declarațiile, analize. Dispariția lui Dumitru Tinu a indoliat presa. La înmormântarea sa, la Breaza, unde avea o casă de vacanță, a participat o mulțime de oameni, inclusiv demnitari de vârf ai statului, deși familia dorește o ceremonie restrânsă.

Au trecut câteva zile, timp în care colegii de la *Adevărul* au încercat să depășească momentul de durere, anunțând, între altele, că, în semn de omagiu, nimeni altcineva nu va mai ocupa fotoliul de director al societății.

Și atunci a căzut, ca o ghilotină, vestea că, în afară de fata lui, Ana-Maria (38 de ani), Dumitru Tinu ar mai avea un băiat, Andrei (17 ani), care, printr-o scrisoare deschisă, își cerea drepturile. Atât cele morale, de recunoaștere a paternității, cât și cele patrimoniale. Căci, după o viață de muncă, Dumitru Tinu nu era un om sărac. De curând devenise acționar majoritar (cu 71,8%, respectiv 565.279 de acțiuni) al ziarului pe care îl conducea, lucru la care se adaugă și alte proprietăți.

De aici – ciclonul. Prin intervențiile insistente ale avocatului tânărului, nimeni altul decât Sergiu Andon, fost redactor-șef la *Adevărul*, intrat în istoria tristă a presei prin acel „Ptiu! majestate, rău mă speriași!”, și ca urmare a investigațiilor presei, a reieșit că Dumitru Tinu avea chiar o a doua familie, pe care o vizita frecvent și de soarta căreia se îngrijea scrupulos. Au apărut fotografii: Tinu la botezul lui Andrei, la aniversarea unui an de viață, în casă, în curte, Andrei la înmormântare (pe atunci puțini știau cine este și ce va urma), plus nenumărate declarații: vecinii, directorul liceului... Toate mărturiile curgeau în aceeași direcție: practic, ziaristul nu făcuse un secret din existența celei de-a doua familii. Cu toate acestea, uimitor, presa de scandal nu aflase nimic înainte de apariția scrisorii menționate.

Dacă soția și fiica lui Tinu s-au abținut de la orice comentariu, în schimb redacția ziarului s-a văzut nevoită să reacționeze, în special prin vocea redactorului-șef, Cristian Tudor Popescu, ales presedinte interimar al Consiliului de Administrație: viața privată a lui Dumitru Tinu îl privea doar pe el și pe familia lui, este supărătoare insistența ziaristilor asupra acestui subiect, iar *Adevărul* își vede de treabă, indiferent cine va fi noul acționar majoritar.

Acest ultim aspect s-a tranșat foarte repede. Dacă lui Andrei Lucinu, după declarația sa, două notariate îi refuzaseră înregistrarea petiției, spunându-i-se că ar exista „indicații de sus” în

acel sens, în schimb Ana-Maria Tinu a devenit moștenitoarea legală a tatălui la două ore după ce depusese actele de succesiune. Cum presa continua să facă valuri, Cristian Tudor Popescu a revenit, precizând că nu are nimic cu Andrei, căruia i-a oferit de altfel sprijin, ca persoană particulară (lucru făcut și de presupusa soră vitregă

Andrei Lucinu, un tânăr aruncat într-o luptă prea complicată pentru el

a acestuia), că, și dacă Andrei se dovedește a fi băiatul lui Tinu, Ana-Maria va rămâne acționar majoritar și că toată povestea este un scenariu prin care se încearcă destabilizarea publicației: dacă acțiunea succesorală ar fi trenat, nesiguranța privind proprietarul ziarului ar fi putut genera serioase prejudicii.

Lucrurile nu s-au oprit aici. S-a aflat că Andrei fusese „luat pe buletin”, la naștere, de către un cumnat al mamei lui, care a apărut și el pe ecranele televizoarelor să dea explicații. În fine, la ora închiderii ediției noastre, se aștepta încă verdictul legal, care, în mod îngrozitor, părea să presupună și deshumarea ziaristului, pentru testele ADN.

Și pentru că toate acestea nu erau, probabil, de ajuns, s-a mai ivit și un martor misterios care susține că, după accident, din mașina lui Tinu a coborât o tânără care apoi a dispărut.

Ce rămâne? În ciuda tuturor celor de mai sus, rămâne, în primul rând, faptul că Dumitru Tinu a fost unul dintre stâlpii presei românești, respectat de public și de întreaga breaslă. Rămâne, în același timp, fireasca derută provocată de o viață atât de ciudată și, în același timp, complet necunoscută până la moarte. Rămân multe întrebări fără răspuns. Rămâne gustul amar stărnit de amestecul dintre viața privată și performanța profesională. Și, nu în ultimul rând, rămâne tristețea provocată de dispariția unui adevărat profesionist, un om în putere, care mai putea face încă multe pentru noi toți.

Și ce-ar mai fi de spus...

Tinu și Emilia Lucinu s-au cunoscut în iunie 1983, la Clinica de Hematologie, el fiind internat pentru analize, iar ea asistentă medicală.

Andrei este elev în clasa a 11-a A la *Spiru Haret*, dirigintă fiind Doina Podeanu. Radu, fiul directorului adjuncți Rodica Mares, spune că Andrei are probleme de sănătate (hemoragii nazale, slăbiciune).

Cumnatul mamei, Dumitru Schiopu, susține că ei au aflat abia după nașterea lui Andrei că Tinu e căsătorit.

Dumitru Tinu a fost invitat la aniversarea a 150 de ani de existență a liceului, în 15 februarie 2001, festivitate la care a fost prezent alături de fiul lui.

Verdictul medicilor legiști, după accident: fractură de craniu majoră în timp ce se afla în mașină, urmată de o hemoragie cerebrală. Pierderea controlului mașinii ar fi putut fi provocată de un accident vascular cerebral. Ziaristul a rămas inconstient și, la scurt timp după accident, a murit. Este exclus să se fi putut deplasa. Cu toate acestea, martorii susțin că l-au scos de sub mașină. În plus, nu se explică de ce nu era sânge în mașină și de ce o gheață a ziaristului rămasese pe bancheta din spate. „S-a lovit, probabil, de plafon, de bord, de stâlpul din stânga al mașinii”, a declarat Valentin Gheorghiu, secretarul Comisiei de Medicină Legală din MSF.

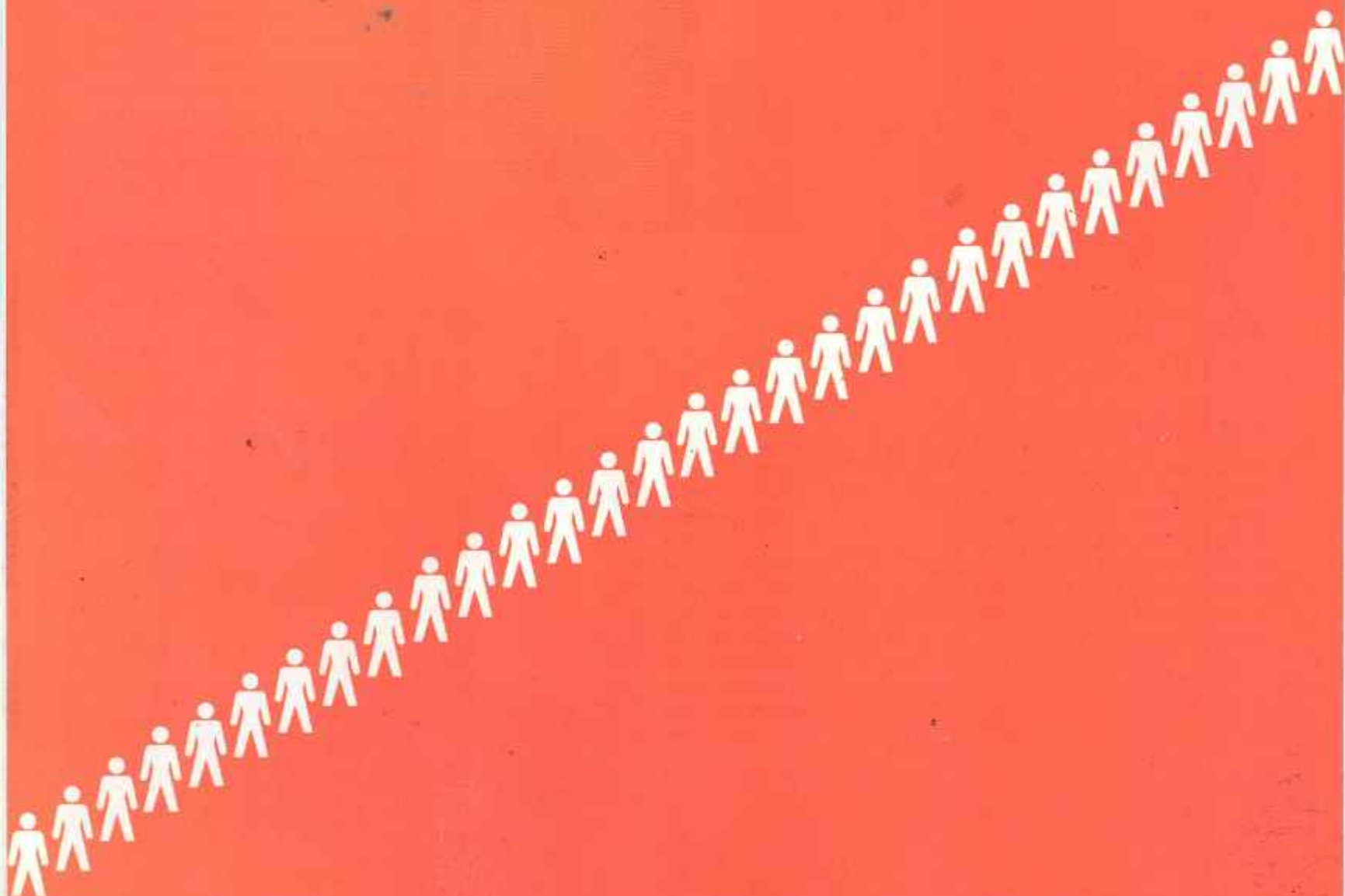
Text: Tudor Călin Zorojanu

Foto: Jurnalul Național și Octavian Tîbăr

te regasesti in noi

Folosim cea mai moderna tehnologie.
Toti specialistii nostri sunt romani.
Viitorul reprezinta pentru noi o provocare.
Vom reusi impreuna.

Suntem INTRAROM

INTRAROM

Radu Ionescu

Despre
pictură și sculptură
românească

Despre Artă

„Din tot ce avem în arhivă, textele tale sunt aproape singurele pe care le mai putem difuza”, i-a mărturisit lui Radu

Ionescu, după 1990, un redactor din Radio. Motivul: criticul nu pomenise niciodată despre partid, clasă muncitoare, conducător, viitor luminos, expoziții omagiale. Astfel, acele cronici radiofonice, dar și cele publicate în presa scrisă, au putut fi adunate fără emoții în volumul *Despre pictură și sculptură românească*, apărut la Editura Maiko, alcătuind un tablou exhaustiv al artei plastice românești.

Pentru melomani

Son Art Records a editat un set de trei CD-uri interpretate de Artis Voice Quartet (*Florilegiu creștin* și *Colinde de Crăciun*), respectiv Ansamblul Folklorika (*Hai la joc, la joc!*). Fiecare dintre aceste discuri este un regal pentru melomani și, în același timp, o piesă de colecție care nu trebuie să lipsească din discoteca unui iubitor de muzică.

Căștigătorii concursului organizat de
Editura Niculescu, din Ploiești, 1/2003, este
Carmen Zoita, Fălcieni, Suceava

CONCURS

Premiu:
Cărți în valoare de:

500.000 lei

Decupați talonul și trimiteți-l pe adresa redacției:
București, Piața Presei nr. 1, cod 71341, sectorul 1.
Căștigătorul va fi desemnat prin tragere la sorți. Data limită de trimitere
a scrisorilor dumneavoastră este **26 februarie 2003**, data poștei

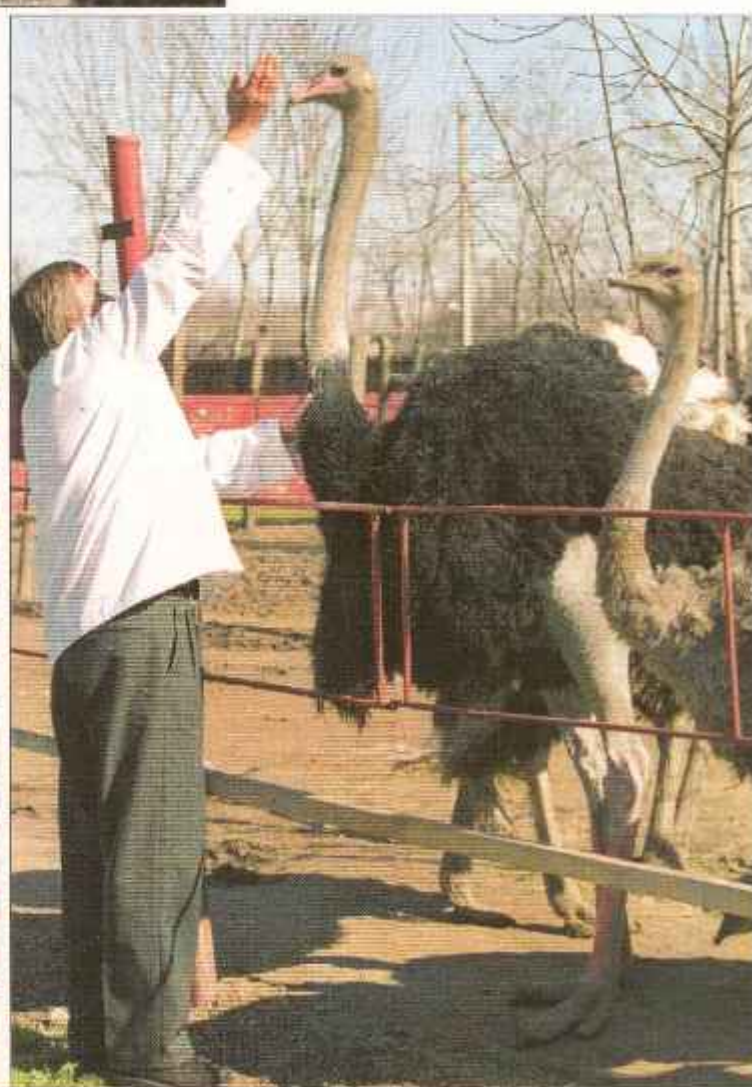
Concurs sponsorizat de EDITURA NICULESCU

Struții nu pot fi tăiați

În România există peste 40 de ferme în care trăiesc în tihnă vreo 2.000 de struți. Spunem în tihnă pentru că, spre deosebire de alte animale domestice, struții nu au probleme „existențiale” legate de sacrificarea lor. Motivul este foarte simplu. Nu pot fi tăiați. Nu avem o legislație sanitar-veterinară în domeniu. Abatoare autorizate – nici atât. Și-atunci care-i marea afacere cu struți? Păi, nu-i, cel puțin deocamdată. „Până acum s-a făcut doar creștere pentru reproducție, s-a mărit șeptelul. Așteptăm reglementările necesare spre a trece la vânzări, pentru că există cerere, pe piața internă și la export”, susține Valentin Neagu, vicepreședinte al Asociației Naționale a Crescătorilor de Struți. Ministrul Agriculturii, Ilie Sârbu, a promis, recent, într-o emisiune televizată, că va urgenta rezolvarea „problemei struților”. A vorbit chiar și despre subvenții pentru dezvoltarea acestor ferme. Nui mai rămâne decât să se țină de cuvânt. Promitem să urmărim îndeaproape subiectul.

Din cele 40 de ferme
de struți existente în
România, 30 s-au
afiliat Asociației
Naționale a
Crescătorilor de Struți.
Fermierii sunt organi-
zați, au potențial,
așteaptă doar OK-ul din
partea Ministerului
Agriculturii. Altfel,
afacerea în cauză bate
pasul pe loc.

Doriți să fiți tratați decent și civilizat, așa cum meritați!

CITY CENTER – dealer autorizat Daewoo Automobile Romania vă invită să vizitați centrul de service și vânzări, situat în plin centrul Capitalei, pe Calea Dorobanților nr. 31-33.

Noi vă oferim întreaga gamă de autoturisme Daewoo la cele mai avantajoase prețuri precum și o gamă largă de facilități:

- sisteme de vânzare în rate;
- sisteme de vânzare în leasing;
- achiziționare imediată;
- discount-uri de flotă semnificative;
- alarme și accesorii auto.

CITY CENTER
e altceva!!!

Apelând la serviciile noastre beneficiați de calitatea lucrărilor la nivel european, aparatură de diagnosticare și reparații de ultimă oră, servicii complete de:

- mecanică;
- tinichigerie;
- electrică;
- vopsitorie;
- vulcanizare și echilibrare roți;
- stand de frânare;
- reparare și încărcare aer condiționat;
- linie inspecție tehnică periodică.

ATUNCI VĂ AȘTEPTĂM!

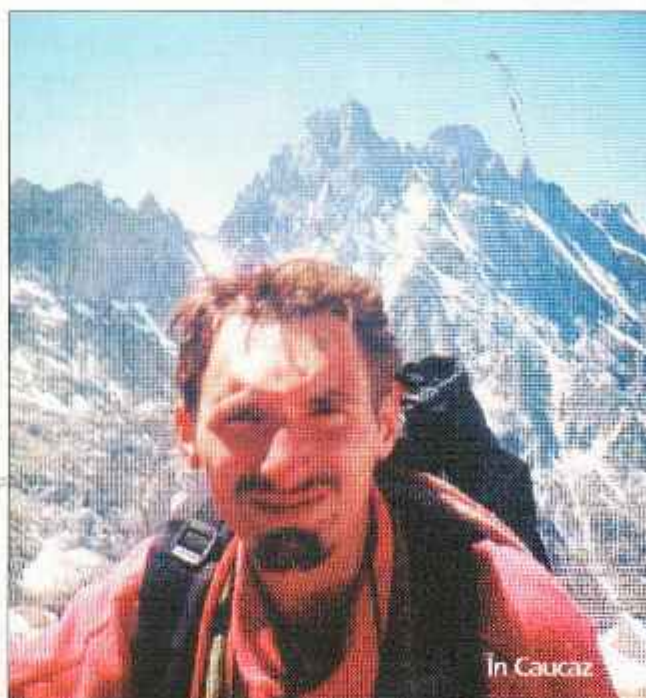
Calea Dorobanților nr. 31-33, Telefon: 210 36 76, 210 66 24, Fax: 212 27 01.

Lungul drum către **v**

Mihai Sima este cel mai tânăr dintre cei 10 alpiști români care vor porni să cucerească Everestul pe 15 martie. Are 29 de ani și un palmares impresionant: din 1992, a participat la expediții dificile pe înălțimile lumii. La 23 de ani, primul munte pe care l-a escaladat în afara măruntilor Carpați a fost vârful Lenin, din Pamir (7.134 m). Dar, pe lângă experiența bogată și condiția fizică deosebită, un alpinist trebuie să aibă un caracter ireproșabil. Sunt condițiile pe care conducătorul expediției, David Neacșu, le-a impus. Mihai le-a dovedit din plin.

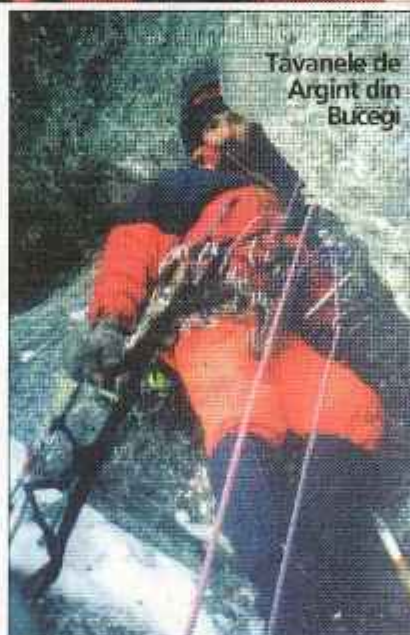
Lui Mihai nu i se pare hotărâtor faptul că s-a născut la Brașov. „Pe oamenii de la munte nu-l atrage muntele. Pentru ei nu mai are nici un secret. De aceea nu am avut prieteni, în școală sau în liceu, cu care să mă câțăr. Am pornit de unul singur, pe la 19-20 de ani. N-aveam bani de echipament, așa că improvizam cum puteam: corzile mele erau statice, expirate, aveam carabiniere din oțel și hamuri făcute în casă, de prieteni.” Era vârsta vitejilor fără opreliște. Provocarea muntelui a mers, la început, alături de cea a zborului. Mihai a făcut și parașutism un timp, după care s-a lăsat. Mai bine era să simți pământul sub picior, să-l îmblânzești, să-l stăpânești. „Muntele e un mod de viață: îmi dă de toate, mă simt bine, mă relaxez, evaderez, mă lupt cu mine însumi.” Un mod excelent de a-ți folosi benefic energiile. În loc să te lupti cu alții, te lupti cu tine însuși. Numai așa ți ții muntelui piept. Pentru Mihai, mult invocata luptă cu sine trece de zorzoanele încununării unui succes facil. Aici e maximă concentrare, e chin, e chin pe viață și pe moarte. „Există momente când vrei să mergi înainte, dar e mai înțelept să dai înapoi. Curajul te împinge înainte, dar prudența îți spune să te-ntorci. Aici, da, trebuie să te lupti cu tine. Sau te lupti cu posibilitățile tale fizice: te bate vântul, te plouă, te ninge, condițiile sunt vitrege.”

Apoi, chiar înainte de încheierea cu muntele, e nevoie să obții acordul coechipierilor. Trebuie să fii admis,

In Caucaz

Echipamentul alpinistului: cort, saltea, sac de dormit, bocanci, colțari, piolet, bețe de schi, cască, rucsac, ham, coarță, pitoane, carabiniere, bucle echipate, opt rapel, blocatoare, suprapantaloni, parazăpezi, pantaloni puf, bluză polartec, jachetă gore-tex, pufoaică, mănuși, mănuși puf, supramănuși, cagulă, primus, oală alimente, termos, ochelari cu protecție împotriva razelor ultraviolete.

Tavanele de Argint din Bucegi

să dovedești că poți. Cel mai greu l-a fost lui Mihai să-l convingă, în 1996, pe prietenii lui care plecau în Pamir. Câte ture în munții din țară, pe cele mai grele trasee, a trebuit să facă Mihai, ca să fie primit în grupul lor! Așa s-a aruncat de la înălțimile noastre modeste direct la peste 7.000 de m, pe vârful Lenin, în Pamirul Central. A fost greu. Spre vârf, nedormit, nemâncat (organismul nu mai accepta hrana), a simțit că nu mai poate. A

Everest, ținta expediției din martie

Traseul „Dom Profesor” din Bucegi

ajuns, totuși, alături de ceilalți, dar nu le-a mai împărtășit bucuria. A adormit, binemeritat, în timp ce tovarășii săi se fotografiau, victorioși.

Se spune că un alpinist bun e un alpinist viu. Încercările sunt mari, dar se pare că Mihai este și un alpinist foarte prudent, deși el se consideră mai degrabă temerar. Nu s-a accidentat niciodată, și n-a putut să-și amintească măcar un moment de mare tensiune. Posibil ca acestea să nu fi existat. „Pe munții înalți, pentru că pericolele sunt mult mai mari decât la noi în țară, nu mi-am permis să m-arunc cu capu-nainte cu orice preț. Trebuie să fii asigurat, ca să elimini toate riscurile.” Acolo, tehnica trebuie să concureze agilitatea ani-

Vârful lumii

maelor. Mihai s-a cățărat pe pereți de gheață, a trecut peste crevase, s-a strecurat printre căderi de gheață, a strâpsun rapid avalanșe. Prietena lui, Cristina, alpinistă și ea, are încredere că Mihai știe întotdeauna foarte bine ce face. „Everestul e visul lui, și el va ajunge sigur în vârf. Știe să ia decizii în momente dificile, are reflexe bune și un deosebit sânge rece. Spun asta pentru că l-am văzut

urcând, am fost împreună în Alpi și în Caucaz. Am fost secundul lui ascultător.”

La sfârșitul lunii ianuarie, echipa Everest 2003 va urca pe Aconcagua (6.962 m), cel mai înalt munte al Americii de Sud, pentru acclimatizare. O bătălie prealabilă înaintea marii ofensive. „Trebuie să ajung sus, pe Everest! E important să ajungă măcar unul dintre noi, să pună un steag în vârf. Vom avea tricolorul și pe haine.” Momentul de patriotism va fi completat ca în povești, căci românii noștri duc solie de la împărăție: președintele Iliescu i-a scris deja regelui Nepalului. Mesajul va fi înmănat pe 29 mai, la întoarcere, când la Katmandu va fi o mare sărbătoare. Până atunci, mama lui Mihai va sta, poate, cu sufletul la gură („dar are mare încredere în mine!”), iubita lui își va ostoi dorul la telefon un timp, mai pe urmă telepatic, răzbind cu gândul prin crestele înghețate. Timp de trei luni de zile Mihai, ca și tovarășii lui, va toci cei mai buni bocanci (care vor fi încercați mai întâi acum, în Aconcagua), va folosi cel mai bun echipament, se va întovărăși cu șerpași experimentați, va mânca supe multe, cereale și salamuri uscate, legume concentrate (fără E-uri), nu se va mai bărbierii, baie va face cine știe când, doar cu zăpadă. Dar încrâncenarea acestui drum nu-l va face erou. „Oricât de înalt e vârful, Dumnezeu e mai presus de toate. Îl simt ori de câte ori am nevoie de ceva. Eu știu că există!” Și n-ar mai fi

nimic de cucerit după Everest? Mihai e tânăr. În Himalaya sunt 14 vârfuri de peste 8.000 de metri. E greu până-nvață, c-ăpoi românul nu se mai oprește.

Munții Tatra

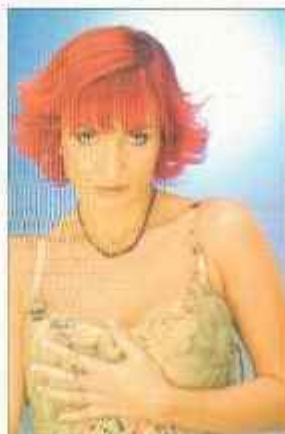
Palmares. În țară: escaladarea celor mai importante trasee din Bucuri (Memorial Cristea, Speranței, Diedrul Puzei, Fisura Albastră), Făgăraș (Colțul Bălăcenii), Buia (Pasărea Phoenix), Herculane, Cheile Turzii, Postăvarul, Piatra Mare, premiera traseului Hobbășilor din Postăvaru, grad 5B (2001).

Peste hotare: 1996 – Peak Lenin (7.134 m), în Pamir (Kirghistan); 1997 – Caucaz, ascensiune pe vârfurile Vualneea (4.000 m), Irik (4.000 m), Ghernoghenov (3.997 m), Elbrus (5.642 m); 1998 – din nou Caucaz, culoarul Abalakov din vf. Schurovski, 4.200 m și muchia nordică a vârfului Donguz Orun (4.462 m); 2000 – Alpi (Elveția), tentativă în peretele nord Elger și ascensiune pe Matterhorn până la 4.000 m; 2000 – Tatra Înaltă (Slovacia), ascensiuni pe cascade de gheață și mixt; 2001 – Alpi (Franța), ascensiune pe Mont Blanc (4.807 m) și escalade în zona Chamonix.

text de **Gia Iova**

foto: **arhiva Mihai Sima**

Suciri din look

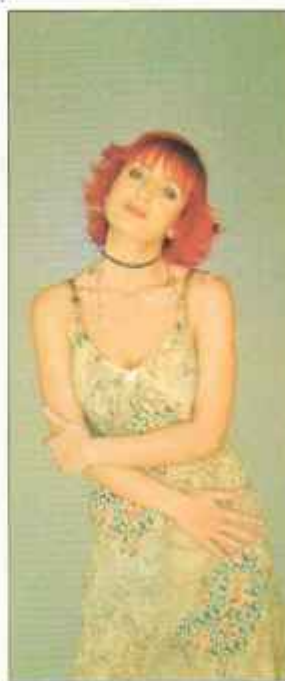

Cel puțin o dată pe an, Daniela Györfi își schimbă look-ul. De această dată, transformarea nu a ținut, ca altă dată, vreo prelucrare anatomică, ci s-a referit numai la aspectul exterior.

Mai nou, cântăreța, care are și site pe Internet, încearcă să impună numele de Daniel@

Filosofarea pe tema „haina face pe om” nu l-a convenit niciodată Danielei, dar a observat și ea că oamenii o privesc cu alți ochi de când îmbracă numai taioare și costume cumini. „Din păcate, lumea te judecă și după haine. De când am renunțat la vestimentația șocantă, ceilalți mă percep altfel, sunt mai serioși. Am căpătat prestanță. Dar asta mie nu mi se pare o realizare. Tot eu am rămas.” Că din blondă a devenit roșcată, că acum hainele sunt serioase și scumpe („au costat foarte mult hainele mele!”), toate acestea au legătură și cu ceea ce cântă acum, dar mai ales, cu starea ei sufletească. *Să ne permitem o alăturare de Madonna, care a dat zburdălnicia pe oumintenie și aventura pe un cămin aparent solid?* „A, Madonna are 44 de ani, iar acolo oamenii au alte gusturi. E adevărat că îmbrăcămintea luxoasă te schimbă, dar în România încă nu se poate accepta un om foarte scump. Pe mine mă enervează ținuta coconoasă. Mă simt bine acum cu noua mea imagine, dar precis peste două luni mă succesc iarăși din look!” Până atunci, Daniela va începe filmările pentru un videoclip al piesei *Și mi*

pare rău, compusă de Marius Moga. Apoi va trebui să se gândească serios la contractul cu o editură franceză care s-a arătat interesată de publicarea unei cărți despre viața ei. *E rost de dezvăluiri senzaționale?* „Nu, pe ei nu-i interesează picanterile. N-are nici un rost să povestesc cât am stat cu un bărbat sau cu altul. Ei vor povestea copilăria mea, drumul meu până când am devenit cântăreță. I-a impresionat foarte mult ce s-a întâmplat cu mama mea și văd că deja mi-au trimis contractul.” Bineînțeles, până când vom găsi în librării romanțul Danielei Györfi, vom mai asista la câteva „suciri din look”.

Sporturi albe prețuri negre

Când spui iarnă, te gândești la zăpadă. Și când vine vorba despre zăpadă, pentru mulți asocierea merge mai departe. Cu schi, snowboard, schi extrem, sărituri, patinaj. Rămâne de văzut, numai, ce oferte există, la noi și în străinătate, pentru o astfel de vacanță, la câți bani și, mai ales, ce obții în schimbul acelor bani. Pentru un schior adevărat, nu este important doar că schiază, ci și unde, și cum o face.

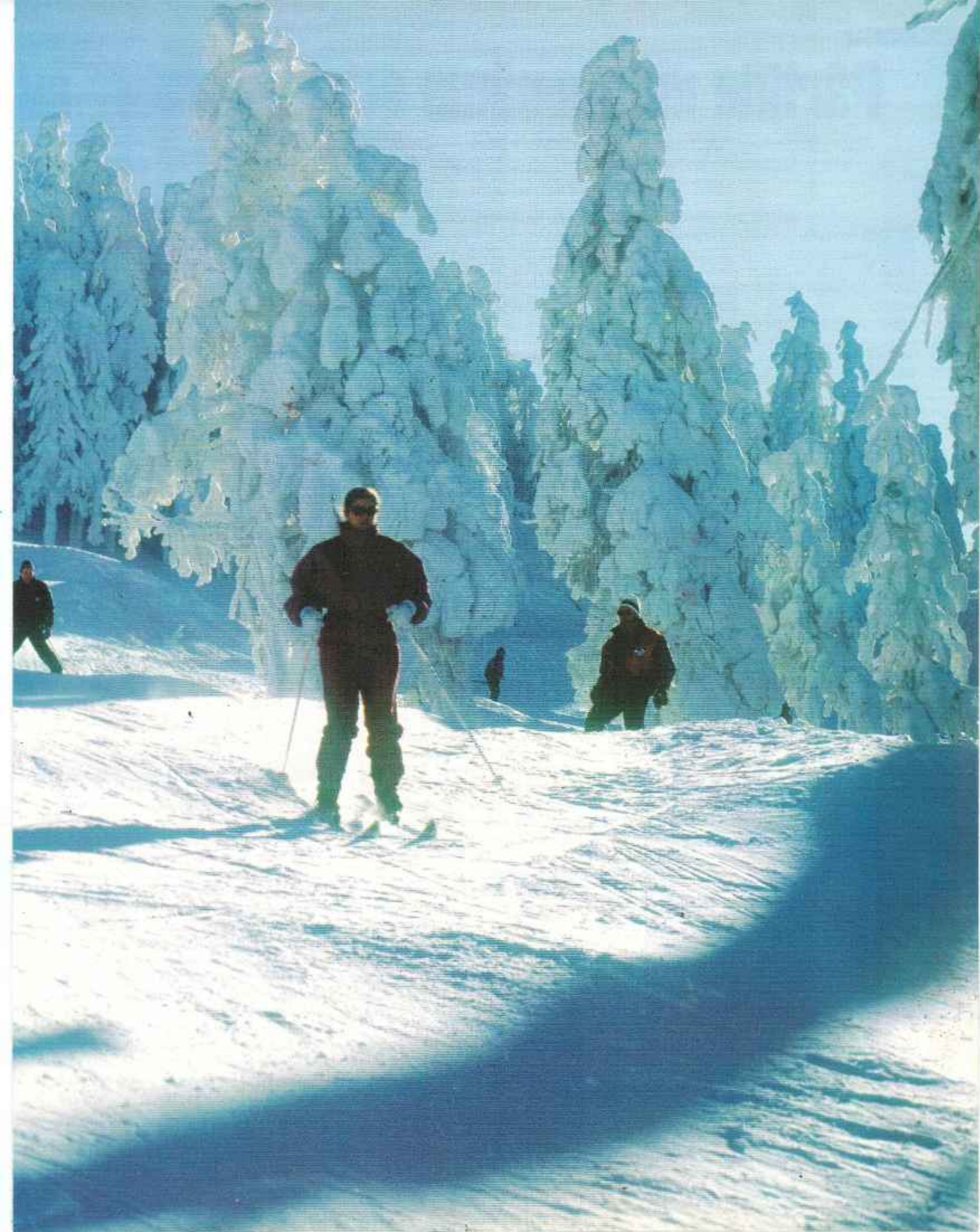
 documentar

Doar șapte pârtii sunt omologate

Comparativ cu ofertele din străinătate – și aici ne referim strict la numărul de pârtii și la calitatea lor, variantele românești apar tare, tare sărăcuțe. Federația Română de Schi a reușit să omologheze internațional doar șapte pârtii: două la Azuga, două la Predeal, două la Poiana Brașov și una la Borșa. Cea mai bine cotate la acest moment este pârtia de la Borșa, chiar dacă schiorii profesioniști o consideră cam scurtă. „Este imposibil ca un schior de performanță să se antreneze în România. Nu beneficiază de nici o facilitate. Nu are condiții, nu are infrastructura, nu are nimic. Este mult mai ieftin să ne antrenăm încă din septembrie în ghetarii din Austria decât să așteptăm zăpada la noi, apoi să te coste o săptămână de antrenament la Predeal cât o lună în Austria. Și încă un lucru. Transportul pe cablu de la noi este la nivelul anilor '60, prețurile sunt însă mai mari ca oriunde”, afirmă secretarul general al Federației Române de Schi-Biatlon, prof. Constantin Arghiropol. „Nu putem organiza un concurs măcar de Cupă Europeană. Mai trebuie și un

buget de aproape 300.000 de dolari pentru că altfel nu vine nimeni să concureze. Dacă vom reuși să aducem în România în zece ani un concurs de etapă din Cupa Europei ar fi extraordinar. Dar până atunci trebuie făcute extrem de multe lucruri la infrastructură. De curând am reușit reomologarea celor șapte pârtii de schi alpin și se iau măsuri de securizare a acestor trasee: plase, saltele în jurul stâlpilor. Cu Salvamontul stăm bine. Dar astea sunt cele mai ușoare probleme. Trebuie tunuri de zăpadă, mașini de bătut zăpada și multe altele. La Predeal și Azuga s-a achiziționat câte un astfel de tun, dar o pârtie care se respectă din Austria are câteva zeci, care fac zăpadă de la 10-15 km distanță. Din păcate, plătim tributul unei hotărâri din anii '60, când s-au stabilit câteva sporturi aducătoare de medalii, către ele ducându-se toate fondurile. Schiul nu a figurat printre ele. De aceea suntem atât de jos în acest sport, atât ca performanțe, cât și ca dotări. Și este păcat ca într-o țară cu relieful nostru să ne chinuim în halul ăsta.”

Pârțiile din România sunt „pavate” cu

Agentiile de turism își etalează, discret, variantele pentru pasionații sporturilor de iarnă. Spunem „discret” per și asta pentru că românii, în majoritatea lor, nu au o înclinație vizibilă pentru petrecerea concediilor într-un fel... „sp

Prețuri interne

Azuga (două pârtii)

Cazare la *Vila Flora* (două stele) — 49-140 de dolari pe noapte (în funcție de numărul de camere închiriate). Un sejur de șapte zile, cu două mese pe zi costă în jur de 400 de dolari.

Predeal (trei pârtii)

Cazare la *Hotel Robinson* (o stea) — 15 dolari/noapte, cu demipensiune — *Bonun valónice*, *Hotel Carmen* (două stele) cazare între 20 și 100 de dolari pe noapte, mic dejun inclus, *Vila Predeal Holidays* (patru stele) între 25 și 35 de dolari, fără masă sau, preferențial, contra 12 dolari (în jur de 400 de mil) de persoană, cina sau dejunul.

Sinaia (șase pârtii)

Holiday Inn — camere contra 91-123 dolari pe noapte, cu mic dejun inclus. *Hotel New Montana* CNT are camere cu 45-53 dolari pe noapte, cu mic dejun inclus. O vacanță de șapte zile (respectiv șase nopți) costă între 400 și 800 de dolari.

Poiana Brașov (zece pârtii)

Cazare la *Hotel Ciucăș* (două stele) între 19 și 30 de dolari pe noapte, mic dejun inclus, la *Hotel Alpin* (două stele) între 33 și 40 de dolari, demipensiune, *Hotel Miruna* (patru stele) între 90 și 180 dolari, mic dejun inclus — deci 660 dolari pe săptămână, la *Hotel Riva* (patru stele) între 95 și 220 dolari, mic dejun inclus. Costurile transportului până în stațiune cât și cele pentru telescaun, teleschi etc. sunt suportate de turiști. La fel și dejunul, sau cina, sau o apă minerală pe pârtie!

Mai greu, dar se schiază și în România! Și pe acele pârtii omologate, și pe cele neomologate, dar cât de cât amenajate, însă mai ales în câteva zone sălbatice, cu un relief superb și pârtii deosebite. Desigur, cei care le preferă sunt, în special, amatorii de sporturi (de iarnă) extreme. Și, ca să obținem niște păreri... autorizate, ne-am adresat exact celor care, de câțiva ani, s-au apucat chiar să organizeze concursuri internaționale de gen pe pârtiile din România: băieții de la *Sumont*. Pe trei dintre ei i-am găsit în strada Brezoianu, la magazinul de articole sportive. Pe Bobo, Piti și Ștefan. Și primul lucru pe care au ținut să-l precizeze când au auzit despre ce e vorba a fost că, dacă scriem de rău, ei nu acceptă să vorbească: „Nu e cazul să mai punem paie pe foc. Toți pasionații de schi, și de sporturi de iarnă în general, știu care este situația în România. Noi nu vrem să mai fim cărcotași, ci ne străduim să facem ceva pentru promovarea — în cazul nostru — al schiului extrem și snowboard-ului. Chiar în condițiile astea!”

În altă ordine de idei, fiecare dintre ei, înainte de a se apuca de sporturi extreme, a schiat, pur și simplu, la un loc cu toată lumea. Așa că, propria lor clasificare, în materie de pârtii, scoate pe primul loc Borsă, cea mai bine cotate pârtie din țară, apoi Sinaia, mai ales din punct de vedere al reliefului — văi, fete, înclinarea pantelor, pe urmă mai este Semenik, foarte frumoasă, dar scurtă, Straja — relief superb, dar fără cabluri. Poiana Brașov este considerată „slabă” din punct de vedere al reliefului. Pe ultimul loc în topul ad-hoc stă cu „mândrie” Clăbucetul, pentru îngustimea pârtiei, altitudine, platou, aglomerație. „Cea mai tare zonă neamenajată rămâne totuși cea din Făgăraș, la Bălea”, este concluzia generală. „Dar acum deja vorbim despre sporturi extreme!”

De patru ani, în România se organizează concursuri de schi extrem și snowboard. La Bălea Lac. Concursuri la care vine mai multă lume (și din țară și din străinătate, și să participe și să se uite) decât la alte concursuri de sporturi de iarnă. Numai anul trecut au fost 100 de concurenți, asistați de un public format din peste 400 de persoane. La „placă” a câștigat un austriac care „a rupt” asistența. La schi extrem, însă, un român a fost cel care a arătat ce poate. Și a putut să ocupe locul întâi al podiumului. Ion Trandafir, un domn „bolnav” de schi. De fapt, mai toți practicanții sporturilor de acest gen sunt considerați de marele public un pic (sau mai mult...) ticniți. Explicația lor este, însă, alta. „Văzută din afară, o pasiune poate părea, la un moment dat, o nebulie. Dar este vorba, de fapt,

de o provocare, aceea de a depăși limitele în care lumea crede, uneori subiective, deci false și de a-ți depăși propriile limite. În felul ăsta, lucruri în aparență imposibile devin posibile. Traiești senzația — chiar și pentru o clipă — că stăpânești lumea. E o chestiune de forță, de voință. În primul rând. În al doilea rând experiența este cea care dă valoarea. Și perseverența. Zăpada, muntele, aerul, viteza, prezența de spirit, puterea unei decizii de moment, toate astea sunt fascinante. De fapt, nu cred că vorbim despre sporturi extreme, ci despre sporturi ale minții. Care nu fac altceva decât să ne ajute să înțelegem o serie de alte lucruri...”. Cam așa explică Ion Trandafir felul în care a ajuns să câștige un concurs de schi extrem, ținând totuși să adauge că... „important nu este că am câștigat, ci că am concurat!”

Text: Oana Costea și Adrian Munteanu
Foto: Tudor Predescu și arhivă

pietre, crengi, rădăcini și chiar sticle.

tru că ele nu sunt la vedere, lipite pe vitrine, ci trebuie să intri și să ceri informații stricte pentru acest domeniu. „Sportiv”. Cei care vor să schieze preferă să o facă pe cont propriu, nu în „grup organizat”. Ceva oferte, totuși, există...

Accidente subiective și obiective

Mai toți amatorii de sporturi albe au de spus povești frumoase de pe pârtie. Pentru că preferă să le uite pe cele urâte, uneori dramatice. De multe ori însă ei au fost în situații extreme, cărora le-au făcut sau nu față. Pe 24 decembrie 2001, ghinionul trebuia să poarte un nume: Ionela. Ea schia pe Clăbucet și mai avea puțin până la teleschi. Un puști trăgea de o sanie traversând de-a latul pârtii și s-a oprit pe mijloc pregătindu-se să-și dea drumul la vale. Ionela Nicolae, începătoare, nu a putut evita obstacolul apărut brusc în fața ei. Ce a urmat a fost cumplit. Ambele schiuri s-au blocat sub sanie, iar impactul picioarelor cu sania s-a făcut cu câțiva centimetri deasupra clăparilor. Rezultatul: dublă fractură de tibie și peroneu la ambele picioare și patru luni de spitalizare, operații, tije metalice, imobilizare la pat, cărje etc. „După ce că nu avea ce căuta pe pârtia de schi cu sania, după ce că mi-a stricat vacanța, nici măcar un scuză-mă! nu a spus. Mai mult. Bunicul lui era să mă ia tot pe mine la bătaie cum că nu vezi pe unde mergi? L-au potolit ceilalți schiori care au văzut incidentul. Eu nici nu am putut articula un

cuvânt. Eram într-o baltă de sânge, cu ambele picioare rupte. Cred că asta este cel mai mare pericol pe pârtiile de schi. Eu, din păcate, nu voi mai putea schia niciodată. Era sportul meu preferat iarna”, mărturisește Ionela.

Acest gen de accidente au loc frecvent pe pârtiile de schi din România. Și în lipsa „factorului uman”, însă, se întâmplă tot felul de nenorociri. Pentru că, spun profesioniștii, mai toate pârtiile sunt pline de pietre sau, mai degrabă de bolovani, lemne, crengi, rădăcini de copaci și chiar sticle. E ușor de imaginat ce se poate întâmpla, la o viteză de 20-30 km/h (sau chiar mai mult) când întâlnești un astfel de obstacol. Pe urmă, multe dintre pârtiile noastre se termină, totuși, cu o pantă (standardele internaționale prevăd că o pârtie trebuie să se termine într-o porțiune largă și neînclinată) și tot ele, pârtiile, nu sunt prevăzute cu sisteme de siguranță – plase, bariere – sau, dacă totuși există, ele sunt metalice și rigide, nu elastice, așa cum ar trebui. Un schior începător își poate rupe ușor gâtul într-un astfel de sistem de siguranță.

Performanțele românești sunt pregătite „afară”

Campioanele noastre la schi alpin se antrenează în SUA. Surorile Smaranda și Alexandra Munteanu, stabilite în Statele Unite, beneficiază peste Ocean de condiții optime de pregătire. Avantajul lor este că au posibilitatea să se antreneze aproape tot anul. Cea mai bine cotată schioare din România, Alexandra Munteanu, clasată în acest moment pe locul 177 în lume, ne spunea că i-ar fi fost imposibil să ajungă pe locul 7 la o cursă din Cupa Mondială dacă ar fi depins numai de pârtiile din România: „Sunt mult prea puține pârtii în România. Apoi, nu este zăpadă decât două-trei luni pe an. Nu sunt nici instalații de făcut zăpadă. Iar când prinzi zăpadă abundentă este mult prea aglomerat și devine pericu-

los. Se pot întâmpla accidente. Una este să ai la dispoziție o pârtie amenajată profesional, unde nu încurci și nu te încurcă nimeni, alta este să te strecoți printre alți schiori, care începători, care avansați. Ca un exemplu, la Salt Lake City, Utah, sunt nu mai puțin de 30 de pârtii, din care 20 sunt rezervate sportivilor, închiriate de cluburi. Pentru coborâre, slalom uriaș și special. Fiecare pârtie are instalația ei de transport pe cablu, cabanele pentru salvamontişti și prim-ajutor. Nu este cazul să vă spun că nu găsești o pietricică sau o sticlă pe pârtie. Vizavi de acest aspect, despre pârtiile din România nici nu mai are rost să vorbesc...”

Preturi externe

Franța – Argentières (13 pârtii)

Sejur de șapte zile, cazare la vilă – 405 dolari pentru o cameră cu trei paturi. Masa nu este inclusă. Servicii incluse: transportul până acolo, transportul pe cablu în stațiune.

Germania – Garmisch-Partenkirchen (43 de pârtii)

Cazare, două persoane în hotel două stele – între 530 și 730 de dolari.

Servicii incluse: două mese pe zi, pentru două persoane, transportul până acolo, transportul cu telescaun sau teleschi.

Elveția – Villars (50 de pârtii)

Cazare în apartamente trei stele, între 290 de dolari (două persoane) și 655 dolari (șase persoane) pentru șapte zile.

Servicii incluse: transport, două mese pe zi, taxe de transport pe cablu.

Austria – Innsbruck (65 de pârtii)

Cazare pentru două persoane – 670 de dolari (hotel trei stele) – șase nopți.

Servicii incluse: masă, taxe de transport pe cablu.

Austria – Rauris (patru pârtii)

Cazare la pensiune două stele, preț de familie pentru șapte zile – 470 dolari.

Servicii incluse: mic dejun pentru întreaga familie, program de schi pentru copii, taxa de tratament, schi pas.

Slovacia – Stary Smocovec (trei pârtii)

Cazare – între 210 și 250 de dolari, o persoană pentru șapte zile (hotel trei stele).

Servicii incluse: două mese, transportul până acolo și transportul pe cablu.

Slovenia – Kranjska Gora (15 pârtii)

Cazare – o persoană, între 210 și 250 de dolari, șapte zile (hotel trei stele).

Servicii incluse: transport și demipensiune

Internetul de iarnă

Odată cu prima zăpadă care se abate asupra orașului gândul ne zboară la stațiunile montane și la distracția bine-meritată de pe timpul iernii. Nu are însă nici un farmec dacă pleci la munte și în loc de zăpadă găsești frig, ploale și lapoviță. În aceste condiții sporturile de iarnă sunt excluse. Un ajutor pentru alegerea momentului plecării sunt buletinele meteo care prezintă și starea părților, dar acestea sunt puține și nu au informații complete. Alternativa o prezintă Internetul. Domeniile românești s-au dezvoltat extraordinar în ultimii ani și acum aproape la orice întrebare îți răspunde un site în limba română sau engleză.

Care este starea părților în acest moment?

Anul trecut a fost de mare ajutor un site întreținut de niște entuziaști din Predeal (skipredeal.tripod.com). Zilnic, cei de aici informează asupra condițiilor pentru schi de pe părțile din Predeal. Puteți chiar să le scrieți și să le cereți amănunte. Vă vor răspunde

Pentru a practica sporturi de iarnă un punct bun de plecare este Internetul.

cu promptitudine. Tot aici găsiți informații despre instalațiile de transport pe cablu, stațiune, cazare ș.a. Pentru Poiana Brașov cel mai bine ar fi să vă convingeți cu proprii ochi. La adresa www.mvx.ro/static/ro/webcam.htm găsiți două webcam-uri care transmit în direct imagini 24 de ore din 24. Site-ul Institutului Național de Meteorologie și Hidrologie (www.inmh.ro) are informații, dar foarte puțin detaliate.

O altă locație utilă este www.ski-in-romania.com. Grafica este frumoasă, există informații tehnice despre părți și stațiuni, dar site-ul este încă în construcție și autorii mai au de lucrat.

Care este prognoza meteo pentru următoarea săptămână?

În mod normal, cea mai utilă locație ar trebui să fie www.inmh.ro. Din păcate însă, informațiile de aici sunt foarte sumare și se referă la starea vremii din toată țara. Mai mult chiar, nu există prognoză decât pe maximum trei zile. Alternativa o constituie site-urile străine și aici vă recomandăm www.accuweather.com sau site-ul românesc www.vremea.kappa.ro. Acestea pot oferi prognoza pe mai multe zile din aproape toate stațiunile sau orașele învecinate. Evaluarea este făcută pe baza informațiilor oferite de sateliți, dar atenție, cu cât prognoza este mai avansată în număr de zile, cu atât este mai imprecisă.

Unde mă cazez?

La această întrebare răspund destul de multe pagini de Internet. Iată câteva exemple: azuga.8k.com, www.predeal.ro, www.poiana-brasov.ro. Ca să fim sinceri însă, cel mai bine ar fi să porniți o căutare prin www.google.com sau www.vahoo.com în funcție de stațiunea care vă interesează. Sunt foarte mulți particulari care închiriază și care și-au creat propriile pagini web și puteți descoperi în acest fel și prețuri mai avantajoase. În fine, la adresa www.mountain-guide.ro puteți contacta un ghid, iar acesta propune servicii complete și o experiență de neuitat. Puteți apela la această pagină dacă doriți să schiați în locuri deosebite și mai puțin accesibile.

text: Mugurel Mărgărit

Editora Flacăra vă propune, într-o nouă înfățișare grafică, două cărți de succes semnate de către George Arion, un maestru al literaturii de suspans.

Crimele din Barintown – (o culegere de povestiri politiste palpante)
– 240 pagini, preț: 95.000 lei.

Nesfârșita zi de ieri – (romanul descrie o tentativă de asasinat în timpul unei vizite la nivel înalt în perioada postdecembristă)
– 272 pagini, preț: 95.000 lei.

Puteți să primiți prin poștă, contra ramburs, fiecare dintre aceste volume, taxele de expediere fiind suportate de către editură.

Fiecare volum va purta autograful autorului.

Ofertă specială!

Pentru cei care comandă ambele volume prețul este de 160.000 lei.

Comenzile se fac pe adresa:

S.C. „Editura Flacăra” S.R.L. P.O. Box 10, 1. sector 1, 0.P. 13, C.P. 12, 71341 – București. sau la telefon 224.38.88.

Augusta,

prizoniera unui format

Trecând de la *Știrile de pe 2* sub directa îndrumare a lui Alexandru Lazarov, era de așteptat ca frumoasa tânără să-și pună în valoare augusta-i personalitate. Faptul s-a lăsat așteptat până de curând, în ianuarie, când, potrivit spuselor sale, emisiunea a înregistrat maximum de audiență, devenind leaderi preț de câteva zile pe tronsonul respectiv. Dar asta nu s-a datorat charismei Augustei, ci mai degrabă „înțelegerii, în sfârșit, de către telespectatori, a ideii emisiunii.”

Nemaivorbind de vacanța lui Teo, care păpa zilnic sperata audiență a Augustei. Rapida școlire la Madrid în ale *Babiloniei* a lăsat efecte vizibile: a cizelat și a îndulat anumite concepte clare: formatul și tema unei emisiuni. Augusta are de prezentat „o emisiune de format, asta să fie clar”, a cărei temă generală este privită din mai multe unghiuri, „ca și cum te-ai învârti în jurul unui copac și fiecare poveste, fiecare caz, este o ramură a acestui copac.” Atâta doar că românii nu sunt obișnuiți cu emisiuni sintetice ale poveștilor de viață. Aici oamenii vor povestea toată, să simtă, să se

bucure și să se outremure alături de cel intervievat. Românii vor asta, pentru că pot să împărtășească îndelung sentimentele celuilalt. Asta se observă din mesajele primite la redacția emisiunii. „Telespectatorii ne scriu să lăsăm 1-2 oameni care să povestească în amănunt ce li s-a întâmplat. Dar noi, aici, trebuie să extragem esențialul, concretul. Ne trebuie 7 cazuri pe emisiune. Nu ne permitem să cugetăm.” Rolul Augustei ar fi să ajute pe fiecare cu 3-4 întrebări și să fixeze concluziile. N-ar trebui să așteptăm, așadar, vreo urmă personală, un semn al unui stil profesional. Ca și emisiunea, moderatoarea trebuie să fie lipsită de profunzimi ori de scripici. Dincolo de platou, în linii puține, Augusta se dezvăluie cam așa: e volubilă, sufletistă

S-a auzit că Babilonia o să dispară în curând din grila de programe a Antenei 1. Din lipsă de audiență. Augusta Dumitrașcu, o moderatoare născută odată cu această emisiune, dezmințe orice zvon. „Oamenii sunt răi. Vor să caute nod în papură cu orice preț. Eu nu am cunoștință că s-ar fi luat hotărârea ca emisiunea să dispară. Avem un contract clar, care trebuie onorat. De altfel, în ultimul timp, audiența a crescut simțitor.”

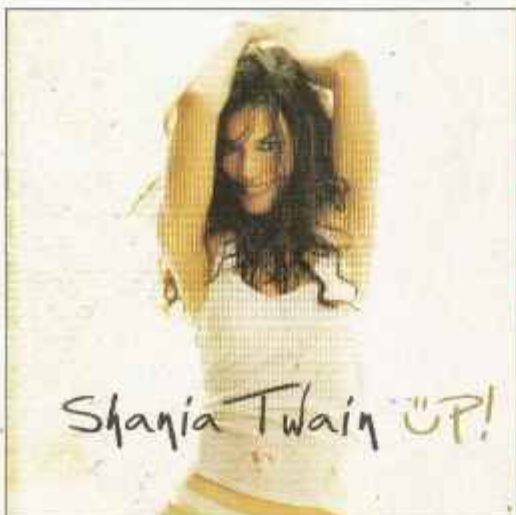
(i s-a întâmplat să plângă alături de un invitat al ei, în culise), iubește copiii (și-ar dori trei, o fată și doi băieți, dar deocamdată se mulțumește cu rolul de moașă de Târgu Jiu pe lângă nepoteii ei, Bianca și Alexandru), visează la un Alfa Romeo încă din copilărie, joacă tenis de câmp (a făcut performanță în școală), îi place să se dea în leagăn, deși acum nu mai are vreme. Ambii profesionale? Nu sunt. Nu-și dorește decât să fie sănătoasă și emisiunea să meargă bine. „Nu vreau să demonstrez ceva anume. Am acceptat să prezint *Babilonia* pentru că a venit ca o provocare. Ce-ar fi să ncerc, mi-am zis? Dacă la sfârșit voi putea spune că m-am descurcat, e O.K!” Modestia aduce întotdeauna foloase. În vâltoarea babiloniei zilnice, Augusta pășește încet și face ce face pentru ca „emisiunea să meargă mai bine în 2003.” Cu câte perioade de pauză?

text **Gia Iova**

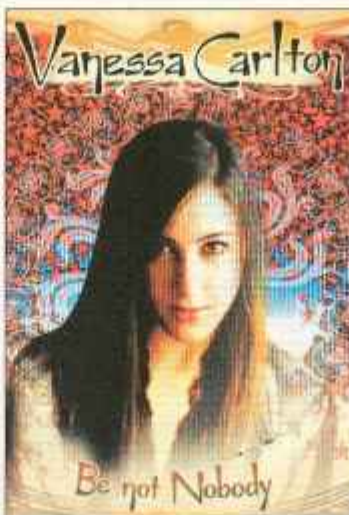
foto **Robert Hancianec**

Sus!

Așteptat de o lume întreagă, ultimul album al Shan'ei Twain poartă titlul mobilizator *Up!* Printre cele 19 piese figurează superhit-ul *I'm Gonna Getcha Good*.

Shania Twain *UP!*

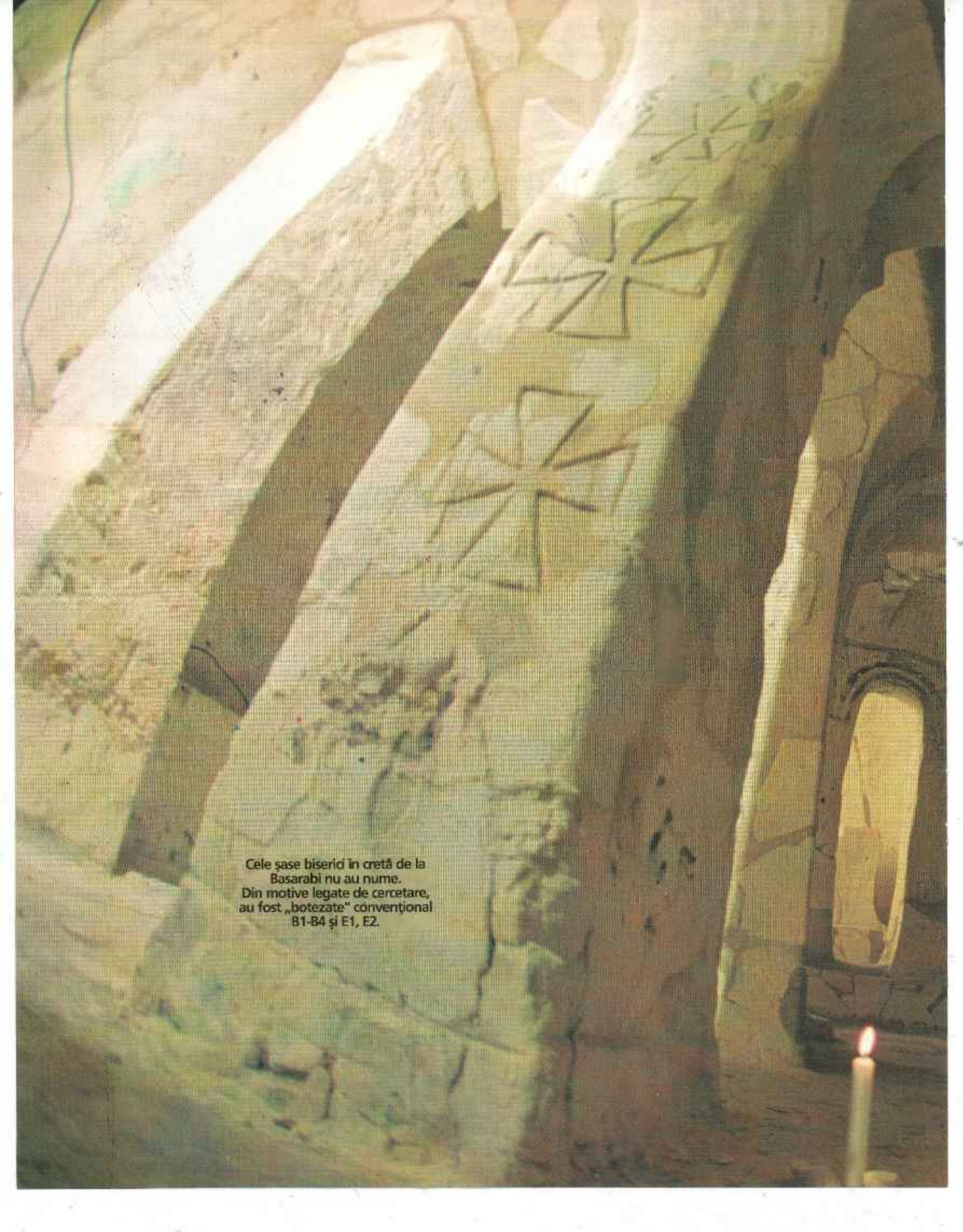

Vanessa Carlton

Be not Nobody

A nu fi nimeni

Compozitoare, interpretă, pianistă și balerină, Vanessa Carlton a reușit să cucerească atât Europa, cât și America. După trei single-uri, a venit vremea pentru primul album, cu titlul provocator *Be Not Nobody* (A nu fi nimeni). Sunt 11 piese, dintre care 10 compuse de Vanessa, care cu siguranță a depășit deja statutul de nimeni.

Cele șase biserici în cretă de la
Basarabi nu au nume.
Din motive legate de cercetare,
au fost „botezate” convențional
B1-B4 și E1, E2.

anchetă

S.O.S. bisericile de cretă

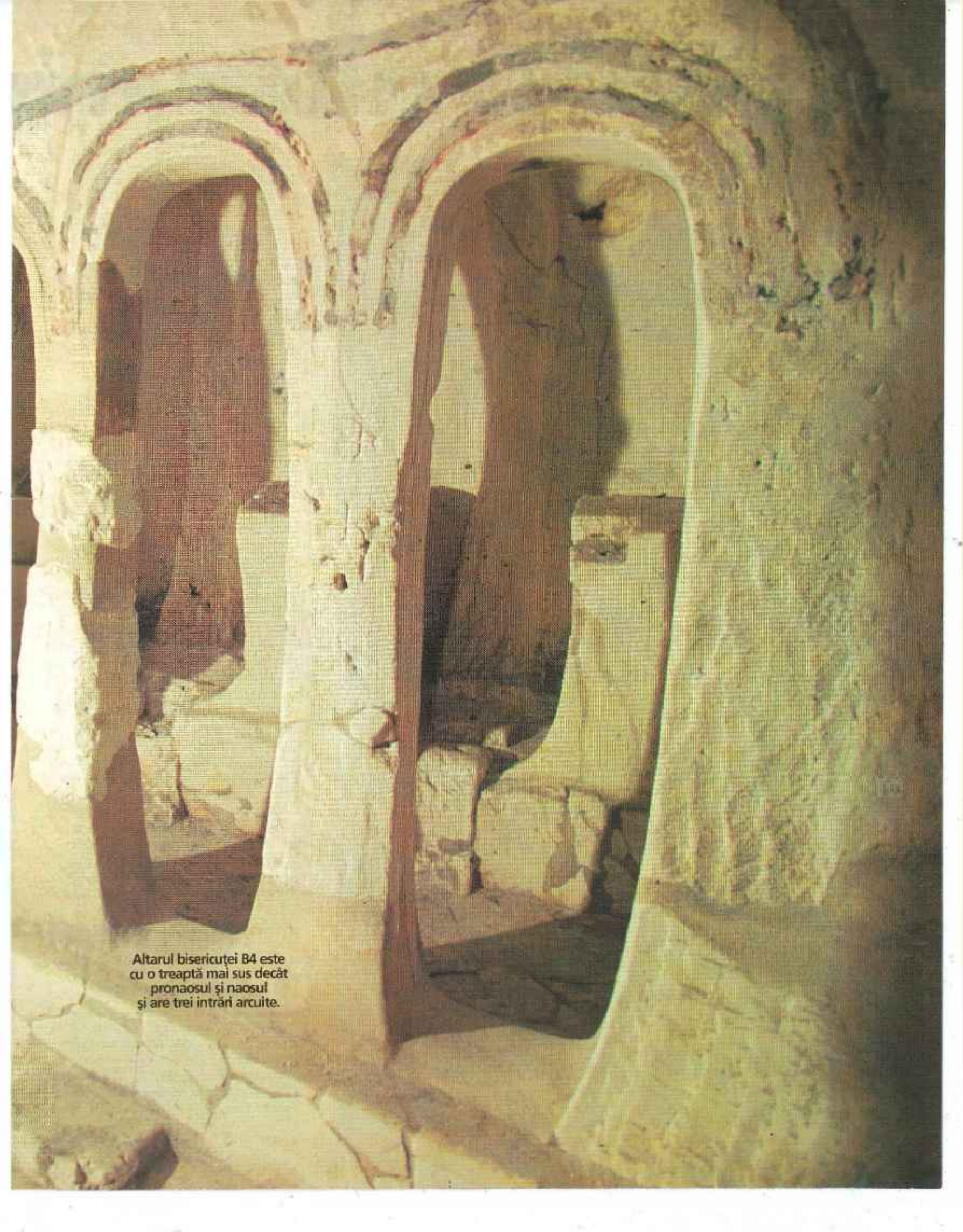
Un deal cârpit cu pereți de beton. Sprijinit în fiare. Întărit cu ciment. Cât să nu se prăbușească. Intri în el ca într-o poveste de iarnă. Totul este alb. O dantelărie de schele și scări leagă între ele șase biserici săpate în cretă. Altare, morminte, inscripții. Apoi, hai să le zicem desene. Sau incizii în cretă. Cruci, figuri de sfinți, oameni rugându-se. Păsări, animale domestice, balauri împlețiți. Și o reprezentare a labirintului. Arheologii vorbesc despre un complex rupestru. Istoricii au găsit dovezi pentru identitatea acestei țări. Înaltele fețe bisericesti spun că ar fi un complex mănăstiresc. Unic în lume, se pare. Prin „înălțarea” în cretă. Și... prin felul în care asistăm, senin, la deteriorarea și prăbușirea lui. Cu excepția unor mici cârpeli, bisericile în cretă din Basarabi, județul Constanța, sunt lăsate, din 1977 încoace, în grija adevăratului proprietar. Care, cu toate că se numește Dumnezeu, nu le poate face chiar pe toate. Ne-a dat, dar nu ne bagă și în traistă.

A intra în bisericile de cretă din Basarabi este, pe cât de spectaculos, ca imagine și ca stare, pe atât de dificil, ca formalități și... bagaje. Dealul Tîbișir, cu „măruntaiele” lui îndumnezeite, nu este deschis circuitului turistic. Nici arheologii nu mai intră pe acolo, autoritățile culturale, ale vremii nici atât. Am avut nevoie, așadar, de aprobările de rigoare. Și de un echipament mai puțin obișnuit pentru un ziarist: busole, lanterne, lumânări, zeci de metri de cablu. Altfel n-am fi văzut nimic. Despre fotografii, nici vorbă. Luăm energie electrică de la casa cea mai apropiată. Cu acordul paznicului. Familia lui locuiește chiar acolo. Pe cheltuiala Muzeului de Arheologie și Istorie din Constanța. Pentru un salariu minim pe economie, Iliuța și Panait Neicu au grijă să nu intre nimeni „în munte”. Nu prea știu ei ce păzesc, și nici de cine, dar au acoperiș deasupra capului și bani de pâine. Intrăm în șir indian. Un labirint de scări și schele, pereți de beton și de cretă. Cine n-are un ghid, să-și cumpere. Al nostru s-a oferit voluntar. Deși era în concediul legal, istoricul de artă Mircea Sfârlea a acceptat să ne însoțească. Îi scriem și titlatura, desigur, onorantă, dar parcă prea lungă: șeful Serviciului Patrimoniu din Direcția Patrimoniu Eclezial a Secretariatului de Stat pentru Culte, din cadrul Ministerului Culturii și Cultelor. Altfel, un om admirabil, o adevărată enciclopedie în domeniu.

Crucile, de mărimi și forme diferite, sunt scrijelite pe stâlpii și pereții de cretă.

Altarul bisericiței B4 este
cu o treaptă mai sus decât
pronaosul și naosul
și are trei intrări arcuite.

Florin îi face și îi drege Nicoletei printre

Coborâm tăcuți, când pe scări subrede, când pe resturi de piatră. Ne instalăm tabăra în fața biseriței B4. Este cea mai de jos, cea mai mare și cea mai spectaculoasă. Mare înseamnă, de data aceasta, 7 metri/3,5 metri. Spectacolul, din păcate, nu se poate cuantifica la fel de exact. Când am aprins luminile, parcă s-a deschis o ușă în cer. Întrări arcuite, stâlpi și pereți în jocuri de alb. Pipăim formele, toate sunt reale. Și din cretă, pentru că ne albiserăm, deja, din cap până în picioare. Ne mișcăm greoi, locul este strâmt. În interiorul „bijuteriei” identificăm pronaosul, naosul și altarul. Acesta din urmă este cu o treaptă mai sus și are trei intrări arcuite, spre deosebire de toate celelalte biserițe de la Basarabi, care au câte o singură intrare, la mijloc. În dreapta, o deschidere în perete duce într-un mic cavou. Înăuntrul lui s-au găsit doar câteva oase umane răvășite, posibil restul unui schelet mutat, în grabă, în altă parte.

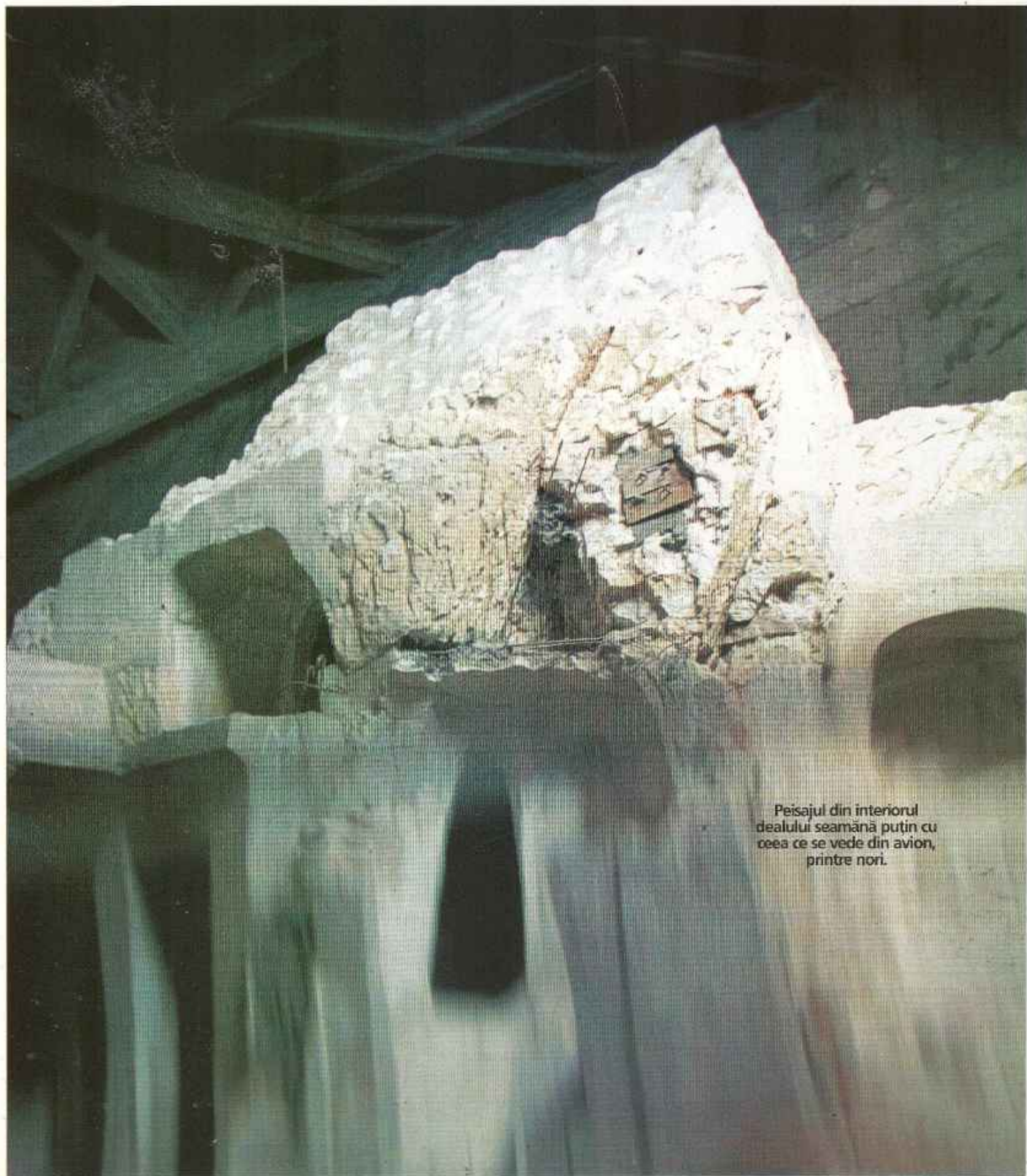
Pereții și stâlpii chiar spun povești. Scrijelite în cretă. Un porumbel, cruci de mărimi și forme diferite, un sfânt, un om adâncit în rugăciune, cai, multe inscripții runice, chirilice, grecești și una singură în caractere glagolitice. Despre balastră și reprezentarea labirintului am amintit, deja. Există, din păcate, și „inscripții” foarte recente. O caricatură aiurea chiar în B4, un Florin care îi face și îi drege Nicoletei, de vreo câteva ori, pe cărările spre celelalte biserițe, altul de o iubeste veșnic pe Maria, cu inima și săgețile de rigoare...

Urcăm prin interiorul dealului de cretă, din ce în ce mai anevoios. Trebuie să ne cățărăm, să ne aplecăm, mai apoi să intrăm în genunchi. Biserițele B1, B2 și B3 sunt minuscule. Arheologii cred că nu erau folosite pentru slujbă, ci pentru rugăciune individuală. Toate au și morminte. În rest, aceeași senzație de bijuterie, inscripții și desene „împrăstiate” peste tot, ca într-un puzzle care își așteaptă dezlegarea.

Celelalte două biserițe, E1 și E2, sunt oarecum „rupte” de ansamblu prin așezarea spre extremitatea dealului. E1 este distrusă din cauză că a fost cioplită prea aproape de suprafață. La E2 se ajunge foarte greu, printr-un tunel, mai mult în genunchi. Așa a fost gândită, probabil că a intra în biserică era o încercare, un act de smerenie.

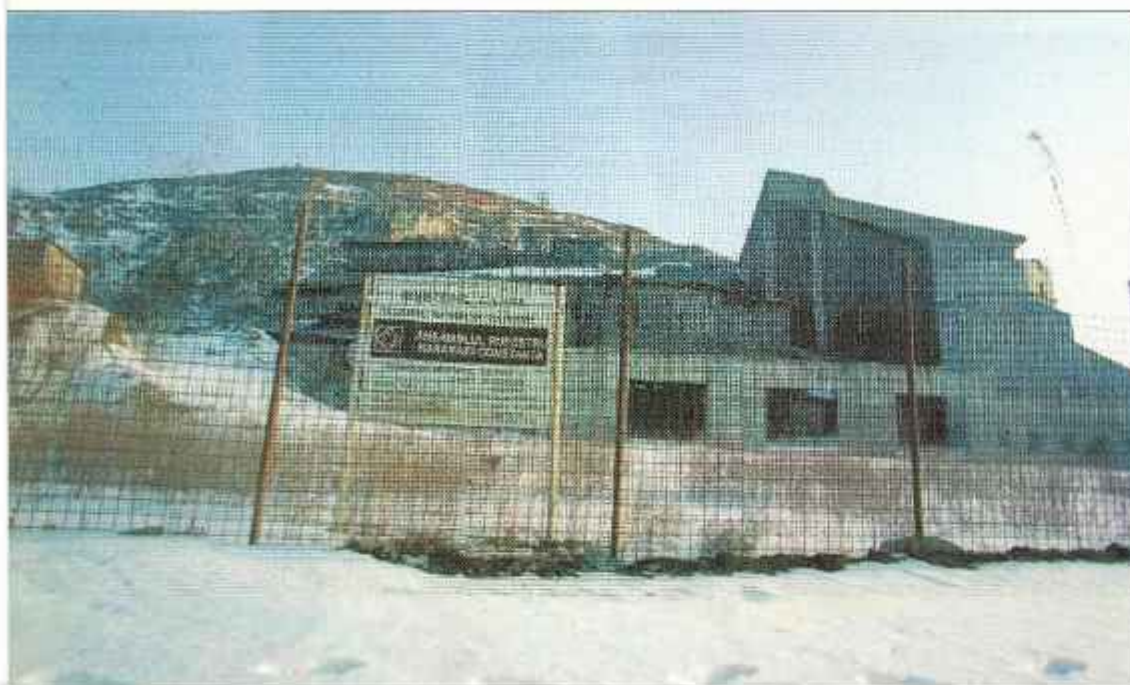
Suntem și bucuroși și triști când iesim din lumea de cretă. Bucuria vine de demult, de câteva secole. De la niște oameni care, uite, vor să comunice cu noi. Peste timp. Prin biserici. Tristețea vine de acum, de câteva mandate. De la niște oameni care, uite, nu vor să preia mesajul. Până și prietenii noștri din secolul al X-lea știu că asta nu ține numai de bani.

chipuri de sfinți și inscripții chirilice...

Peisajul din interiorul
dealului seamănă puțin cu
ceea ce se vede din avion,
printre nori.

Se poate amenaja un circuit turistic, dar limitat.

Privit din exterior, dealul Tibişir nu pare să ascundă o comoară. Doar construcția de protecție sugerează că în interior se află ceva. Complexul rupestru de la Basarabi a fost descoperit în 1957. Cercetările arheologice îl datează undeva prin secolele X-XI. Cariera de cretă, bisericuțele, resturile de locuințe și monumentele funerare sugerează o comunitate încheagată, dar nu omogenă. Inscriptiile și reprezentările foarte variate dovedesc un amestec de nații în această zonă. În alte variante, fenomenul este pus pe seama trecerii vikingilor și în legătură cu valurile de apărare construite împotriva invadatorilor.

S-a distrus cam 60-70%

La un moment dat, aveam dubii în legătură cu data exactă a descoperirii complexului arheologic de la Basarabi. L-am sunat pe prof. Petre Diaconu. Un om în vârstă de 78 de ani, trezit din somn, a răspuns prompt: „Miercuri, 17 iunie 1957, dimineața. Un inginer ne-a anunțat că s-a găsit o bisericuță la cariera de cretă. Am plecat acolo urgent, cu Adrian Rădulescu, Dumnezeu să-l odihnească. Am fost primii arheologi care au făcut săpături la Basarabi. Sunt mândru de asta, este un obiectiv unic. Din păcate, însă, s-a distrus, cam 60-70%. Și degradarea se accentuează pe zi ce trece, pentru că statul român nu se deranjează să găsească niște bani. Dacă valoarea istorică este ignorată, ar trebui să intereseze măcar din punctul de vedere al afacerii. Bisericile de cretă ar aduce bani buni la buget, dacă s-ar deschide turistic. Vă garantez că străinii, mai ales, s-ar îmbulzi să vadă așa ceva.”

Î.P.S. Teodosie, Arhiepiscopul Tomisului

„În 21 aprilie 2001, la două săptămâni după instalarea mea la Constanța, am slujit în bisericuțele de cretă de la Basarabi. A fost emoționant, acolo nu se mai slujise de o mie de ani. M-am gândit că dacă sunt biserici, cum să le cinșesc decât printr-o slujbă? În Săptămâna Luminată, cu

Hristos a Înviat! Acolo se află un tezaur care trebuie pus în valoare. Cu ajutorul lui Dumnezeu, din primăvară nădăjdulm să ridicăm în zonă o mănăstire. Să țină candela aprinsă pentru aceste bisericuțe. Sunt foarte fragile, creta se macină. Și ar fi mare păcat să se piardă o așa valoare spirituală, o dovadă a continuității vieții religioase din Dobrogea. Complexul de la Basarabi este, după părerea mea, mănăstiresc. Un grup de monahi și-a găsit modul ăsta de a se retrage și, cu unelte timpurii, și-a săpat în munte aceste bisericuțe. Dacă acum vor trece în administrarea Consiliului județean, nădăjdulm la consolidarea, restaurarea și deschiderea lor spre vizitare.”

Arheolog Traian Ciantă – director adjunct al Muzeului de Arheologie și Istorie a Dobrogei

„Complexul este în administrarea muzeului, dar bisericuțele nu prea. Eu cred că ar trebui să treacă la Consiliul județean, că acolo parcă se mișcă mai repede banii. Altfel, până ne dăm seama noi cui aparțin și cine ce să facă, bisericuțele se distrug. Creta e vai de capul ei, se macină văzând cu ochii. Construcția de protecție care s-a făcut stabilizează doar muntele. S-a spus că este urâtă, așa o fi, dar rolul ei nu era de înfrumusețare. Avem de-a face cu un ansamblu religios, așa că nu sunt necesare sculpiciuri. Mai grav este că s-au făcut restaurări defectuoase, întăriri cu ciment și fier de construcții, care s-au umflat. După părerea mea, încă nu este prea târziu ca să intervenim. Se poate amenaja și un circuit de vizitare, pentru grupuri mici, bine dirijate, cu un sistem de pasarele și scări.”

Mircea Sfârlea – șeful Serviciului Patrimoniu din Direcția Patrimoniu Eclezial a Secretariatului de Stat pentru Culte

„Eu cred că bisericuțele din cretă de la Basarabi trebuie neapărat conservate. Se poate amenaja și un circuit turistic, desigur, dar limitat. Ați văzut, doar, barbarismele scrijelite de vizitatori pe pereți. Complexul nu trebuie expus, creta se zgărie și se degradează foarte ușor.”

Comerț cu istoria țării

Toată floarea arheologiei românești a pus umărul pe șantierul de la Basarabi. S-au reperat peste 300 de inscripții, s-au făcut schițe, traduceri, interpretări. Până în 1977, când lucrările au fost stopate. S-a revenit, palid, la începutul anilor '90. Cât să se încropească o construcție de protecție și să se angajeze un paznic. Complexul este patronat de Ministerul Culturii și Cultelor și se află în administrarea Muzeului de Istorie și Arheologie Constanța. Cei interesați de supraviețuirea bisericuțelor de cretă susțin că proiectul de restaurare inițiat de minister ar trebui preluat de Consiliul județean Constanța, pentru că „ăștia se mișcă mai repede cu banii”. Sumele estimate trec de 100 miliarde lei. Dacă nu se intervine urgent, riscăm să dărâmăm, din nou, biserici. De data

aceasta cu buldozerul nepăsării. Cât despre amenajarea complexului pentru a fi integrat în circuitul turistic – este prea frumos ca să fie adevărat. Despre continuarea cercetărilor arheologice – tot așa. Mulți dintre „specialiștii” în bisericuțele de cretă de la Basarabi sunt foarte în vârstă. Unii s-au prăpădit, deja. Au dispărut însemnări, schițe, desene. Când am întrebat despre planul săpăturilor, de pildă, ni s-a răspuns: „Păi, după asta umblăm noi toți, acum!” Mai mult, există și tentative de comerț în domeniu. Urmașii unei familii de arhitecți care a lucrat „în forță” pe șantierul de la Basarabi se gândesc să vândă Ministerului Culturii toată „hârtogăria” moștenită. „Marfa” este valoroasă, dar deocamdată nu s-au înțeles la preț.

Text: Liliana Petrus
Foto: Paul Agorici

An architectural rendering of the Maxima Cathedral at night. The image shows a large, modern building with a dark, angular roof and a prominent, illuminated cylindrical tower on the right. The tower has vertical light bands and a cross on top. Other smaller, similar towers are visible. The building's interior is lit up, and the surrounding area is dark, suggesting a city at night.

Catedrala va avea o imagine spectaculoasă
noaptea: prin turlele construite din piatră
translucidă va emana lumină spre exterior.
„Far călăuzitor, turlele Catedralei Patriarhale
indică oraşului polul său central.”

Catedrala *max*

România visează la o catedrală patriarhală din perioada interbelică. Patriarhul Miron Cristea a fost primul care a lansat ideea unui astfel de proiect, pentru o Românie bogată pe atunci și mândru caracterizată de credința ortodoxă majoritară. Acum am rămas singura țară din spațiul ortodox care nu are o catedrală patriarhală. Biserica o cere. O vrea! Ortodoxia românească are nevoie de un lăcaș de cult reprezentativ. Națiunea, politicienii, intelectualitatea, se împart în mai multe tabere. Chiar și taberele pro și contra sunt fracturate. Totuși, după '90, Biserica Ortodoxă și-a cerut dreptul și a lansat tema. A fost un concurs fără nici un rezultat pentru Piața Unirii. La finele anului trecut s-a încheiat un al doilea concurs în urma căruia a fost ales un câștigător. Un proiect tânăr, s-ar putea spune... Și dacă intrigile politice, și nu numai, se vor liniști, România va avea, după o (prea) lungă pauză, Catedrală Patriarhală, „a neamului”, cum o numea Miron Cristea, proiectată la Universitatea de Arhitectură Ion Mincu de Augustin Ioan și un grup de masteranzi și studenți arhitecți. Descoperiți în *Flacăra* câteva dintre imaginile viitoarei Catedrale... care ar costa vreo 200 de milioane de dolari.

ima pentru România

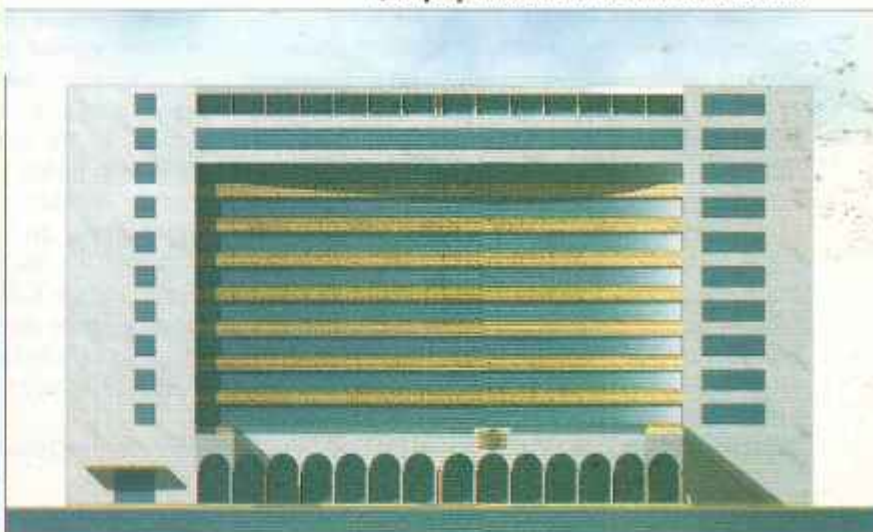

„S-a spus că este vizavi de Casa Poporului. Vizavi la 3 km mi se pare un termen excesiv”.
(Augustin Ioan).
Aceasta este numai una dintre intrigile care s-au țesut în jurul proiectului câștigător.
Primul-ministru și președintele Iliescu s-au interesat direct de posibilitățile de realizare a proiectului. Catedrala va fi ridicată pe bulevarul Unirii în dreptul fostului magazin Junior.

Clopotnița (arh. G. Șimotta) face parte din ansamblul patriarhal preconizat de Patriarhul Miron Cristea. „Ni s-a părut potrivit să alăturăm acest proiect neconstruit noului ansamblu, ca un omagiu peste decenii adus gândului primului Patriarh român, acela de a ridica o catedrală patriarhală, precum și ca dovadă că, indiferent de vicisitudinile istoriei, marile proiecte înving până la capăt.”

Clădirea administrativă este concepută în mod deliberat mai puțin exuberantă decât catedrala.

Arhitectul Augustin Ioan despre...

Augustin Ioan, cel mai scriitor dintre arhitecții români de astăzi, a anunțat public că va scrie o carte după încheierea concursului: Catedrala Patriarhală *The Making Of*.

▼ De ce ați ales ca soluție de planimetrie crucea greacă înscrisă?

– Pentru că este tipul absolut de planimetrie de biserică pe care l-a dat spațiul bizantin. El nu este tipic teritoriului românesc, sunt câteva biserici mai degrabă răspândite decât concentrate pe o anumită arie, dar sunt câteva biserici importante pe care le-am citat, în primul rând *Sf. Nicolae Domnesc* de la Curtea de Argeș, care este o primă Catedrală. La nivelul întregului proiect, gândul nostru a fost de a investiga mai degrabă tradiția care este comună întregului spațiu ortodox, și anume tradiția bizantină. Dacă ne-am fi limitat la precedentele regionale am fi ajuns la un conflict. Primul lucru pe care am încercat să-l evităm a fost „amprenta” națională.

– Dar este numită și Catedrala neamului...

– Este Catedrala patriarhală *Sf. Apostol Andrei și Înălțarea Domnului*, aceasta a fost tema de concurs. Sintagma, „a neamului”, cu care a venit din perioada interbelică, a fost lansată de patriarhul Miron Cristea. Prin urmare, generația actuală nu are nici o con-

– Mai este vorba și de niște „invenții” pe care le propuneți...

– Pentru ele trebuie făcut un studiu de fezabilitate serios. De pildă, porțile-icoane de 18 metri înălțime din sticlă serigrafată, cu icoane de hram, vor fi o mică îndrăzneală tehnologică și nădăjduim că se vor realiza bine și vor da o parte din harul acestei idei pentru că deschid în întregime obiectul către oraș, pe fațada de vest. Creează un triptic de icoane de hram pe sticlă și icoana interioară bizantină pe mozaic de aur. Sigur că iconografia nu a fost obiectul concursului și nu știm prea multe despre ea. Biserica ar trebui să se gândească deja la programul iconografic și la cine îl va realiza pentru că o parte din spații vor fi proiectate și în funcție de temele iconografice.

– Iar transparența, luminozitatea pereților?

– La momentul concursului a părut ceva futurist, dar care este un procedeu folosit în bisericile bizantine de la Ravenna, din timpul lui Iustinian, și anume lumina intră în catedrală prin piatră și se întoarce noaptea către oraș. Ne-am pus problema sticlei, vitraliului și a altor soluții și am ajuns la concluzia că nu sunt multumitoare. Aveam această alternativă, acest plan B care este bizantină sută la sută și are avantajul de a fi și latin. Și este un procedeu folosit și în arhitectura contemporană. Sigur că este un efect tehnologic însă nu putem să rămânem în panselismul acesta al construcțiilor vechi atât ca obiect cât și ca inginerie a lui.

– De ce ați ales să lucrați cu studenți?

– Am considerat că este tipul de proiect care poate fi făcut în sistemul privat, cred că nu trebuie să fie expresia idiomatice a unui singur arhitect. Sunt masteranzi, sunt colegi arhitecți care studiază în cadrul programului de antropologia spațiului sacru exact această problemă. După un an de studiu și de proiecte de biserici în cazul unora dintre ei, m-am gândit că merită să încercăm această temă. Eu însumi am construit 8-9 biserici. Cred că ar fi fost rău dacă studenții programului de antropologia spațiului sacru de la cea mai mare universitate de arhitectură din țară nu ar fi participat cu nimic la această temă, la acest concurs. Noi lucrăm la *Centrul de proiectare al școlii*, separat de programul de cursuri. Am venit să ne încercăm valoarea, este un orgoliu, dar este un orgoliu smerit. Eu sunt cel mai vârstnic, am condus echipa, am trei colegi mai tineri, masteranzi. Tudor Rebențuc (mâna mea dreaptă, fiul marelui actor), Viorica Popescu, care acum este asistentă la Universitatea din Cincinnati și sper să se întoarcă anul viitor ca să ne ajute la proiectare, și Andrei Nistor. Toți trei sunt și cadre didactice în școală. Plus o echipă foarte entuziastă de zeci de studenți în arhitectură, computeriști, cei care au redactat proiectul propriu-zis și care sunt adevărate mâini de aur.

Interviu de Remus Andrei Ion

Foto: Octavian Tîbăr și documentația de proiect

tribuție la sintagma. Tema de concurs a fost lansată cu această denumire foarte neutră: catedrala patriarhală.

– Se va construi această Catedrală?

– Eu cred că da, dacă se vor lămuri discuțiile legate de amplasament, unde sunt multe interese. Am auzit că acolo există și oferte pentru doi zgârie-nori, ceea ce va arunca complet în ridicol problema înălțimii catedralei. Și acum, în contextul unui șir de blocuri de 35 de metri înălțimea de 33 cât are catedrala nu înseamnă mult. Dacă vor apărea blocuri de 40 de etaje problema se va schimba complet.

– Dar bugetul, se vor găsi bani?

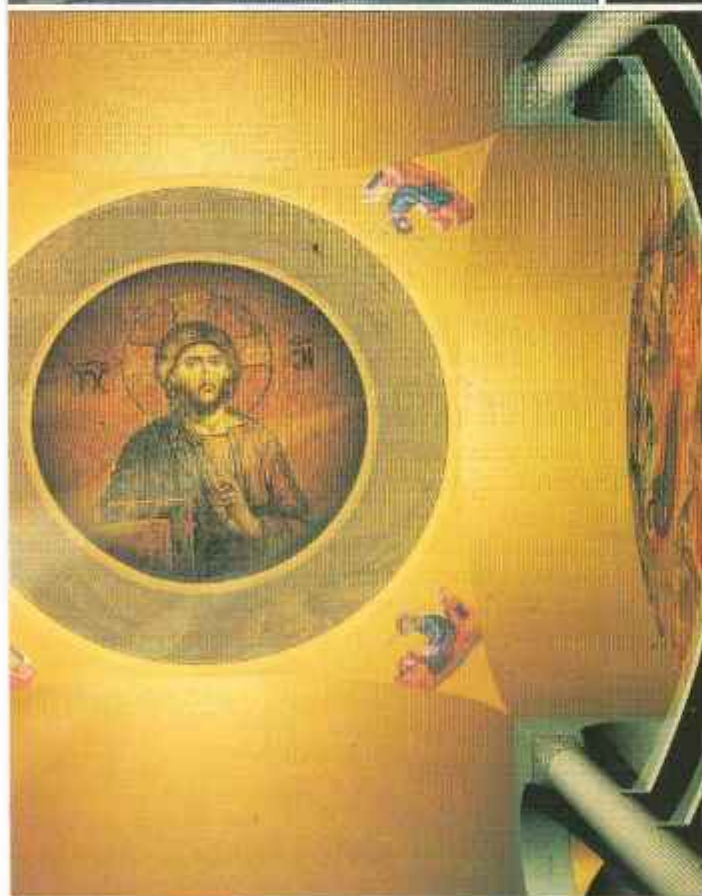
– Biserica susține că are acești bani. Însă și la un calcul destul de grosier, construcția întregului ansamblu, nu doar a catedralei, ar însemna cam 10 euro pe cap de locuitor credincios care se declară ortodox acum în România – aproape de 20 de milioane. Și să nu uităm și că biserica are o diasporă foarte importantă. Costurile totale sunt estimate la 150-200 de milioane de dolari.

Curtea Sfântului Apostol Andrei a fost gândită ca o rememorare a originilor creștinismului pe meleagurile carpato-dunărene. Biserica se reflectă în oglinda de apă din centrul Curții, adică în propria origine. Va fi realizată din piatră dobrogeană.

Perspectiva ansamblului cu Pantheonul Neamului Românesc – esplanada vest – în prim plan.

Emil Barbu Popescu, rectorul Universității de Arhitectură bucureștene și membru în juriu, a dedarat înaintea anunțării rezultatelor finale: „Misiunea juriului se încheie în momentul în care este desemnat un câștigător. Dacă acel câștigător este și cel care va face proiectul de execuție, atunci lucrurile sunt în regulă”. Proiectul Catedralei va fi definitivat aproape sigur la Centrul de Proiectare al Universității de Arhitectură *Ion Mincu*, centru unde a fost realizat și proiectul care a câștigat Bienala de Arhitectură 2002: *Casa fotbalului*, proiect coordonat de rectorul Emil Barbu Popescu.

Tudor Călin Zarojanu

Revoluție și recunoștință

În Decembrie 1989 în România s-a întâmplat ceva. Revoluție, lovitură de stat, lovitură, revotură, „evenimentele”, „agen-turii” – nu vom cădea niciodată de acord. Dincolo de interpretări, însă, nimeni nu poate contesta că au murit oameni, că s-a schimbat sistemul politic și s-a deschis drumul spre un alt fel de societate.

O vreme s-a crezut că, în acel moment, cei mai mulți dintre români aveau aceleași dorințe, indiferent dacă se aflau pe baricade, în fața televizorului ori sub pat. Ulterior, am descoperit că nu era deloc așa. Un singur lucru era cu adevărat comun în gândurile noastre: speranța de a trăi mai bine. Dar acesta este un truism, valabil în orice societate și în orice clipă, din Egiptul antic până în Statele Unite ale începutului de mileniu trei. Cum se poate trăi mai bine, însă, și de ce fuseserăm până atunci la marginea lumii – acestea sunt aspecte asupra cărora cu greu ai fi găsit o mie de români care să gândească la fel. Cu greu l-ai găsi și acum.

Cum-necum, schimbări fundamentale au avut loc, începând cu Decembrie 1989. Unele brusc, altele mai încet, altele incalificabil de încet. Oricât de critici am fi cu puterile care s-au succedat de atunci încoace, România de azi este foarte departe de cea din „Epoca de Aur”. În timp, mulți sunt cei care au contribuit, după puteri, la aceste schimbări. Dar eforturile lor, ca și ajutorul extern, n-ar fi avut cum să existe fără curajul nebun și rarismul simț civic al revoluționarilor din Decembrie – o mână de oameni, să ne înțelegem, căci nu au vreun merit cei care au ieșit în stradă să salute victoria după ce aceasta fusese obținută.

În cei 13 ani care au urmat, egalitarismul de fațadă (în fapt o egalitate în sărăcie, în doctrinare și disperare) a fost înlocuit de falii tot mai adânci între cei

care au și cei care nu au. Nu vreau să discut acum și aici modul în care s-au construit averile post-decembriste. Haideți să presupunem pentru o clipă că toate sunt făcute cinstit. Fapt este însă că fericiții lor posesori n-ar fi ajuns acolo unde sunt dacă nu existau revoluționarii. Milionarii în dolari de astăzi, indiferent de calitățile lor manageriale și chiar indiferent de eventuala lor apartenență la fosta nomenclatură de partid, stat, Securitate etc., n-ar fi avut mai mult de o căsuță de vacanță (tremurând și pentru aceea, dacă vă mai amintiți „cazul Piatra Neamț”), un Citroën la mână a doua și o scurtă „Alain Delon”.

Or, se întâmplă un lucru ciudat: în tot acest timp n-am văzut semnele vreunei recunoștințe pentru șansa oferită de alții. Poate n-am fost eu atent, dar n-am auzit ca vreun proprietar de lanț hotelier să iasă în public și să spună: „Știu că n-aș fi avut ce am dacă tinerii ăia n-ar fi stat în fața tancurilor, strigând: «Vom muri și vom fi liberi!»”. Mărturisesc că eu mi-am dorit mai degrabă să trăiesc și să fiu mare... Le sunt profund recunoscător”, după care să anunțe că a donat o sumă oarecare de bani unui român rănit în Decembrie sau familiei unui revoluționar ucis. Ori un sejur gratuit pe litoral. Ori o bursă de studii. Ori un televizor. Ceva.

Altfel, se știe, unii oameni de afaceri (mult prea puțini, totuși) fac donații, participă la licitații umanitare și oferă cadouri, măcar din când în când, unor defavorizați ai sortii: bătrâni uitați de familie, săraci, copii ai străzii, bolnavi, infirmi. Dar de gesturi caritabile (sau măcar vorbe de recunoștință) către cei fără de care respectivilor oameni de afaceri – ca să nu mai vorbim de politicieni – ar fi rămas iluștri anonimi, încă n-am auzit.

Oare de ce?

Gheorghe Comănescu, Marele Maestru al Marii Loje Naționale din România

Aniversare masonică

La 24 ianuarie, la Teatrul Național din București, a fost marcată împlinirea a zece ani de la reluarea activității Marii Loje Naționale din România. Cu acest prilej, am aflat că și Florian Pittiș, directorul Canalului 3 al Radiodifuziunii, a devenit mason.

Înfierbântare răcorită

Alexandru Sassu a demisionat din funcția de lider parlamentar, acuzând conducerea PD de bolșevism. A doua zi, Radu Berceanu a zis că Sassu s-a cam înfierbântat și probabil o să revină asupra deciziei. În loc de asta, simpaticul Sasa s-a mutat cu arme și bagaje la PSD (în imagine, alături de Cozmin Gușă și Bogdan Niculescu-Duvăz, un al doilea fugar). Probabil că în PSD nu poate fi vorba de bolșevism.

Președintele Ion Iliescu a participat la festivitățile prilejuite de aniversarea Tratatului de la Elysée

O prietenie istorică

În 22 ianuarie 1963, la Paris se semna Tratatul de la Elysée dintre Republica Franceză și RFG. În cadrul istoricei vizite în Germania a președintelui francez Charles de Gaulle, prima după război a unui șef de stat din zona aflată de cealaltă parte a baricadei în timpul celei de-a doua conflagrații mondiale. Pentru a marca împlinirea a 40 de ani de

la acest eveniment, la Fundația Europeană Titulescu din București s-a deschis expoziția Prietenia franco-germană în imagini. Au fost de față ministrul român de Externe, Mircea Geoană, și ambasadorii celor două state, Philippe Etienne, respectiv dr. Amin Hiller. Imaginile prezintă momentele cheie care au pus bazele construcției europene.

Libertate, libertate, dar...

Comerțul cu filme și postere, interzis în Afganistan pe timpul regimului taliban, a devenit azi o banalitate pe străzile din Kandahar. În schimb, noile autorități au scos din nou în afara legii televiziunea prin cablu, pe motiv că face propagandă anti-islamică. Să fie oare semnul unei oarecare reinstaurări a limitării libertăților?

În Afganistan au pătruns produsele de divertisment occidentale. Oare pentru cât timp?

Coreea neliniștită

Manifestanți sud-coreeni ard un drapel al fraților din nord, în cadrul protestelor față de anunțul Phenianului privind reluarea programului nuclear. Decizia nord-coreeană, succesivă opririi exporturilor de petrol ale SUA către această țară, a venit într-un moment în care relațiile nord-sud păreau să se netezească. Ulterior, președintele George W. Bush și-a îndulcit mesajul, dar Phenianul a cerut garanții scrise.

Basil Ștefan

Armele, petrolul și irakienii

Criza irakiană avansează încet, dar sigur spre deznodământul ei, care va fi militar sau politic, în funcție de o mulțime de factori. În orice caz, pe plan militar jocurile sunt aproape făcute. De o parte, dispozitivul militar americano-britanic pentru o acțiune decisivă asupra Irakului este deja operațional. În așteptarea momentului climatic cel mai favorabil, doar decizia politică mai lipsește. De cealaltă parte, în centrul atenției se află creșterea moralului trupelor „pentru contracararea superiorității tehnice a inamicului”, cum sună un ordin al președintelui Saddam Hussein către conducerea armatei sale. Pe plan politic, ONU analizează stufoșul, dar puțin satisfăcătorul raport al guvernului irakian referitor la îndeplinirea rezoluțiilor organizației mondiale, în timp ce inspectorii acesteia pentru dezarmarea Irakului caută, la fața locului, dovezi materiale în sprijinul suspiciunii că regimul de la Bagdad le-a încălcat, reluând producția de arme de distrugere în masă. Indicii în acest sens există deja: într-un centru de depozitare, la 120 km sud de Bagdad, inspectorii ONU au descoperit o duzină de focoașe chimice (ce-i drept, goale), iar la domiciliul unui specialist irakian în fizică nucleară, un imens material documentar (3.000 de pagini) referi-

tor la tehnologia de îmbogățire a uraniului, necesară în producția de arme atomice.

Singurul element nou în această criză este apariția unei mișcări populare, la scară internațională, care se opune declanșării unui nou război în Golf. De la San Francisco la Moscova și de la Paris la Tokyo organizațiile pacifiste au reușit să aducă în stradă zeci de mii de manifestanți, convingși, după cât se pare, de teza pusă în circulație de Saddam Hussein potrivit căreia unicul mobil al războiului pregătit în prezent de americani ar fi, în realitate, dorința de a obține controlul asupra rezervelor irakiene de petrol, și, pe această cale, asupra prețului mondial al țițeiului. Gura păcătosului: în această afirmație există și un sămbure de adevăr, dar... pe invers. Căci o întrebare se ridică aproape de la sine: de ce, dintre zecile de state producătoare și exportatoare de petrol doar Irakul a trezit mânia comunității internaționale (fiindcă nici pe departe nu este vorba doar de Statele Unite)?

Pentru cei care au urmărit cât de cât atent viața politică mondială din ultimele decenii, răspunsul este foarte clar: sub conducerea fatidică a lui Saddam Hussein, Irakul a rămas multă vreme adeptul cel mai înfocat al unei teorii și strategii falimentare, lansată

cu vreo trei-patru decenii în urmă de liderii radicali ai lumii arabe și abandonată între timp: teza privind utilizarea „armei petrolului”. La numai un an de la venirea sa la putere, Saddam Hussein declanșă, în 1980, războiul împotriva Iranului, cu intenția vădită de a cuceri și anexa provincia vestică a acestuia, Kuzistanul, foarte bogată în petrol. După opt ani de război crunt, în care a folosit, în premieră mondială de la interdicerea acestora, armele chimice, a fost nevoit să abandoneze. Doi ani mai târziu invadea însă Kuveitul, declarându-l provincie irakiană. Evident, tot cu gândul la „arma petrolului”, cu ajutorul căreia voia „să îngenuncheze Occidentul”. Faptul că „arma petrolului” a declanșat o criză economică mondială foarte gravă și că a dăunat mai mult țărilor sărace decât celor bogate, iar de la un moment dat chiar și statelor exportatoare de petrol, a dus la abandonarea ei (uneori forțată, ca în cazul Libiei). Doar Saddam Hussein i-a rămas fidel, acuzând acum pe alții de ceea ce a practicat fervent el însuși, recurgând în acest scop inclusiv la arme de distrugere în masă. Plecarea lui de la putere este, de aceea, singura șansă pentru o soluționare nemilitară a crizei irakiene.

valiza diplomatică

Doru Costea

Reacții și responsabilități

La mijlocul lunii ianuarie, Glenn Kessler, de la *Washington Post*, scria că Pentagonul a primit ordinul de planificare a operațiunilor militare în Irak „aproape ca un fel de notă de subsol” a planului de atacare a Afganistanului. Războiul împotriva terorismului începea, în mod formal, la 6 zile de la atentatele din 11 septembrie 2001.

Cu ceva mai mult de un an în urmă, la 28 ianuarie 2002, președintele Bush a lansat sintagma binecunoscută a „axei răului”. Irakul apărea pe primul loc printre punctele care determină axa; la momentul acela, însă, ipotezele privind eventuala implicare a Irakului în atentatele de la *World Trade Centre* sau legăturile cu Oșsama bin Laden și Al-Qaeda își pierduseră din vizibilitate. Absența unor dovezi concrete care să lege regimul de la Bagdad de teroristi „consacrați” ai lui bin Laden a împins majoritatea lumii să vadă în acuzațiile americane îndreptate împotriva Irakului „agende ascunse” ale intereselor petroliere americane, dorințe de împlinire a misiunilor neterminate ale părinților sau exprimarea geopolitică a veleităților imperiale americane. Când președintele Bush s-a adresat Adunării Generale a ONU, la 12 septembrie 2002, eșafodajul proceselor de intenție atinse către Statele Unite a început să nu mai pară chiar așa de solid.

Dezbaterile care au precedat pregătirea rezoluției 1441 și avalanșa de știri despre controversele dintre „uliii” de la Pentagon (sprijiniți de vicepreședintele Cheney) și „porumbeii” conduși de Secretarul de stat au pus, uneori, în umbră conținutul mesajului pe care îl transmitea poziția americană Consiliului de Securitate și comunității internaționale.

Unul dintre puncte este responsabilitatea față de securitatea și libertatea celor care visează la ele sau le-au obținut deja – și li se par atât de firești și de „dintotdeauna” încât uită ce ușor se pot pierde. La Davos, Colin Powell spunea că „merită să-ți asumi riscuri pentru pace”. Cred că trebuie asumată răspunderea pentru apărarea libertății de a fi altfel, dar nu pe seama altora, de a crede în altceva, dar nu de a omorî pe alții doar pentru că nu cred la fel ca tine; și mai trebuie să-ți respecti angajamentul de a fi alături de cei care gândesc la fel și să-ți sprijini atunci când au nevoie de tine. Așa ca *Scorpionii roșii* în Afganistan, de exemplu.

Rezoluția 1441 a fost adoptată în unanimitate de membrii Consiliului de Securitate; problema este dacă unanimitatea va fi și aplicarea ei. Tot parte a responsabilității este și capacitatea de a urmări ca un lucru hotărât de comunitate să fie îndeplinit; altfel, credibilitatea celor care au adoptat decizia intră în suferință. Speranța constă în existența unor pregătiți să facă ce-au hotărât, chiar dacă alții se răzgândesc; însă aceștia din urmă nu ar mai avea dreptul moral să-i conteste pe cei dintâi pentru că acționează așa cum împreună au convenit.

grupuri de interese, grupuri de presiune

Dan Pavel

Păcatul originar al revoluției române

Spre deosebire de orice altă fostă țară comunistă, spre deosebire de orice altă revoluție din istoria umanității, după decembrie 1989 s-a constituit în România un grup social privilegiat, revoluționarii. Pe baza pretextului participării la evenimentul istoric al doborârii regimului totalitar, s-au constituit mai multe asociații de revoluționari. Unele au urmărit, pe bună dreptate, să ofere sprijin familiilor celor decedați în timpul evenimentelor sângeroase, precum și răniților. Dar cele mai multe dintre asociațiile de revoluționari au cerut și au obținut în mod nemeritat privilegii și foloase materiale. Acești indivizi își închipuie că societatea le datorează ceva pentru simplul fapt că au ieșit în stradă și au protestat împotriva comunismului și a lui Ceaușescu. Pretenția este imorală. Dacă a ieșit cineva pe stradă, dacă și-a pus viața în pericol, atunci a făcut-o pentru un scop simultan individual și nobil colectiv, iar nu de dragul unor privilegii.

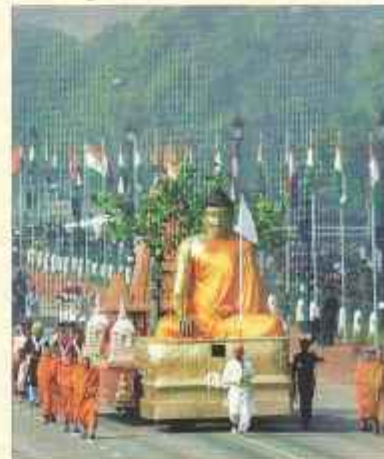
Asociațiile de revoluționari s-au înmulțit precum ciupercile după ploaie, iar culmea nerușinării a fost că în rândurile lor au fost înscrși oameni pe care evenimentele l-au surprins la serviciu sau datorie, în timp ce serveau regimul comunist, până la ofiteri și soldați din trupele de represiune, care ulterior au trecut de partea revoluției. Aceste asociații au fost aliate fidele ale diferitelor partide politice, intrând în mecanismul complicat al clientelismului. Repede, organizațiile revoluționarilor au devenit grupuri de presiune politică, promovând diferite agende. În mod previzibil, brevetele și privilegiile au atras pe lângă revoluționari autentici și tot felul de personaje dubioase, care nu au avut nimic de-a face cu ideea de a doborî comunismul. Revoluționarul cu brevet și privilegiu a dobândit în societatea autohtonă un fel de suprainunitate, fiind adesea mai presus de lege, moralitate și bunul simț. Datorită clientelismului și imunității, rețelele corupției au fost întărite și de revoluționarii privilegiați. Fiind preocupate de avantaje materiale, organizațiile de revoluționari (cu anumite excepții semnificative) nu s-au mai preocupat de aflarea adevărului cu privire la ceea ce s-a petrecut înainte și după 22 decembrie 1989.

Recent, organizațiile de revoluționari au cerut noi privilegii și foloase materiale. Lipsa de moralitate a acestor organizații nu a fost până acum sancționată de societatea civilă. A venit momentul ca acestor profitori să li se spună verde în față „Ajunge!” și pentru că tot vrea să își salveze prestigiul și imaginea, puternic șifonate până în 1996, cei care ar trebui să stopeze activitatea acestor grupuri de presiune trebuie să fie acela care le-a acordat inițial privilegiile, fostul și actualul președinte Ion Iliescu.

Sub semnul lui Marte

Secretarul general al NATO, lordul Robertson, a inventariat, la Bruxelles, diferențele de opinii ale aliaților în ceea ce privește o eventuală intervenție în Irak. Discursul lordului Robertson a survenit declarațiilor de la Paris și Berlin, care au determinat amânarea elaborării unui plan comun pentru posibila invazie. În timpul acestor, Londra și Washingtonul se pregăteau serios de luptă, trimițând trupe în Golf. Poziția Franței și a Germaniei l-a făcut pe Donald Rumsfeld, secretarul american al Apărării, să declare că noul centru de greutate al Europei se află în Est!

La New Delhi, cea de-a 54-a aniversare a Republicii Indiene, în 26 ianuarie, a fost marcată prin manifestații din care n-au lipsit carele alegorice înfățișându-l pe Buddha, însoțit de călugării din Bihar.

fără microfon

Emil Hurezeanu

Noua Antantă

Germania și Franța au aniversat nunta de rubin. Cu 40 de ani în urmă cele două țări, prin Generalul De Gaulle și Cancelarul Konrad Adenauer, au pecetluit, în fața ofițerului stării istoriei un mariaj de rațiune. Cum bine știm, dacă între persoane, căsătoriile din dragoste sunt regula, statele își unesc prin tratate interesele, mai mult decât sentimentele. Tratatul de la Elysée este un text neobișnuit de mic. El include palierul cooperării în domeniile politicii externe, al apărării și al educației. Acest text s-a dovedit însă de o rezistență și prospețime uimitoare.

Franța și Germania au devenit parteneri de nedespărțit, după ce sute de ani înainte fuseseră adversari ireductibili.

Dar poate că Generalul de Gaulle avea dreptate când spunea: „Tratatele, precum trandafirii și fetele tinere, se ofilesc prea repede”. Lecția Tratatului de la Elysée ne învață că doar documentele și intențiile comune, fie ele și cauza sau rezultatul apartenenței la aceleași alianțe de securitate politică, militară și economică nu ajung. E nevoie de perseverență, inovație, mereu.

Și ungurii și românii ar trebui deci sfătuiți să nu se bazeze în relațiile lor doar pe tratatul bilateral din 1996 sau apartenența comună la NATO. Între cele două țări schimburile între studenți sau cetățenii obișnuiți se reduc mai ales la contactele dintre minoritarii maghiari din România și Ungaria. Oricât de importantă ar fi această punte naturală, ea nu este suficientă. Prejudecățile și amintirile neplăcute vin de demult și au rădăcini adânci. Ele dispar încet sau niciodată. Iată de ce reconcilierea este un proces de comunicare în profunzime, mai mult decât contactele politice și declarațiile de suprafață. Nici francezii sau germanii nu se iubesc definitiv și din cale afară. Francezii traduc mai puține cărți din germană decât germanii din franceză – observa un ziarist francez. Postul de televiziune franco-german Arte de la Strasbourg, deși excelent, se bucură doar de un succes limitat; audiența sa nu depășește 2 milioane de telespectatori, în cele două țări, care împreună au peste 140 de milioane de locuitori.

În sfârșit, fastul și expunerea publică grandioasă de care s-a bucurat aniversarea Tratatului de la Elysées, la Versailles, Paris și Berlin ascund, pe lângă afirmarea unor politici pozitive, și delimitarea față de Statele Unite și de intențiile americane de dominanță mondială, alături de carente și neajunsuri cronice în funcționarea economiei și societăților franceză și germană. Și în acest caz, sărbătoarea a fost atât de zgometoasă și pentru a acoperi temerile în fața necunoscutului lumii de mâine.

România, încă de la începuturile modernității sale statale, și-a rezervat pe rând inima Franței și mințea Germaniei. Interesele sale naționale o obligă să nu devină ostaticul discordiei conjuncturale dintre cele două maluri ale Atlanticului. După Antanta sau mica Antantă, noua Antantă este comunitatea de valori și interese ale democrației euro-atlantice, din care nici Germania, nici Franța și nici America nu pot să se retragă decât existând riscul prăbușirii lumii moderne. În această comunitate, România trebuie să-și consolideze locul cu inteligență, consecvență, modestie și demnitate.

calendarul lui manolescu: februarie

Nicolae Manolescu

Post-scriptum

Am publicat în *România literară*, nu demult, un articol intitulat **Imposibila lustrare**. Cum nu-mi stă în obicei să mă exprim fastidios ori confuz, am socotit că se va înțelege ce vreau să spun. Și anume că lustrarea (temen folosit astăzi cu sensul de demascare a securiștilor, care la origine înseamnă ceremonie de purificare) nu este posibilă în România din cauza faptului că foștii ofițeri ori colaboratori plătiți ai securității (nu toți, dar cel mai mulți) au izbutit să pună în beneficiul lor, atât prăbușirea comunismului (în care au jucat un anumit rol, când au înțeles, printre primii, că regimul nu va mai supraviețui propriilor erori), cât și tranziția economică și politică din deceniul următor. Cu alte cuvinte, că întreg aparatul politic, administrativ, militar etc. de conducere a țării din anii '90 al secolului trecut a fost (și a rămas) controlat de foștii securiști. (De unde, teribila opoziție la publicarea de către CNSAS a listelor de nume).

Pe turnătorii l-am aflat. Pe cei care valorificau informațiile și decideau represiunea, nu-i vom afla. Asta era ideea.

Am constatat, din scrisorile pe care le-am primit ori din unele ecouri din presă, că s-a înțeles altceva decât am spus eu. S-a înțeles, de pildă, că eu n-aș vrea să se realizeze lustrarea. De unde și până unde? Sau că aș avea o părere bună (și nu chiar dezinteresată!) despre fosta securitate, dat fiind că ea ne-a „salvat” de comunism. Felul acesta de a citi în *litera* și nu în *spiritul* lui un text m-a făcut, așa zicând, praf. Cineva care declară că n-a înțeles deloc implicarea mea în politică după 1989 mă acuză că mă resemnez să trăiesc, la un loc cu toți ceilalți, în minciună, de vreme ce sunt sceptic în privința lustrării. Nu știu cum să zic, dar nu e nici logică nici morală o astfel de opinie: nu e logică, fiindcă nu poți pretinde, în același timp, cuiva că a făcut și că n-a făcut un lucru; și nu e morală, fiindcă, pe tușă fiind, n-ai calitatea de a da lecții celor din teren.

Lustrarea nu e, val, probabilă sau, mai grav, posibilă. Am constatat-o cu amărăciune. Fără nici o bucurie, dacă se va dovedi că am dreptate. Și asta, după ce mi-am sacrificat aproape un deceniu din viață, ca să împiedic, după puterile mele, lucrurile să o apuce pe această cale. Îmi vine foarte greu acum să fiu arătat cu degetul (resemnare! elogiu la adresa securității!) de către oameni care, în afară de a-și fi manifestat scârba față de înceata și neînsoțită noastră decomunizare, n-au fost în stare să miște un deget.

Mexic, din nou...

Un cutremur devastator de 7,8 grade pe scara Richter a lovit vestul Mexicului în 21 ianuarie. Primele estimări indicau câteva zeci de morți și sute de răniți. Seismul din 1985, care a cauzat în Mexic peste 20.000 de morți, n-a fost uitat până azi de locuitorii înspăimântați.

Cum te simți după ce mori

Jean Lorin Sterian și-a publicat un volum de *Postume*. Pretextul acestei ghidușii este presupusa abandonare definitivă a literaturii. Prietenii știu de ce. Mesajul e explicit: „În România, cel mai bine o duc scriitorii morți”. Prozele din volum, scurte sau foarte scurte, sunt destul de cuminti față de un demers atât de straniu, în schimb *Tabelul cronologic* de la început este mai mult decât savuros – o autobiografie lipsită de prejudecăți (și de mocestie).

A fost odată URSS...

La Kiev s-au întâlnit majoritatea președinților din Comunitatea Statelor Independente, care reunește fostele republici sovietice (cu excepția țărilor baltice). Cele patru națiuni central-asiatice (Kazahstan, Kirghistan, Turkmenistan și Uzbekistan) și-au trimis în capitala Ucrainei reprezentanți de ranguri inferioare președinției. Dincolo de fireasca nevoie de colaborare, parcă-parcă se simte unda unei nostalgii.

Necesitate și confort

Asigurările tind să devină din ce în ce mai mult și pentru români o necesitate și chiar un confort. Banca Română pentru Dezvoltare a lansat un tip inedit de asigurare pe care a numit-o chiar Confort: asigurare pentru card, documente și chei, disponibilă pentru toți deținătorii de carduri BRD și valabilă în orice țară a lumii. Confort despăgubește cheltuielile pentru refacerea documentelor personale și a cheilor (de la mașină, locuință etc.) pierdute sau furate odată cu cardul. Asigurarea poate fi încheiată la orice unitate BRD și este valabilă timp de un an, cu posibilitatea de prelungire. Prima de asigurare se reține în majoritatea cazurilor din contul de card.

un gând

H.-R. Patapievici

Agonia creștinismului

Cultura noastră publică și-a pierdut demult neutralitatea pe care au pretins modernii că o aduc, pentru a ne scăpa de necazurile fanatismului. Tot ceea ce ne înconjoară e astăzi anticreștin, pe față – cel mai adesea cu fanatism. Ura față de creștinism, exprimată prin libertățile pe care ni le luăm împotriva tradiției lui, a devenit aproape unicul conținut al vieții noastre. Ne place spontan numai ceea ce pune creștinismul într-o lumină proastă. Tot ceea ce nu e creștinism e aclamat, tot ceea ce îl afirmă e suspectat. Întocmai ca Locke, pentru care a fi tolerant însemna a refuza catolicilor dreptul la toleranță, și noi avem despre toleranță o concepție similară – merită toleranță numai intoleranța față de creștinism. Pe de altă parte, civilizația noastră nu poate face față concurenței cu alte civilizații decât cu ajutorul culturii ei. Cultura noastră nu poate fi decât creștină. Nemaifiind creștină, ea e deja moartă. Cum ne putem opune? Impresia mea este că nicicum. Dacă te opui, intri în logica lui *penser contre c'est penser comme*. Dacă nu te opui, alții fac jocurile. Ideea este că, și dacă te opui, tot alții le fac, deoarece terenul pe care s-ar da lupta pentru apologia creștinismului este, inevitabil, contestarea lui.

Mai există însă un argument de principiu, care face lupta pentru menținerea creștinismului atât de problematică și, într-un sens înalt, atât de inutilă. Argumentul este următorul – pentru cei care vor doar să păstreze ceva, orice victorie este o înfrângere. Într-adevăr, când nu e contestat, acel ceva este firesc. Când e contestat, prin chiar acest fapt, tu încetezi să mai fii una cu el: căci simpla contestare a lucrurilor în care crezi te privează atât de firescul lor, cât și de nemijlocirea credinței tale. Astfel dislocat, te lupti pentru a le păstra. În acest moment începi să pierzi totul. Credința ta se învârtosează, iar lucrurile în care crezi capătă din ce în ce mai mult imaginea despre ele a celor care le contestă. Cazi într-o logică a capcanei: adevăratul obiect al credinței tale ajunge să semene leit cu negarea lucrurilor afirmate despre el de cei cu care te lupti. Tu nu mai ai credința ta. Iubirea ta a devenit prizoniera urii lor. Credința ta depinde de-acum numai de cei care o resping și nu mai are aproape nici o legătură cu sursa ei profundă, din cer. Crezi pentru că alții urăsc acest lucru, iar tu, pentru că îi urăști, îți afirmi cu ură credința ta într-o religie a iubirii. În acest mod, ura lor față de creștinism este complet incorporată în iubirea ta față de creștinism. Dar ce iubire mai e aceea? E o iubire scoasă din ură: modelată de ea, suscitată de ea. În luptă, adevărul doctrinei se pierde, de dragul forței argumentelor. Ce îți rămâne în mâini, după victorie, este nu un adevăr, ci o doctrină despre el; nu o iubire, ci o ură față de cei care și-o contestă; nu creștinismul, ci caricatura lui.

În concluzie – dacă nu te lupti, pierzi; dacă te lupti pierzi.

Căștigătorul concursului organizat de
Editura Allfa, din data 1/2003, este
Daniel Domenico, București

CONCURS

Premiu:
Carti în valoare de:
500.000 lei

Decupați talonul și trimiteți-l pe adresa noastră:
București, Piața Presei nr. 1, cod 71341, sectorul 1
Căștigătorul va fi desemnat prin tragere la sorți. Data limită de trimitere a
scrierilor dumneavoastră este **28 Februarie 2003**, data poștei

Concurs sponsorizat de EDITURA ALLFA

Antidrog

La București s-a inaugurat noul sediu al Laboratorului Antidrog din cadrul Institutului Național de Cercetare pentru Sport. Laboratorul este dotat cu echipament performant. Este cunoscută pledoaria președintelui CCR, Ion Țiriac (în centrul imaginii) pentru un sport lipsit de „ajutoare”. După cum sunt cunoscute și incidentele care au dus la suspendarea unor sportivi români...

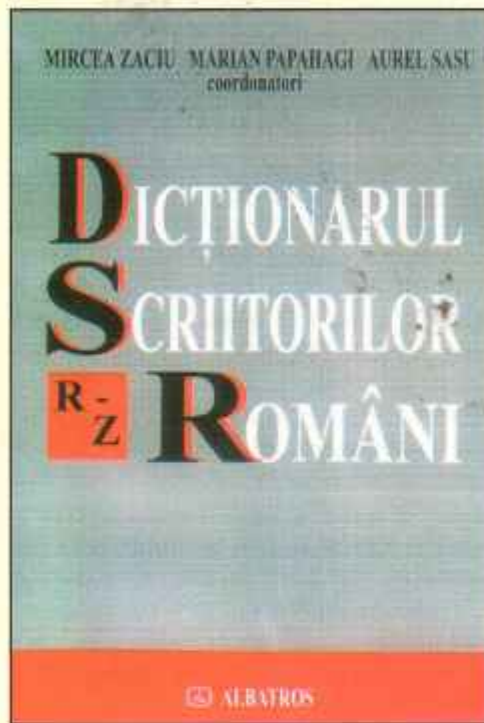

CĂRȚILE LUNII

recomandate de **Alex. Ștefănescu**

1.710 scriitori români

Mircea Zăciu, Marian Papahagi, Aurel Sasu (coordonare și revizie științifică), *Dictionarul scriitorilor români, R-Z*, București, Ed. Albatros, 2002. 950 pag.

Elaborat, cu mari sacrificii, înainte de 1989, cu concursul a zeci de critici și istorici literari din întreaga țară, *Dictionarul scriitorilor români* a rămas multă vreme nepublicat, din cauza opoziției autorităților comuniste. Tentativele de a-l publica făcute după 1989 au eșuat și ele, ca urmare a lipsei banilor și a dezordinii din România. Între timp, doi dintre coordonatorii monumentalei lucrări, Mircea Zăciu și Marian Papahagi, au murit. O schimbare în bine s-a produs abia acum câțiva ani, când ultimul supraviețuitor al grupului, Aurel Sasu, și energica editoare Geta Dimisianu, au reușit să relanseze tipărirea dicționarului, în care sunt prezentați monografic nu mai puțin de 1.710 scriitori. Cu volumul al IV-lea, apărut recent, odiseea lucrării se încheie. ■

Intelectual în lanțuri

Petre Pandrea, Crugul mandarinului, Jurnal intim (1952-1959), ediție îngrijită de **Nadia Marcu-Pandrea**, prefată de **Ștefan Dimitriu**, București, Ed. Vremea, 2002. 528 pag.

Eseist strălucit, comparabil – prin exuberanța gândirii asociative, prin inventivitatea stilistică, prin capacitatea de a face din orice demonstrație un spectacol – cu marele G. Călinescu, Petre Pandrea a fost un personaj indezirabil în timpul regimului comunist. În afară de faptul că și-a petrecut mulți ani din viață în închisoare, fără altă vină decât aceea de a fi fost căsătorit cu sora lui Lucrețiu Pătrășcanu și de a fi refuzat să-și vândă conștiința, i s-a mai și interzis să-și publice scrierile, toate de o valoare excepțională. O parte dintre ele, recuperate din arhiva fostei Securități, apar abia acum, postum, prin strădania fiicei sale, **Nadia Marcu-Pandrea**. *Crugul mandarinului*, subintitulat „Jurnal intim”, este de fapt un captivant jurnal de idei. ■

Fosta studentă a lui Nae Ionescu

Mariana Șora, Cenușa zilelor, Jurnal (1997-2001), București, Ed. Albatros, 2002. 464 pag.

Educația intelectuală a **Marianei Șora** datează din perioada în care **Nae Ionescu** ținea cursuri electrizante, iar **Mircea Eliade**, **Emil Cioran** și **Constantin**

Noica erau în plină afirmare. Jurnalul recent apărut dovedește că această efervescentă spirituală de care autoarea s-a contaminat în tinerețe nu s-a stins nici azi. În paginile lui, întâmplările vieții cotidiene sunt analizate cu feroare, cu o adevărată sete de semnificații. Impresionantă este, apoi, seninătatea cu care scriitoarea își judecă retrospectiv viața. Ea se întreabă în finalul cărții: „Ce ai făcut tu, toată viața, cât ai muncit, cât te-ai agitat, cât te-ai străduit. Cum ai sperat mereu că la anul, la vară, săptămâna viitoare, ba chiar mâine se vor deschide alte perspective (...) Da, chiar ce ai făcut toată viața?” Și își răspunde singură: „Am trăit.” ■

Inițierea în moarte

Eugen Uricaru, Glorie, roman, ed. a III-a, cu un argument al autorului, pref. de **Ion Simuț**, notă bio-bibl. de **Fl. Șindrilăru**, Pitești, Ed. Paralela 45, 2002. 248 pag.

În romanul *Glorie*, **Eugen Uricaru**, prozator subtil, interesat de latura ocultă a existenței, caută semnificația morții unui mare scriitor, **Ieremia Palade** (în care îl putem recunoaște, cu puțin efort de imaginație, pe **Marin Preda**). Ideea este că **Ieremia Palade** a murit tocmai pentru că încerca să înțeleagă moartea. Explicația aparține autorului prefetei, criticul literar **Ion Simuț**. Iată cuvintele sale: „Moartea rămâne un mister, iar cei care sunt tentați să-l dezvăluie sunt pedepsiți cu... moartea. Adevărul despre pragul morții nu răzbate, nu poate fi exprimat.” Romanul este scris de un prozator care știe să-și seducă cititorii, transportându-i fără să-i bruscheze, pe neobservate, în spațiul ficțiunii sale. Încheierea lecturii seamănă cu trezirea dintr-un vis. ■

Căștigătorul concursului organizat de
Editura „Mașina de scris”,
din Floarea I./2003, este
Constantin Țibuc, Buzău

CONCURS

NICHITA STĂNESCU

Premiu:

Cărți în valoare de:

500.000

lei

Decupați talonul și trimiteți-l pe adresa redacției:
București, Piața Presei nr. 1,
cod 71341, sectorul 1
Căștigătorul va fi desemnat prin tragere la sorți.
Data limită de trimitere a scrisorilor dumneavoastră este
26 februarie 2003,
data poștei

Concurs organizat de **EDITURA „MAȘINA DE SCRIS”**

Editura „Mașina de scris”

Casă, dulce casă

"Sweet Home Alabama", SUA, 2002 - 140 minute
Distribuit de: GLOB COM MEDIA

În extrem de **violentul** (dar și „spectaculosul”, desigur!) peisaj al peliculelor americane ce băntuie mai toate ecranele lumii (inclusiv al celor din România) - filmul lui **Andy Tennant**, având-o în rolul principal pe fermecătoarea actriță **Reese Witherspoon** (aducând ca joc și figură, la modul fascinant, cu **Meg Ryan**) - ei bine, acest film reprezintă un soi de „oază” romantică a ceea ce ne-am obișnuit a numi „dragoste” și „speranță”, date esențiale pentru civilizația umană - **atâta cât vor mai fi!** - în permanentă și parcă diabolică întrecere cu forțele Răului Contemporan (vezi iminenta războiului din Irak; bomba atomică din Coreea de Nord; proiectul „Dracula Park”; posibilele impozite pe „mașina de scris”, sau pe „mirosul lăsat în clița de noapte a copilului”; starea amical-canibală a două țări din Extremul-Orient ce posedă, ambele, arma nucleară; poleiul din această nefericită iarnă; Terorismul Internațional cărui NIMENI nu-l poate localiza încă „sursa”... ș.a.m.d.).

Horia Pătrașcu

Pentru cel puțin două ore, **Casă, dulce casă** ne face să uităm de toate nostimadele pomenite mai sus, purtându-ne într-o poveste contemporană cu mult haz și bun-simț, axată nu pe rivalități stupide ci pe, să le zicem noi, „două mentalități” (cea dintre Nord și Sud - existente, iată, și astăzi, și nu oriunde, ci în chiar „Țara tuturor posibilităților”).

Poate că și acest **ACASĂ**, atât de scump românilor, determină succesul de public al peliculei; o „sudistă” (**Reese W.**), care își face carieră în New York, trebuie să se întoarcă în locurile natale; aici îl va redescoperi pe fostul soț (admirabil și cald interpretat de către un actor sudist-get-beget, pe numele său **Josh Lucas**); eroina va afla în acest scurt timp că - dincolo de tentațiile firești, dar nu întotdeauna sigure! - locul ei, **de fapt**, este acolo unde și-a păstrat nu atât amintirile cât, poate că mai ales: **puritatea copilăriei...**! (iar asta, indiferent unde anume).

Rețineți acest nume: **Reese Witherspoon!** ■

Sunt spion

"I Spy", SUA, 2002 - 97 minute
Distribuit de: INTERCOMFILM ROMANIA

Subiectul (**care subiect?!)** ne propune o acțiune (**care acțiune?!)**, menită a ne ține cu sufletul la gură (**care gură și care suflet?!)**, bazându-se pe un serial TV din 1960 (*Spy*) realizat de către **Andy Vajna**, american de origine maghiară - astăzi, unul dintre principalii producători ai filmului despre care facem referință în aceste rânduri; așadar:

Un nemernic de „grup terorist” pune laba sa murdară pe prototipul ultrasecret al unui avion american de luptă „invizibil” (**care invi-**

zibil?!) amenințând astfel - prin producerea aparatului în serie! - întreaga omenire civilizată (**care „civilizație”, neamule?!)**; Insuși președintele SUA hotărăște ca, pentru recuperarea piesei în cauză, să fie trimși în misiunea plină de riscuri (**care riscuri, există riscuri atunci când te bați cu fantomele?!)**, un fost campion de box (**Eddie Murphy**) împreună cu un agent C.I.A. - **care ceia?!** - (**Owen Wilson**); pentru a da mai mult „fast vizual” întregii întreprinderi, acțiunea filmului se petrece în... Budapesta anilor noștri (asta, desigur, pentru că repet, Vajna e maghiar - și nu, Doamne ferește!, pentru că prestațiile cinematografice din orice țară fost-comunistă costă mai puțin cu trei sferturi decât dacă s-ar fi plătit în dolari, în țara de baștină a acestora din urmă). **DAR:**

Realizatorii au „găsit o găselniță”: au dat-o pe COMIC, din plin, astfel că **Sunt spion** devine o PARODIE (**foarte bine lucrată!**), a unor **pelicule de tipul James Bond - Agentul 007**, o parodie mai mult decât agreabilă și în care (dincolo de efectele vizuale realizate de către SONY PICTURES IMAGEWORKS), simpla apariție a acestui actor-total de culoare care este

Eddie Murphy (vi-l mai amintiți în cele 6 - șase! - roluri interpretate simultan în *Dr. Dolittle?!)* - asigură pentru spectator o plăcere, o **bucurie a vizionării** pe care o întreagă găleată de filme dure cu pretext de „ATENȚIE, că vă ia mama-dracului!” (**care mamă, și-apoi: mai are, dracu', PE CINE SĂ MAI IA?!)** - nu o atinge nici pe departe...

Omul fără trecut

"The Man Without A Past", Finlanda, 2002 – 97 minute
Distribuit de: INDEPENDENTA FILM

„... Ultimul meu film era mut și alb/negru, ceea ce arată clar că sunt un adevărat businessman (?! – n.a.). Dacă e să continui, înseamnă că la următorul film să sar și peste imagine, și ce am avea atunci? O umbră. Așa că, întotdeauna gata pentru compromisuri, m-am răzgândit și am făcut acest film, ce are multe dialoguri și o mare varietate de culori – ca să nu mai menționez și alte valori comerciale (?! – n.a.)... Trebuie să admit că, în adâncul subconștientului meu, speram ca acest pas să mă facă să arăt normal (?! – n.a.). Din fericire, în acest film pot fi găsite opiniile mele despre politică, societate, moravuri și dragoste...”

Cu totul straniu acest ultim film al scenaristului, monteurului, producătorului și regizorului **Aki Kaurismäki**! Film care, în anul 2002 a câștigat, la Cannes, **Marele Premiu al Festivalului**, precum și **Premiul de interpretare feminină: Kati Outinen**... (Bătut-măr de câțiva derbedei, un bărbat își pierde memoria; declarat mort în spital, el își revine și fuge; amnezic fiind, este implicat în spargerea unei bănci; o femeie destul de urâtică și cu doi copii îl va lua în custodie, ajutându-l, pare-se, să-și ia viața de la început – și cam asta, la prima vedere!)

Perfect cunoscător al diverselor „școli cinematografice”, regizorul își folosește cultura-video în mod aproape ostentativ (ceea ce nu are nici o legătură cu filmul!), frizând, adesea, o veritabilă „schizofrenie” vizuală. Este imposibil să

nu-ți amintești, cu nostalgie, de o capodoperă a cinematografiei franceze, O atât de îndelungată absență, regizată în 1961 de **Henri Colpi**, cu **George Wilson** și **Aida Vali** – pe absolut același subiect! – cu deosebirea că, în filmul francez, eroul își pierde memoria într-un lagăr de concentrare nazist!... Să fie oare posibil ca finlandezul, atât de „cortat” de critica contemporană – ba chiar și membrii juriului de la Cannes, din anul trecut – să fi mizat pe ne-memoria tinerelor generații, și să acorde un astfel de premiu unui plagiat ordinar după celebrul film francez...?! Nu ne obligă nimeni desigur să trăim „în amintiri” – uitarea este necesară și face parte din supraviețuirea noastră! – dar istoria este, oricum al lua-o, ISTORIE (chiar și cinematografică fiind!).

O calitate a Omului fără trecut o reprezintă poate interpretarea, în rolul principal, a unui

debutant în lung-metraj: **Markku Peltola**, care nu a fost premiat nicidecum...!? În rest: violență, sex-asekuat, polițiști precum niște fraieri-imbecili etc. etc. Și un final cretin: „bătăușii” inițiali, sunt bătuți de „alți bătăuși”... ș.a.m.d. (și pentru că tot am ajuns la finalul acestor rânduri: țin să mărturisesc că, personal, sunt un mare iubitor al câinilor; totuși: ce caută acolo, în ultimele cadre, fotogenicul patruped Hannibal?! Să fie, oare, un produs al „subconștientului” regizorului, sau „speranța sa de a fi devenit normal” – așa cum mărturisește în citatul inițial...?!).

Afaceri dubioase

Un film semnat: **Matt Dillon** (aici în calitate de scenarist, actor principal și debutant în regie!), care nu e rău – în calitate de actor! DAR:

Un film stupid, bazat pe o acțiune super-fumată în pelliculele americane de duzină – un fost delincvent devenit cinstit îl caută pe cel care l-a escrocat; trece prin primejdii mortale; descoperindu-l pe escroc, află că acesta este... **tatăl său**; apare și „mafia rusească”, se putea altfel?!; în final, escrocul-tată moare, lăsându-i eroului o fabuloasă avere...! – dar film a cărui acțiune este plasată (uite-așa: de dragul yankellor pentru „exotism”!), **taman în... Cambodgia!**? Tară din care, ce e drept, imaginile strict documentare – deci fără nici o legătură cu subiectul, sunt superbe... (cităm: „Călugări budiști din vechiul Templu WAT OUTDONG au lucrat cu bunăvoință, cărând mereu parasolare

"City of Ghosts", SUA, 2002 – 116 minute
Distribuit de: ROMANIA FILM

pentru a se apăra de soarele arzător”; sau: „Într-o după-amiază, în timpul filmărilor camera-manul a descoperit un elefant regal traversând piața; a rotit imediat camera, nevrând să piardă

această ocazie” etc.)... printre aceste imagini amestecându-se însă și altele, „horror”, de exemplu: pachetul în care se descoperă un picior uman, tăiat sub genunchi, având unghiile degetelor umplute cu jég mai dihai ca ale boschetarilor noștri...!?

În plus: pe generic apar și numele cunoscute ale unor de-acum veterani actori, și asta tot pentru atragerea publicului: de pildă: **James Caan**, sau masivul-benom **Gérard Depardieu** (al cărui rol de barman-pozitiv se pierde pur și simplu până în final...).

Iar FINALUL propriu-zis – adică „moartea tatălui”! – mă face să zâmbesc malefic, tentat a vă întreba – stimați cititori ai acestor rânduri – dacă vă mai amintiți unul dintre cele mai bune bancuri ce au circulat acum câteva decenii: *Expresul de Lausanne*...?! Nu vi-l...?! Atunci îmi pare rău, dar nu cred că spațiul acestor pagini îmi permite a-l reproduce aici; poate, totuși, se va găsi un loc în revistă spre a apărea în forma sa super-prescurtată... (întrucât exact acesta este și ultimul episod al filmului *Afaceri dubioase*...!).

Mimi Maxy-Kan sau eliberarea prin artă

Radu Ionescu

O viață de pictor, tehnică mixtă

Într-o țară căzută în sclavie, Mimi Maxy se sufoca. Într-o țară a vocilor ferecate, Mimi Maxy picta, iar picturile sale erau adevărate urlete ale sclavului înălțuit.

Avusese o tinerețe destul de grea, pictura, pentru care era înzestrată, a deprins-o la o Academie confesională între 1941 și 1944. Aici i-a fost profesor un mare artist și un om fermecător, M.H. Maxy, cel care avea să-i devină, în 1947, soț. Personală, voluntară, adeptă a culorii generoase, a gestului spontan și a înfrângerii canoanelor, Mimi Maxy nu era – și nici nu putea fi – pe placul celor ce urmăreau ca arta să se înscrie în niște tipare ideologice. Pe măsură ce apăsarea era mai mare, din 1971 – după moartea lui Maxy – sentimentul neputinței și al fragilității situației personale devenea insuportabil. Într-o asemenea situație un alt artist ar fi capitulat sau s-ar fi înregistrat; Mimi Maxy și-a convertit teama și frustrările în forță creatoare.

Pictura sa fusese întotdeauna de o violentă expresivitate, puternică, densă, iar acum i se asocia un desen febril și neașteptate construcții în care viziunea plană și cea volumetrică se îmbinau perfect. Ca rezultat au fost obiecte insolite, îndrăznețe, acuzatoare prin forma și neașteptata lor prezență în spațiul artistic românesc al acelor ani.

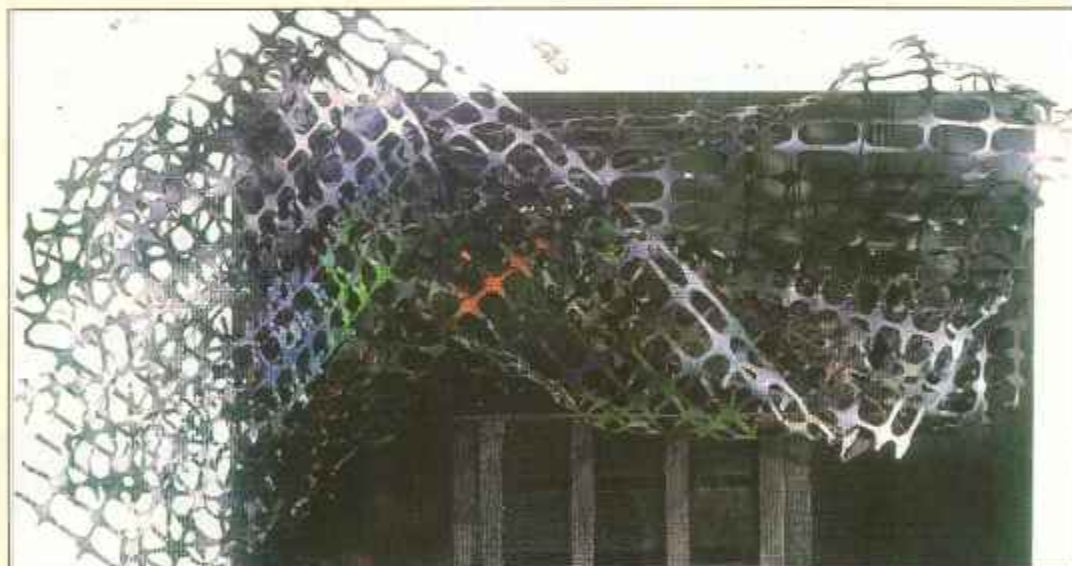
În 1982, terorizată de poliția comunistă, ajunsă, aparent, la capătul puterilor, părăsește țara și, după o scurtă trecere în Germania și apoi în Israel – țară în care nu s-a putut regăsi – s-a stabilit, în 1995, în Franța, la Brive. Recăsătorită, și într-un mediu calm și primitor, tot ce suferise, tot ce nu putuse exprima și, mai ales, tot ce ar putea servi celorlalți oameni pentru a nu se lăsa dominați fizic și spiritual de forțele răului, s-a transformat în opere de artă. Desen, pictură, colaje sau obiecte, toate de dimensiuni impresionante, comunică privitorului bucuria artistei de a se curăța de urât, de amintiri grotestice, de teamă și scârbă.

Aceste lucrări – opere ale unui mare artist – sunt spovedania care te ușurează, dar, făcută în public, devine o pagină de istorie, o îmbărbătare celor ce au suferit și un semnal de alarmă pentru cei ce n-au îndurat peste patru decenii de asuprire.

Privită cu înțelegere și admirație în Franța, elogiată, operele prezentate în expoziții impor-

tante, Mimi Maxy-Kan, lucrând, gândește la operele sale rămase în țară, degradate de timp și de incompetență, și care ar merita o soartă mai bună.

Lângă Brive este Tulle; oraș medieval în a cărui piață centrală, în timpul ocupației, au fost spânzurați nouăzeci și nouă de ostatici francezi care luptau pentru țara lor. Cea mai recentă expoziție a lui Mimi Maxy-Kan a purtat înscris pe frontispiciu: „Des vies brisées”, titlu pe care-l purta și o lucrare monumentală din sticlă, coloana înaltă de peste trei metri, în care joacă lumina, dându-le viață. Această lucrare va marca, din câte știu, locul și amintirea victimelor războiului. Alături de lucrările create de Mimi Maxy-Kan, aflate în muzee din Franța, acest monument va fi o poartă care să țină în spatele ei suferințele și durerile îndurate pentru ca viitorul să fie luminos și curat.

Mormântul meu, tehnică mixtă, lucrare prezentă în ultima expoziție, septembrie 2002.

Autoportret aflat în Muzeul din Brăila și o fotografie franceză.

Jojo s-a „cuplat” cu **Banderas**

Anul trecut Jojo își povestea în *Flacăra* „aventurile” din Franța. Cum a participat ea la decernarea premiilor cinematografice de la Cannes, ce vedete a cunoscut, cu cine s-a filmat... El bine, acum a venit vremea să valorifice întâlnirile cu pricina. Și nu oricum, ci într-un nou videoclip. Astfel că, grație filmulețului făcut la Cannes, Jojo va apărea alături de „nume grele” precum Antonio Banderas, Melanie Griffith, Michael Douglas, Kim Basinger și Sharon Stone. Dacă alde Banderas și Douglas, de pildă, n-au nimic împotriva, piesa *Sunt o stea* va fi lansată, în curând, în Grecia, de unde va veni, bineînțeles, în România.

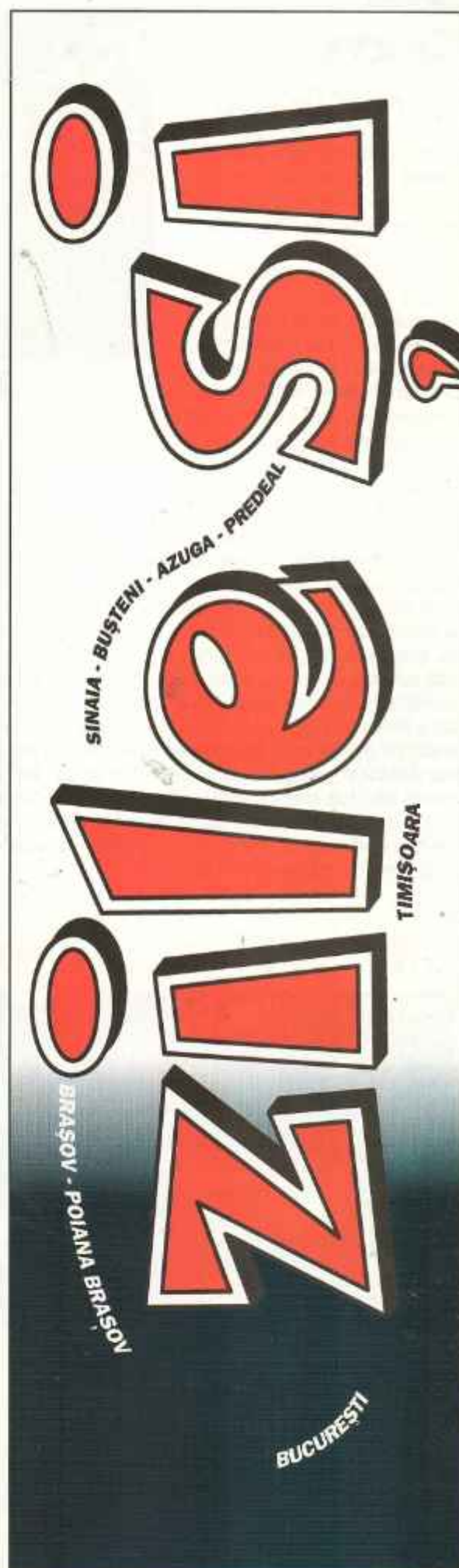
Kitty la San Remo?

Kitty Cepraga a părăsit MTV de dragul unei cariere care, acolo, i s-a părut că nu mai poate evolua nici-cum. Cât privește eventualele nemulțumiri financiare, frecuşuri, neînțelegeri, ne-a declarat cu diplomatie: „Chiar dacă ar fi fost, nu mi-ar face onoare să le comentez”. Oferte avea de mult, putea să le onoreze în paralel cu MTV, dar conducerea postului n-a fost de acord. „Pot să spun că am pierdut trenuri importante, care nu se mai întorc”, oftează Kitty, care e decisă acum să arate că are și alte calități în afară de cele fizice. „Sunt absolventă de Teatru, vreau să joc, mi-aș dori din tot sufletul să ajung pe scena Naționalului bucureștean”. A tatonat deja terenul, dar deocamdată nu se poate angaja la un proiect teatral, pentru că în martie, se pare, televiziunea la care va lucra, o va trimite la San Remo să facă interviuri „doppo festival”.

Pe un drum **greșit**

200 km pe un drum greșit este titlul-mărturisire al rusoaicelor de la *Tatu*, prezent pe coperta primului lor album în limba engleză, care conține 12 piese, dintre care câteva reeditări și remixuri ale unor cântece de pe albumul în rusă, plus creații noi. Rămâne de văzut unde vor ajunge fetele tot mergând așa, pe drumuri greșite.

Sexxy, dar eclipsate

Pe 22 ianuarie, cele două componente ale trupei Sexxy, Julia și Claudia, au lansat al doilea album, primul în actuala formulă. De fapt nu este un album, ci un *maxi-single*, care conține doar șase piese, din care două sunt remixuri. Cam puțin după doi ani de așteptare. Lansarea, făcută cu mare pompă, a devenit mai interesantă pentru că alături de fetele de la Sexxy au venit, pentru prima dată în fața ziariștilor, puștoaicele care au rămas nealese după campania *Alege ASIA*. Atât cele patru de la noua trupă Pops, cât și Adina Pașca, aleasă de producători să urmeze o carieră solo după ce a ratat intrarea în ASIA, au încercat cât au putut să nu mute zona de interes asupra lor. Dar, după ce alegeau două-trei vorbe de la Julia și Claudia, cei prezenți făceau coadă la Ailyn & co. pentru interviuri mult mai amănunțite. Cât despre cele două Sexxy, toată lumea se aștepta ca ele să repete scena din videoclipul *E ziua ta*, inspirat din filmul *Barul Coyote Ugly*, după cum chiar ele recunosc. Mai exact, să danseze pe bar, printre flăcări, și să-și toarne găleți de apă pe ele. Erau câțiva fani care au venit special de la Constanța ca să le vadă dansând pe bar. Nu a fost să fie. Dezamăgiți, au plecat bombănind: „Nu mi-au plăcut fetele decât după ce le-am văzut clipul. Filmul din care s-au inspirat mi-a plăcut enorm, cred că l-am urmărit de zeci de ori. Când am aflat că au făcut un clip după filmul meu preferat am visat să le și văd dansând pe bar. Ar fi fost extraordinar! Am venit special pentru asta.” Totuși, de la Constanța nu au venit chiar degeaba. Au întâlnit-o pe concitadina lor, Ailyn, „pe care am votat-o de mai multe ori la *Alege ASIA*”, și s-au întreținut cu fostul campion mondial la box Mihai Leu.

Lupul își schimbă pielea în Brazilia

Din decembrie anul trecut, Irina Hasnaș participă la un proiect artistic care depășește granițele țării. Tema proiectului: lupul. Experimentul, cu participare exclusiv feminină, a fost inițiat și dirijat de nemțoaica Karla Woisnitza. Ei i s-au alăturat norvegianca Liv Mette Larsen, elvețianca Salome Hattenschweiler, brazilianca Marlene Almeida și româncă Irina Hasnaș. Regula este ca în fiecare țară a artistelor participante să se organizeze mici tabere de creație, încheiate cu expoziții locale. Primul popas a fost în Brazilia, în decembrie. În satul Forte Velcjo din Paraíba, printre palmieri și cocotlieri, artiste s-au concentrat pe modalități de expresie privitoare la structura fizică a lupului, mergând până spre semnificațiile sociale ori psihice ale acestuia. Simbolul a fost exploatat din mai multe direcții, lupul fiind „parcelat” și împărțit în mod echitabil între participante. Irina Hasnaș a preferat să se ocupe de piele (preocupările ei artistice venind îndeosebi din zona textilă), iar celorlalte le-au revenit picioarele (labele), nasul (mirosul), privirea sau structura osoasă. Deși proiectul inițial era destul de agresiv, acolo, în Brazilia, lupul s-a „îmblânzit”, printre băștinăși prietenoși, guralivi și arși de soare. De aceea, simbolul a fost mai ușor de exploatat acasă, de unde fiecare a venit cu temele făcute, care au fost imediat expuse într-o mănăstire franciscană. În viziunea Irinei Hasnaș, pielea lupului s-a concretizat, și păros, și alunecos, în diverse nuanțe și sugestii. Ea a folosit coji de copac, fire vegetale, implantate în suprafețe fine de silicon. „Am mers pe ideea de țesut, de textură, de transparență a pielii. Chiar dacă românii, prin tradiție, sunt foarte legați de simbolul lupului (începând cu lupul dacic), am încercat să percep cât mai actual sălbăticia și cruditatea ființei. Fiind numai femei, a trebuit să ne intereseze și lupoaica, mesajul fiind că, la începutul celui de-al III-lea mileniu, femeia s-a schimbat foarte mult.” În Brazilia, locul a contat foarte mult: folosind flori de *bungavillea* (cărora li se mai spune și *semper lucius*), Irina și-a completat expoziția delicat, contrastând cu ferocitatea inițială. Tot așa, frunzele plantelor suculente au fost folosite drept căuș protector pentru fotografiile de moment. Expoziția a avut succes, brazilienii s-au arătat foarte interesați și și-au notat conștient impresii, cum e obiceiul locului. În vară, proiectul va continua în Norvegia, unde cele cinci artiste vor sta iarăși în coasta lupului, disecându-l în chip artistic.

text: **Gia Iova**

foto: **Irina Hasnaș**

NITA'S EUROPEAN BAKERY

Cofetăria Niță din New-York

*Vă așteaptă s-o vizitați
când aveți ocazia
și să faceți cunoștință
cu produsele tradiționale românești*

40-10 Greenpoint Ave. Sunnyside, L.I.C., N.Y. 11104
Tel: 718-784-4047

Ca\$\$a Locco

virusează calculatoarele

Cei trei bistrițeni de la Ca\$\$a Locco au început să lenevească. Din vara anului trecut, de când au încheiat socotelile cu sitcom-ul de televiziune, au scos doar un videoclip, în care rolul lor este interpretat de trei studenți de culoare, din Congo. În rest, promisiuni pentru un nou album, noi piese, „noi nebunii”. Nici cu specta-

coalele nu au abuzat prea tare. „Am așteptat un contract serios pentru un turneu”, ei considerându-se tipi serioși. Așa că, într-o pană de inspirație, au hotărât să mențină interesul asupra lor cu un CD multimedia, pe care au grupat câteva clipuri, arhicunoscute și mult difuzate pe posturile de televiziune, patru poze și niște piese Ca\$\$a Locco. Puțin față de pretențiile pe care le au și pofta de muncă grosolană cu care se laudă. În rest, câteva scâlâmbăleli și promisiunea că anul ăsta vor edita un nou album. „De suflet”. Ce înseamnă asta, ne explică chiar ei. „Dacă sufletul nostru va simți că trebuie să urlăm tot albumul, vom urla tot albumul. Dacă sufletul nostru va simți că trebuie să tăcem tot albumul, o să tăcem și vom da fanilor un CD gol pe care să înregistreze ei ce vor, și le vom virusa și calculatoarele. Din tot sufletul.” ■

Farmecul unei voci unice

Noul album Mariah Carey se numește *Charmbracelet* și include 15 piese, printre care succesul *Through The Rain*. ■

Poeme înlănțuite

A apărut, cu sprijinul Fundației Pro Helvetia, o carte care adună roadele unui experiment literar petrecut în Elveția: trei poeți români (Nora Iuga, Ioan Es. Pop, Robert Șerban) și doi elvețieni (Werner Lutz, Kurt Aebi) s-au întâlnit la Romainmotier, în luna mai a anului trecut, pentru a înlănțui versuri de moment pe principiul japonez al *renshū*-ului. Regula presupune că fiecare dintre autori să preia de la cel de dinaintea sa o idee, un vers, în așa fel încât „Poezia cea nouă să șteargă urma celei precedente.” Poemul în lanț, iscat, precum lanțul cromozomial, din idee în idee, s-a născut în trei zile din cele 25 de texte scrise, obligatoriu, doar într-o oră și un sfert fiecare. Performanța este că, în același timp, poemul a și fost tradus iar câteva zile mai târziu, acesta a fost citit în fața a peste trei sute de spectatori, la Solothurn, „orașul elvețian îndrăgostit de literatură”. Cartea nu poate vorbi despre bucuria poeziei înfrățite și împărtășite acolo, în Elveția, și mai apoi în România, la *Bookarest 2002*. Dar faptul că s-a scris poezie europeană modernă pe un model vechi oriental dovedește că gândul bun se abate asupra tuturor și că „poezia e încă departe de moartea care i se prevestește”, după cum simte și spune Ioan Es. Pop. ■

Clid informativ - cultural

Se distribuie gratuit

www.zilei.ro

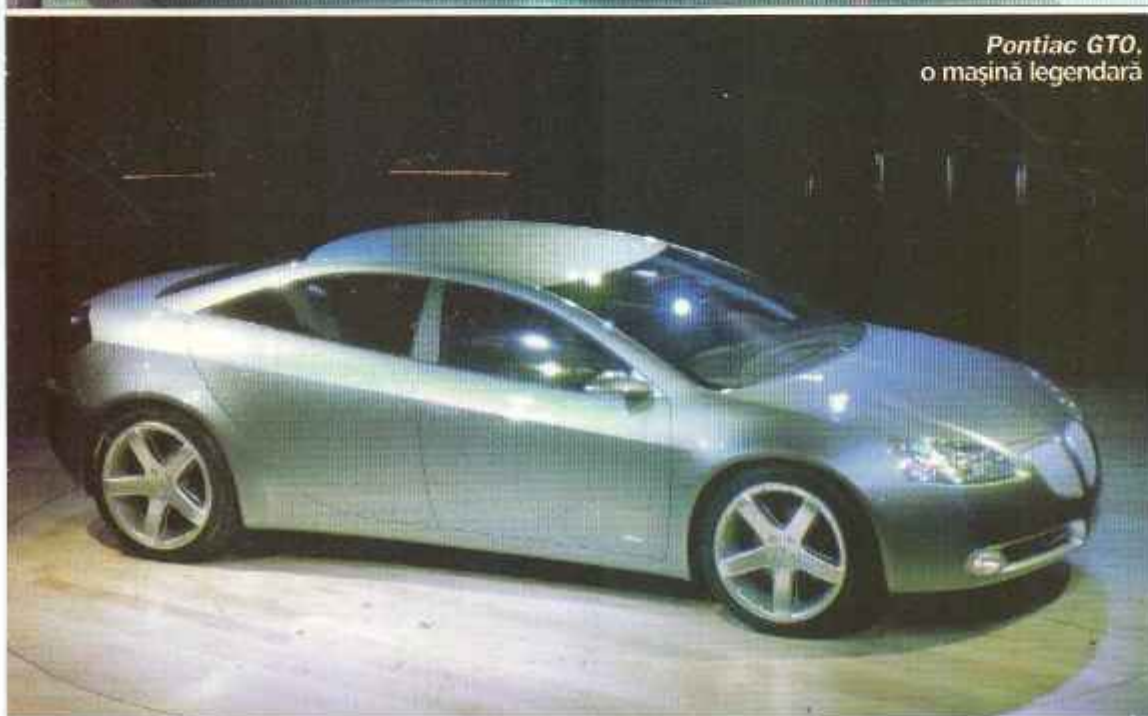
Lux la Detroit

Mazda,
în conceptul
Washu

Dodge Kahuna,
destinat amatorilor
de surfing

Pontiac GTO,
o mașină legendară

Salonul Auto de la Detroit este evenimentul care datorită perioadei de desfășurare prezintă primele tendințe ale fiecărui an. Organizat în perioada 5-20 ianuarie acesta resimte lipsa marilor premiere europene, dar compensează prin dimensiunile sale, în creștere de la ediție la ediție. Anul acesta au fost necesare 10 săptămâni de pregătire care au implicat 1.500 de muncitori câte 12-14 ore pe zi. Prin contrast, acum 16 ani, salonul era gata în doar patru zile. Piața americană este încă una pe care constructorii europeni o consideră foarte capricioasă. Produsele destinate americanilor nu sunt întotdeauna pe gustul europenilor, iar o mașină europeană, din clasa mică de exemplu, va fi luată în derădere de yankei. Pentru motorisții americani una dintre premierele cele mai importante a fost **Pontiacul GTO**. Mașina este o legendă peste Ocean și noul motor V8 de 340 de cai putere transmiși către puntea spate ar face orice amator de senzații tari să viseze. La forța de sub capotă se adaugă și formele care îmbină istoria acestei mașini cu noile tendințe în domeniu. Alte două lansări, importante pentru amatorii de viteză, sunt **Mitsubishi Evolution VIII** și noul **Ford Mustang**. **Evo VIII** este rezultatul direct al experienței pe care constructorul japonez o câștigă an de an în Campionatul Mondial de Raliuri. Schimbările față de modelul anterior se reflectă, mai ales, în restilizarea aspectului. Linile sunt acum mai rotunde și mai puțin tăioase decât la **Evo VII**. Au apărut însă voci care susțin că asta îi diminuează din agresivitate. Răspunsul designerilor japonezi a fost că îi oferă performanțe superioare. Așa cum era normal, de la Detroit nu au lipsit mașinile concept. Acestea au menirea de a testa piața și de a oferi o imagine despre planurile marilor producători. **Audi** a prezentat **Pikes Peak**, o mașină tot-teren, mai exact un SUV (sport utility vehicle). Despre el se spune că are suficientă putere cât să se compare cu un **Jumbo Jet**. Un alt SUV interesant este automobilul destinat amatorilor de surfing, **Dodge Kahuna**. **Mazda** a prezentat la Detroit conceptul **Washu** care pare să fie deja pregătit pentru producția de serie, iar **Toyota FINE-S** cu combustibil alternativ a marșat pe ideea mașinilor futuriste din filmul **Minority Report**. O prezență care a atras multe priviri a fost și noul **Rolls Royce Phantom** construit de către **BMW** pentru a-l învinge pe **Mercedes Maybach**, pe piața mașinilor de superlux. Marea absență este considerată noua linie 911 a lui **Porsche**. Se spune că aceasta va fi motorizată de V8-ul care echipează acum **Cayenne**. Dar asta va rămâne de văzut la saloanele auto europene.

text **Mugurel Mărgărit**

foto **AP, EPA Rompres**

it 2003 – Americanii sunt primii!

*Rolls Royce Phantom,
superluxul care nu mai
necesită comentarii*

*Audi Pikes Peak,
un vehicul
de utilitate sportivă*

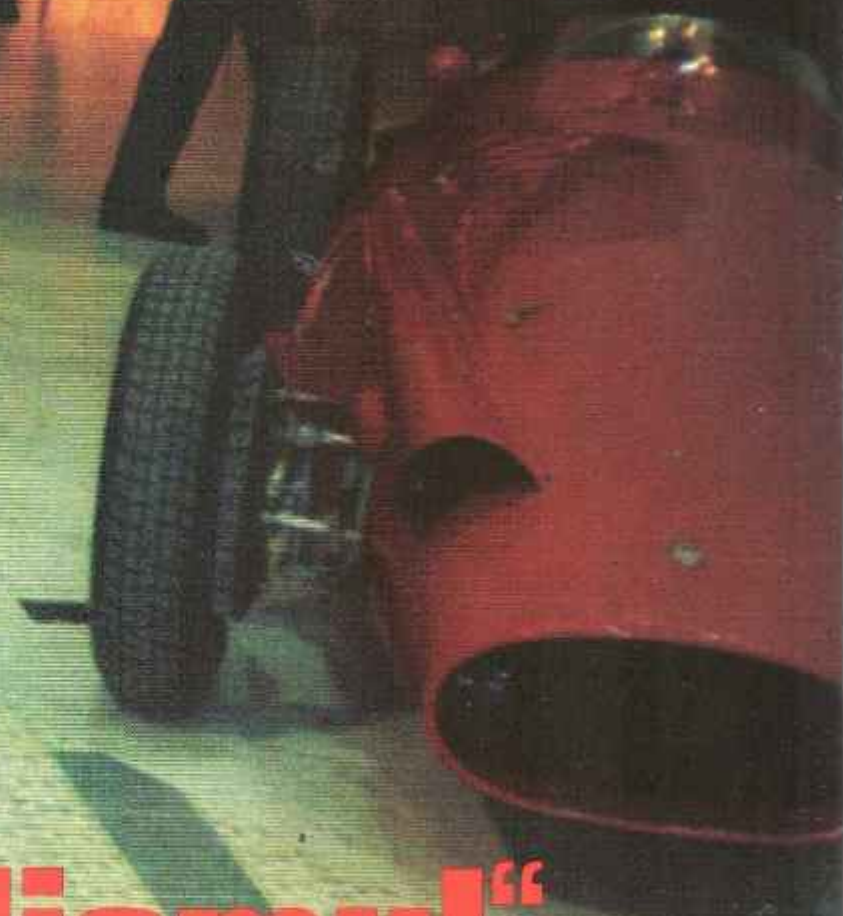

*Președintele Chrysler
Group, Wolfgang
Bernhard, prezintă
motocicleta Dodge
Tomahawk, care, la
500 de cai-putere,
poate atinge viteza
de... peste 600 km/h*

Automobilul de Formula 1 cu care
Michael Schumacher a câștigat
titlul mondial anul trecut.
(Monte Carlo, decembrie 2002)

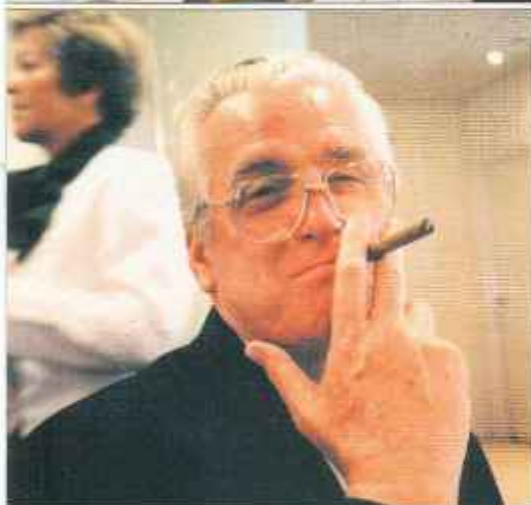

**„Hobby-ul meu
principal este
automobilismul”**

interviu cu
Constantin Niculescu,
președintele ACR

„Prin civilizația automobilului, România

Dansând cu Regina Balului Automobilistilor, ediția 2002

▼ Domnule Președinte, ce înseamnă ACR în viața posesorilor de automobile din România?

– Un răspuns corect comportă, mai întâi, o fațetă istorică, având în vedere că *Automobil Clubul Român* este atestat documentar în zorii secolului trecut, la 5 aprilie 1904, slujind, iată, de aproape o sută de ani, interesele automobilistilor. La sorgintea sa, și chiar mai târziu, asociația avea o structură elitistă, automobilul fiind doar apanajul mediilor aristocratice. Astăzi, automobilul nu mai constituie un obiect de lux, pe șoselele României circulând peste patru milioane de autovehicule, iar numărul conducătorilor auto se apropie de șase milioane. *Automobil Clubul Român*, ca asociație a automobilistilor și ca organizație neguvernamentală, a acționat cu insistență pentru apărarea intereselor majore ale acestora în fața tuturor factorilor sociali care încearcă să încalce libertatea lor de mișcare. Membrii asociației beneficiază de protecție multiplă pe toate arterele rutiere ale lumii, prin grija *Automobil Clubul Român*, în colaborare cu cluburile partenere, pe baza unor documente internaționale, respectiv *Scrisoarea de Credit*

și *Permisul Internațional de Conducere*. Automobilistii care vor fi victime ale accidentelor rutiere vor beneficia începând cu anul 2003 de salvare cu ajutorul elicopterelor, pentru a urgenta transportul la clinicile de specialitate din țară sau străinătate. Mai amintesc faptul că asistența rutieră pe șosele s-a perfecționat an de an, iar pentru automobilisti este și va fi mereu necesar și un serviciu de siguranță în deplasările cu automobilul. În planul facilităților nu putem omite nici faptul că asociația dispune de baza sa proprie de turism în moteluri situate în diferite zone turistice, inclusiv în Delta Dunării.

– Ce reprezintă ACR în viața dumneavoastră?

– Pot să spun că destinul meu profesional s-a identificat cu *Automobil Clubul Român*, pentru că în 1967, la un an după terminarea Facultății de mecanică a Universității brașovene, am intrat în sistemul ACR, în calitate de secretar al Filialei ACR Brașov; în 1978 am fost ales ca Vicepreședinte al asociației, iar în 1985, ca Secretar General. După evenimentele din decembrie 1989 am fost ales ca Președinte al *Automobil Clubului Român*. Am

rămas fidel și la bine și la rău, știut fiind că pe timpul dictaturii, *Automobil Clubul Român* a traversat unele momente dramatice. Să fiu sincer, recompensa morală pe care o resimt acum este că în cei 99 de ani pe care *Automobil Clubul Român* îi împlinește în 2003, peste trei decenii și jumătate l-am fost și eu, să zic metaforic, un slujbaş credincios.

– Cum era ACR înainte de '90?

– Înainte de anul 1989, *Automobil Clubul Român* a fost poate unul dintre cei mai reprezentativi „disidenți” ai epocii, deoarece era o asociație civilă, o structură privată bine încheagată, cu sute de mii de membri, dar care nu beneficia în nici un fel de ajutorul statului și se autogestiona, având o deplină autonomie financiară. Poate chiar acest ultim aspect a deranjat, la un moment dat, pentru că s-a luat o măsură abuzivă de depozitare de patrimoniu. Anul 1990 a fost un an al renașterii, deoarece s-a redobândit patrimoniul ACR-ului, este adevărat distrus destul de mult. Dar să ne reamintim și de momentul abolirii monarhiei, în 1947, când asociația a mai fost „lovită” din plin pentru că se numea *Automobil Clubul Regal Român*.

– Puteți explica în ce fel?

– Pe lângă faptul că asociația a fost marginalizată, i s-a confiscat și patrimoniul. Puțini contemporani știu probabil că imobilul din București, str. Știrbei Vodă nr. 24, restaurantul fostei Securități, este și astăzi proprietatea *Automobil Clubul Român*. Cu toate că restituirea proprietăților este o problemă majoră în România, noi nu am putut reîntra în drepturile noastre legale de proprietari. Sperăm în continuare... Există în *Automobil Clubul Român* însă un spirit de solidaritate care a condus la eliminarea greutăților, iar astăzi asociația, iată, este viguroasă la cei 99 de ani de existență.

– În structurile internaționale ale automobilistilor, ACR ce poziție are?

– *Automobil Clubul Român* este încă de la înființarea sa, în 1904, membru al Federației Internaționale a Automobilului (FIA), unicul organism mondial în domeniul sportului automobilistic. Este, de asemenea, membru al Alianței Internaționale de Turism (AIT), la 10 decembrie 2002 împlinindu-se patru decenii de apartenență la acest organism. *Automobil Clubul Român* face parte din structurile de conducere ale acestor două organisme și participă activ la managementul internațional în domeniu. Aș putea conchizi, fără lipsă de modestie, că *Automobil Clubul Român* este o „voce” cunoscută și recunoscută în familia internațională a automobilistilor.

– ACR, deci, poate interveni în Formula 1?

– Sigur că da. Eu sunt membru al

se află de aproape un secol în Europa."

Comitetului Executiv al FIA și am în această calitate orice posibilitate, inclusiv de a vota contra calendarului sau regulilor propuse. Nu o fac datorită unui motiv simplu: „nu trebuie intervenit acolo unde nu contribuim...”.

– Cum împacăți activitatea de parlamentar cu aceea desfășurată la ACR? Vă mai rămâne timp liber?

– De fapt activitatea de la asociație și cea de parlamentar nu sunt distincte, ci – în cazul meu – complementare. Scopul pentru care am candidat pentru un loc în Parlament a fost acela de a susține, din interiorul instituției legislative, interesele majore ale automobilistilor, ca și ale alegătorilor mei din județul Tulcea, unde ACR are o puternică logistică în domeniul turismului. Problemele cu care se confruntă automobilismul în România pot fi, în cea mai mare parte, rezolvate prin acte normative cu putere de lege. Ca să dau un exemplu, din multe care îmi stau la îndemână, recent am inițiat un proiect de lege, care, se pare, va întruni votul Parlamentului, privind interzicerea pe drumurile publice a transportului greu de marfă, în zilele de sâmbătă și duminică, deoarece acesta generează o sumedenie de accidente grave, soldate cu multe victime omenești. O veste de „ultimă oră” ar fi aceea a demarării la Ministerul Lucrărilor Publice, Transporturilor și Locuinței a procedurilor de construire a podului peste Dunăre în zona Galați-Brăila-Măcin și includerea în programul aceluiasi minister a reabilitării Aeroportului Tulcea. Ambele obiective vor pune în valoare mirifica Deltă a Dunării. În ceea ce privește timpul liber, precum se știe, sociologii nu au reușit să definească până acum acest concept. Programul meu de lucru este de 14-16 ore pe zi, dincolo de care se poate comensura așa-zisul timp liber personal. Hobby-ul meu principal este automobilismul. Iar avantajul meu esențial este că la ACR există o mare familie unită a automobilistilor din România și un staff tehnico-organizatoric pe măsura acestei familii. Acesta este marele „secret” al performanței.

– În 2004 se va sărbători Centenarul ACR. Ce semnificație are acest eveniment?

– Cronologic, *Automobil Clubul Român* se situează printre primele cluburi automobilistice create în Europa și în lume ca o consecință a faptului că România se înscrie în anele mondiale printre primele 10 țări care introduc „trăsura fără cai” în circulația publică. Așa cum România deține performanța clasării printre primele șase țări din lume, după Franța, SUA, Anglia, Germania și Italia care inițiază competiții automobilistice. Istoria consemnează prima cursă automo-

Împreună cu Max Mosley, președintele FIA, și Otto Filmm, președintele ADAC (Germania)

între Juan Antonio Samaranch, ex-președintele CIO, și Max Mosley

bilistică de la noi, în septembrie 1904, pe traseul București-Giurgiu. Putem spune, extrapolând planul evenimentelor, că prin civilizația automobilului, România a pătruns și se află de aproape un secol în Europa. Iată de ce noi considerăm că sărbătorirea în anul 2004 a Centenarului *Automobil Clubului Român* are o semnificație aparte în spectrul valorilor de cultură și civilizație românească, inclusiv în spațiul Europei. Acest eveniment va fi, cu siguranță, marcat și de Federația Internațională a Automobilului și Alianța Internațională de Turism, ca organisme mondiale unice la care ACR a aderat. Este firesc, așadar, ca *Automobil Clubul Român* să mar-

cheze, prin acțiuni de excepție, centenarul existenței sale. În primul rând avem în vedere lărgirea gamei de avantaje și facilități conferite membrilor ACR, beneficiarii de drept a tot ceea ce realizează logistic asociația. Secundo, urmărim racordarea asociației la tendințele moderne manifestate de cluburile partenere din Europa și din lume, cu activitatea cărora ne întrepătrundem prin servicii reciproce destinate membrilor. Întreaga noastră activitate din 2003, al 99-lea an de existență, va fi sub semnul Centenarului ACR.

interviul de: **George Arion**

foto: **Robert Hanciarec**

și arhiva Constantin Niculescu

Columbia exotică

„În cele două săptămâni petrecute acolo am fost permanent fascinată, dar permanent mi-a fost frică. Și trag o linie și spun: da, mi-a plăcut să văd Columbia de aproape, dar nu m-aș mai duce a doua oară...”

Fotografiile preluate din arhiva *AP Rompres* sugerează același lucru. Nu prea e de mers la Bogota. Ultimele evenimente de acolo au legătură cu terorismul, nu cu turismul. Și totuși, Mirela Popescu și-a petrecut vacanța în Columbia. Povestea ei este fascinantă, fără să fie un reportaj. Pentru că Mirela nu este ziarist. Doar un turist șocat de faptul că o țară prin excelență exotică miroase a praf de pușcă.

și terorizată

exclusivitate

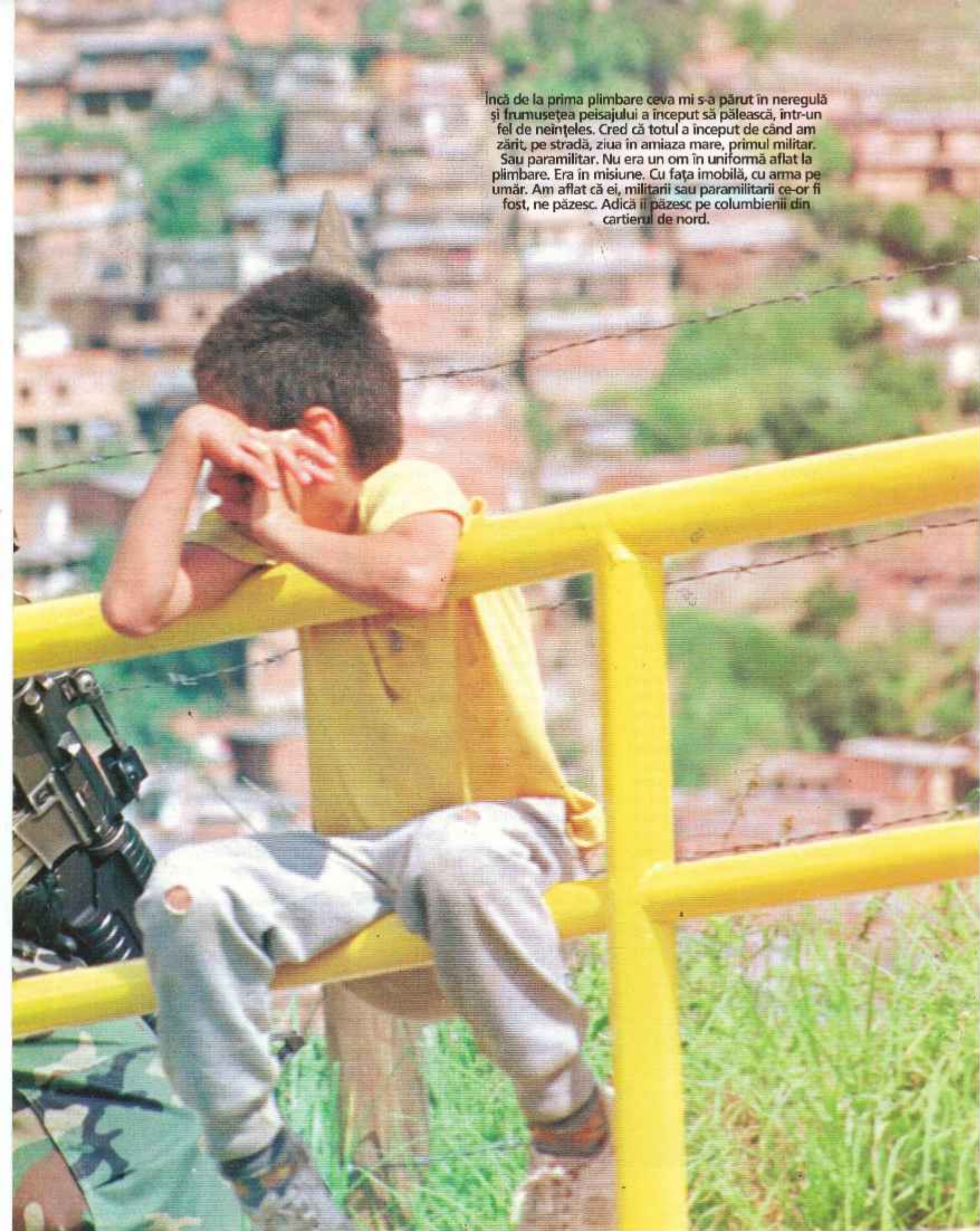

Perchezițiile în plină stradă
sunt un fapt obișnuit
la Bogota.

Despre Columbia știam câte ceva, din cărți și documentare filmate. Întotdeauna mi s-a părut că e o țară exotică, verde și însorită, cu oameni veseli care dansează pe străzi. O „dolce vita” spartă uneori de focuri de arme pentru supremația asupra plantațiilor de cocaină. Dar până și asta mi se părea interesant. Nu mi-am imaginat nicio dată că aveam să descopăr o țară pe cât de frumoasă pe atât de săracă, unde verdele crud al vegetației exotice e colorat cu negrul hainelor de paramilitari. Cu miros de praf de pușcă și cu oameni disperați, gata să facă orice pentru un ban cu titlu de valută-forte. Cu soldați înarmați până-n dinți și tancuri pe străzile capitalei. La bancomat îți apare brusc, în spate, o huidumă cu haine negre și arma spânzurată de gât. „For iuăr protecșan”. La hotel ți se atrage atenția să nu te urci în taxiuri de pe stradă. Și în nici un caz să nu porți vreo bijuterie, nici măcar cercei. Devii o potențială victimă. Supermarketurile au pază militarizată și orice loc mai aglomerat – fie el magazin, restaurant sau muzeu – trebuie evitat. E periculos. Pe străzi, oamenii par speriați, obosiți de prea multe conflicte, de prea multe pericole ce te pândesc la fiecare colț de stradă. Bărbații sunt frumoși, bine făcuți, dar fețele arse de soare sunt aspre, privirile reci. Femeile vorbesc întruna, cald, intim, cu voci joase, cu un limbaj încărcat cu diminutive... „Mi amor, por favor, un masehito...”

Încă de la prima plimbare ceva mi s-a părut în neregulă și frumusețea peisajului a început să pălească, într-un fel de neînțeles. Cred că totul a început de când am zărit, pe stradă, ziua în amiaza mare, primul militar. Sau paramilitar. Nu era un om în uniformă aflat la plimbare. Era în misiune. Cu fața imobilă, cu arma pe umăr. Am aflat că ei, militarii sau paramilitarii ce-or fi fost, ne păzesc. Adică îi păzesc pe columbieni din cartierul de nord.

„Mamă, am ajuns în paradis,

Am plecat în Columbia răspunzând invitației unei vechi prietene, măritată cu un columbian, de a petrece să în avion, ore în care de nenumărate ori mi-am dorit să nu fi plecat. Aeroportul din Bogota nu mi-a făcut nici schimb, primul „lucru” care m-a izbit, a fost lumina. O altfel de lumină a soarelui, care schimbă aproape f Apoi vegetația. Un verde cald, combinat cu galbenul soarelui, și toate plantele acelea cu dimensiuni de pove

Drumul de la aeroport până la apartamentul prietenei mele, străzile, plantele, mirosurile, oamenii, toate sub lumina acelui soare cumva portocaliu, blocuri elegante, placate cu marmură, peisaje de vedere pe care s-o trimiți acasă și să scrii... „mamă, cred că am ajuns în paradis...” Apoi garajul, de unde am ajuns în lift, și din lift direct în apartament, într-un bloc construit pe sistemul american. Un apartament circular, desfășurat pe o suprafață de peste 400 de metri pătrați! (Am aflat ulterior că ne aflăm în zona de nord a capitalei columbiene, în așa-numitul oraș al bogaților). Un lux ostentativ, o casă asemănătoare celor din telenovele, despre care îmi imaginam că sunt numai decoruri. Dar aici totul căpăta contur și așa am aflat că, de fapt, chiar așa trăiesc acei columbieni bogați. Marmură pe jos în toată casa, camere enorme, plătouri cu fructe exotice, flori. Și servitoare, îmbrăcată în negru, cu șorțulețul alb, apretat.

Primul lucru pe care l-am auzit, după emoțiile primelor impresii, a fost șocant. Mi-am dorit să ies să mă plimb pe străzi. În nici un caz singură, mi s-a spus, și am crezut că e o figură de stil. Și nu te îndepărtezi de bloc... Abia după câteva zile aveam să înțeleg sensul acestor prime avertismente. Prietenii noștri ne-au spus să nu purtăm bani asupra noastră, nici bijuterii la vedere. Că se fură. (Avertismentul îmi era oarecum familiar, din țară, din zonele aglomerate.) Așa că, în momentul în care am dorit să cumpăr ceva dintr-un supermarket, am fost nevoită să apelez la serviciile unui... bancomat. Introdusesem cardul și așteptam să ridic banii când... Am privit întâmplător peste umăr. O mutră fiorosă, un zdrahon înarmat mă privea încordat, cu

ambele mâini pe arma spânzurată în hamuri, și hamurile pline de gloanțe. Inima a început să-mi bată cu putere: aveam să fiu jefuită! Am căutat cu privirea o porțiță de scăpare și, la distanță de numai doi-trei metri, în lateral, am întâlnit un nou zdrahon, cu aceeași expresie încordată pe față, cu armă. Am simțit că mă sufoc și mi-amintesc că m-am prelins pe lângă peretele cabinei de la bancomat, uitând de bani, de card și de ce mă aflu acolo. Când mi-am revenit, eram așezată pe un scaun și o grămadă de lume se agita în jurul meu, vorbind repede în spaniolă... „E straniera, como, che pasa...” În cele din urmă și-a făcut apariția o tânără, ale cărei haine o indicau drept angajată a magazinului. Singura vorbitoare de limbă engleză, de fapt. Mi s-a explicat că oamenii în haine negre pe care l-am văzut, erau acolo să mă protejeze de vreun eventual tâlhar. „For. suár proteccán, seniora”, mi-a zâmbit zdrahonul, un zâmbet care mi-a părut mai mult un rânet. Atunci m-am simțit, pentru prima oară, cu adevărat speriată. De Columbia.

La numai două zile de la sosirea la Bogota, gazdele noastre ne-au invitat la fermă. (Tot ulterior am aflat că, pentru ei, era mai sigur să ne aibă acolo, sub protecția lor, decât să umblăm singuri prin oraș expuși pericolelor ce ar fi putut apărea la orice pas, de la un atentat cu bombă, până la un cutit în gât, la colț de stradă. Oamenii nu sunt răi, dar sunt disperati. Și disperarea îi împinge la lucruri mai rele decât sunt în stare să facă oamenii răi...) Ferma era la distanță de aproximativ 60-70 de kilometri de oraș. Bogota este situată pe un platou muntos, așa că am cohorât. Față de cele 24-25 de grade din capitală, temperatura a crescut pe la 35-37 de grade.

Domeniul familiei columbiene, îngrădit zdra-van. Un zid de piatră, înalt și lat, în jurul miilor de metri pătrați. Un colț de rai. O casă cu parter și etaj, cocheta, cu un aer elegant. Cu verandă „colonială”. Piscină și jacuzzi în curte, un jacuzzi imens unde prietenii noștri își petreceau după-amiezele și serile blânde cu un cocktail în mână, vorbind vrute și nevrute. Mi-au spus chiar că, de multe ori, iau și cina în jacuzzi. Și aici ne-au întâmpinat servitorii, trei la număr, ale căror locuințe, ca niște magazine, erau undeva în spatele casei. O grădină superbă, imensă, cu flori. Și ceva mai încolo, către gardul de piatră, fructele. Banane în banani, ananasi în tufe, mango, potocale, kiwi. Și lumină portocalie a unui soare parcă obosit, îmbrăcând totul. Dintre bogații Bogotei, cei mai mulți au astfel de ferme, pe lângă oraș. Dar la fel de mulți nu le mai au. Și asta pentru că gherilele din munții din apropiere și le doresc, la un moment dat. Și le ocupă, pun slăpănire pe ele. Proprietarul primește un telefon și i se spune... „Să nu mai vii niciodată la ferma ta. Acum e a noastră.” Și se supune. Gherilele sunt periculoase, membrii sunt înarmați până în dinți și foarte duri. Nu stau la discuții. Gazda noastră zice că mai întâi te-mpușcă și pe urmă te întreabă ce vrei. Și râde. Și mie mi se zbârlește părul... Aceste gherile se bucură de sprijinul oamenilor simpli, ai săracilor care sunt, de fapt, majoritari în Columbia. Sunt văzuți ca un fel de haiduci. Sunt stăpânii plantațiilor de cocaină. Mai sunt, se zice, foarte corecți față de țărani care le muncesc pământurile, de unde și faima de „ai noștri, dintre noi, pentru noi”. Dar fac ce vor, când vor. Sunt un fel de a doua putere în stat. A doua? Nu, prima.

„Doar departe de o Bogota dezlănțuită reușești să te bucuri. Asta în condițiile în care nu dai drumul la televizor. Pentru că aproape fiecare buletin de știri conține fie că ești pe malul mării, sau la o fermă superbă, ori într-un apartament luxos, nu poți ignora asta...”

dar aici totul este militarizat!

orile de iarnă la... 30 de grade Celsius. Zborul a fost îngrozitor de lung, cu escală la Paris. Peste 16 ore petrecute în presie deosebită, poate pentru că seamănă cu Otopeniul nostru, la vremea la care nu era încă renovat. În fundamental perspectiva asupra culorilor. Chiar hainele mele căpătaseră nuanțe mai calde, mai pastelate. Am fost cuprinsă de o emoție ciudată și primele mele impresii se pierd undeva într-un abur de real și ireal.

Urma să petrecem revelionul, totuși, la Bogota, într-un mare restaurant. Gazdele noastre, însă, s-au răzgândit în ultima clipă. La televizor, ministrul Apărării din Columbia (care este o femeie) le tot dădea asigurări cetățenilor că vor avea o sărbătoare liniștită. Că străzile sunt împânzite de militari, și punctele-cheie ale orașelor la fel. Imaginile completau tabloul. Tancuți și taburi pe străzi. Suficient ca să nu ne supărăm pe decizia gazdelor. E mai bine la fermă.

Un revelion la 35 de grade, în jacuzzi, cu șampanie și mâncare tradițională columbiană. (Mult orez, cartofi, porumb, fierte. O friptură îmbrăcată în staniol, cosmetizată la grătarul de cărămizi din curte. Focuri, artificii și muzică spaniolă, senzuală...) Am venit în Columbia să văd, nu să stau la fermă, închisă între ziduri înalte! - mă revoltam, la două zile după revelion, uitând senzația de frică ce mi se cuibărise în suflet! Suntem străini, turiști, ce poate să ni se întâmple? Așa că, spre disperarea gazdelor noastre, ne-am întors la Bogota. La hotel. Un hotel plăcut și curat, undeva la granița dintre orașul de nord și cel de sud. În momentul în care am dorit să ieșim la plimbare, însă, au reînceput avertismentele. Fără bijuterii. Fără bani. Cu haine simple, să nu bată la ochi. Și nu vă aventurați prea departe.

Am ieșit în aerul cald, încercând să oprim un taxi. Și băiatul de la bagaje a alergat după noi, îngrozit, trăgându-ne înapoi, în hol: „No, no...”. Tânăra de la recepție, cu aceeași privire speriată, ne-a interzis categoric să luăm o mașină de pe stradă. E periculos, e periculos, susoteau toți. (Mi s-a explicat, în cele din urmă, că taxiurile sunt adevărate capcane. Asta pentru că m-am

mirat că, în momentul în care șoferul unei mașini-taxi chemat chiar de recepționeră este supus unui adevărat interogatoriu, că este legitim și i se notează atât datele personale, cât și cele ale mașinii, ba, mai mult, în același caiet este notată ora plecării. Riscul unei mașini luate la întâmplare de pe stradă era ori să fim răpiți și apoi să se ceară ambasadei - sau radelor - vreo răscumpărare, ori să fim jefuiți, ba, mai mult, să fim jefuiți și omorâți. Să nu ne mai găsească nimeni, niciodată. Încurajator mod de a porni la un tur al orașului, nu-i așa?)

În această mică excursie am înțeles că acel cartier de nord care m-a impresionat adânc reprezintă, de fapt, doar maximum 10 la sută din suprafața Bogotei. În rest, este un oraș sărac, meschin, murdar. O sărăcie lucie, oglindită în ochii oamenilor, în hainele și în comportamentul lor. Surprinzător, nu există cersetori - în sensul românesc al cuvântului - însă la fiecare pas apare cineva dornic să-și ofere serviciile. Vănzători ambulanți, lustragii, cântăreți, ghizi, te copleșesc cu privirile, cu accentul, cu disperarea lor. Străzile sunt strâmbe și prăfuite în cartierul săracilor. Într-un stil latin alterat, locuiesc clăie peste grămadă în clădiri strâmbe, aproape dărăpănate, vorbesc mult și tare, rufele atârna la uscat peste balcoane, droaie de copii desculți se joacă în stradă de-a paramilitarii. (Paramilitarii reprezintă o grupare la fel de periculoasă ca luptătorii de gherilă. Se spune despre ei că sunt desprinși din corpul armatei, nemulțumiți de politica guvernului și situația statului columbian. Luptă - nu cu vorbe, ci cu armele, pentru drepturile săracilor. De fapt nu se știe exact care este politica lor, ci doar faptul că

reprezintă un alt pol al puterii în stat. Și se mai știe că sunt bine înarmați și antrenati...)

Pe lângă plantațiile de cocaină, marea avere a Columbiei sunt smaraldele. Asta nu înseamnă că ele sunt ieftine! „Producția” merge în cea mai mare parte la export, iar pietrele expuse în magazinele locale sunt cu titlu de „unicat”, la niște prețuri înfricoșătoare chiar și pentru cei din cartierul bogatilor. Dar spectacolul dintr-un magazin de pietre prețioase (cu pază militarizată) este năucitor. Frumosașele pietre verzi sunt puse în valoare de lumini și decoruri. Intri într-un fel de mini-muzeu. Poți să te uiți cât vrei. Dar nu poți să te apropii... Și totuși, pe plaja de la Cartagena ai parte de cele mai abile imitații... Căci în zilele următoare, gazdele noastre ne-au oferit o variație, invitându-ne, din nou, departe de periculoasa capitală. Cartagena, cea mai bine cotate stațiune de pe malul oceanului din Columbia, Mie mi s-a părut un fel de Mamaia a României. Strict din punct de vedere al hotelurilor sau restaurantelor, nu are nimic deosebit, încă pare cumva „sărăcută”. Vegetația exotică o ajută enorm. Dar plaja... O îmbinare de culori fantastică. Verde, cu albul gălbui al nisipului, cu albastrul intens al apei. Pe plajă toată lumea zâmbește. Negri cu tamburine de toate felurile și mărimile îți oferă concerte „live” pentru un pumn de măruntiș. Și nu cântă așa, să se afle în treabă. Tot sufletul li se scurge în ritmul tobelor, dansează și țin ritmul, cu ochii, cu gura. Brățările și măgelele din lemn și piatră vulcanică sună bizar, acompaniind sunetul tobelor. La fiecare două minute, o femeie frumoasă, cu părul și ochii negri se apropie de tine, șoptindu-ți vorbe frumoase, complimentându-te în fel

și chip, doar, doar să te convingă să accepți un masaj. Și apoi mai sunt exoticii vânzatori ambulanți de fructe, la fel de exotice ca ei. O salată de fructe proaspete preparată pe loc, în niște boluri uriașe. Uiti și de militari, și de paramilitari, și de luptătorii de gherilă. Dar Columbia nu e doar o plajă... Și gândul că la întoarcerea în țară trebuie să iau avionul din Bogota, îmi trezește noi fiori...

mații despre vreun atentat, despre lupte de gherilă ori avertismente ca-n vreme de război. De fapt, Columbia este în război și,

— a scris: Oana Costea
— foto: AP Rompres
— și arhiva personală

iVenit. iVăzut. iAles.

Pentru că vindem computere diferite, am învățat să fim alfel.
Să fim simpli, eficienți, de încredere.

Altfel spus, am învățat să fim la înălțimea computerelor pe care le promovăm. Și la înălțimea așteptărilor clienților noștri.

Dacă vrei un calculator diferit, servicii deosebite sau pur și simplu o informație aparte, alege un dealer care gândește alfel.

NouMax

Str. J.S. Bach, Nr. 1A, Sc. B, Ap. 20, București, Sector 2
Tel: (4021) 230 7057, (4021) 231 0361,
Fax: (4021) 230 2704, E-mail: nmx@citnet.ro

Authorized Dealer
and Service Provider

ascultă ce mică e lumea!

"Altfel Spus"

știri de ultimă oră la prima oră

08:20
07:45 și 08:45
07:50 și 09:45
06:50 și 09:20
07:23 și 08:50
06:43 și 09:15

reportajul zilei,
revista presei europene,
invitatul dimineții,
sport,
rubrica economică,
cronica internațională

"Altfel Spus" îți aduce lumea mai aproape!
În fiecare dimineață, între **6:30 și 10:00**,
Constantin Drăgan duce vorba de la București la
Paris ca să ai informații românești și internaționale.
Ești în direct cu Mircea Iorgulescu, Matei Visniec,
Dinu Flămând, Sorin Pamfil și două redacții Radio
France Internationale.

delta rfi 93.5 fm

www.deltarfi.ro

Caracteristica lunii februarie

Conjunctura astrală va fi tensionată mai ales în a doua jumătate a lunii, când Marte se va afla în relație de opoziție cu Saturn. Sunt posibile accidente de tot felul sau ruperea relațiilor cu persoane ce reprezintă o autoritate. Prudența va trebui pusă pe primul loc.

Cristina Vanea

Berbec (21.03. - 20.04)

Din punct de vedere sentimental lucrurile vor evolua chiar așa cum vă doriți. Nu vor lipsi ocaziile de a petrece clipe excelente în compania prietenilor și a ființei iubite. Ar trebui evitată semnarea actelor oficiale deoarece pot să apară tot felul de încurcături. Starea psihică nu va fi dintre cele mai bune.

Taur (21.04 - 20.05)

Chestiunile financiare vă vor crea neplăceri serioase. Mai ales în a doua jumătate a lunii ar fi de dorit să nu faceți investiții sau cheltuieli de mai mari dimensiuni. În plan profesional este posibil să aveți o reușită, care va încununa cu succes un efort îndelungat. Totul este să fiți perseverent.

Gemeni (21.05 - 21.06)

Veți dispune de o mare cantitate de energie, dar nu prea veți reuși să vi-o canalizați în mod eficient. Acest lucru v-ar putea crea o stare de iritare, de agitație, de neliniște. Este posibil să aveți discuții aprinse cu partenerul de viață sau cu partenerii de afaceri. Pe cât posibil, evitați să vă implicați în colaborări.

Rac (22.06 - 22.07)

Din punct de vedere mental veți fi cât se poate de eficient în această lună, așa că puteți lua decizii în probleme dintre cele mai dificile, fără teama că ați putea greși. La serviciu vor exista unele animozități, dar ele se vor atenua cu rapiditate. Pe la mijlocul lunii ați putea semna niște acte sau ați putea primi o aprobare la o cerere mai veche.

Leu (23.07 - 23.08)

În această perioadă veți fi energic și veți reuși să rezolvați o mare parte din chestiunile care vă stăteau pe cap. Oricum, traversați o perioadă bună de care ar trebui să profitați din plin. Pentru timpul liber veți primi oferte care vă vor face mare plăcere și care vă vor da ocazia să vă relaxați. Relația cu persoanele de sex opus se va îmbunătăți.

Fecioară (24.08 - 22.09)

Drumurile scurte vă vor favoriza, indiferent că este vorba de divertisment sau de rezolvarea unor chestiuni profesionale. Ați putea face o investiție care își va arăta în scurt timp eficiența. Pe cât posibil nu vă asumați riscuri mari, căci conjunctura generală nu vă este prea favorabilă. Posibile neplăceri cu unele rude apropiate.

Balanță (23.09 - 23.10)

Din punct de vedere fizic funcționați excelent, ceea ce vă permite să vă implicați în activități dintre cele mai diverse. Popularitatea dv. este în continuă creștere, așa că veți avea ocazia să vă îmbunătățiți relația cu prietenii. Ar fi de dorit să nu plecați la drum, deoarece ați putea avea surprize dintre cele mai puțin plăcute.

Scorpion (24.10 - 22.11)

Se vor înregistra tot felul de probleme în ceea ce privește situația dv. financiară. Evitați să dați sau să luați bani cu împrumut până nu vă sunt clare toate condițiile. Veți face o bună impresie unor persoane cu funcție, care vă vor oferi un ajutor substanțial. Chestiunile sentimentale vă vor interesa în mod special.

Săgetător (23.11 - 21.12)

Nemulțumirile pe care le aveți în familie mai persistă, accentuându-se spre sfârșitul lunii. Încercați să vă manifestați cu mai multă răbdare pentru a evita eventualele evenimente neplăcute. Aveți toate șansele de a obține un succes într-o activitate intelectuală.

Capricorn (22.12 - 20.01)

Este o bună perioadă pentru a lua legătura cu prietenii de pe alte meleaguri. De altfel, relația cu străinătatea vă favorizează indiferent că este vorba de afaceri sau divertisment. Acordați ceva mai multă atenție sănătății căci o suferință mai veche v-ar putea da de furcă. Nici la serviciu nu vă va fi prea bine.

Vărsător (21.01 - 18.02)

Capacitatea dv. de a vă mobiliza este mare, așa că ați putea să demarați activități dintre cele mai diverse. Din punct de vedere intelectual situația încă nu vă favorizează, deci nu este cazul să luați decizii. Este posibil ca în anturajul dv. apropiat să apară unele neînțelegeri, care se vor accentua spre sfârșitul lunii.

Pești (19.02. - 20.03)

Veți avea unele neînțelegeri cu cei din familie și va fi nevoie de toate abilitățile dv. pentru a evita un conflict. Nu ar fi bine să încercați să vă impuneți punctele de vedere, căci până la urmă toate vor ieși așa cum vă doriți. În plan profesional sunt create toate condițiile pentru o reușită.

CONCURS

Num.:
Prezintă:
Vârsta:
Profesia:
Stare civilă:
Adresa:
Telefon:

4 PREMII „SANKT PETERSBURG” PE ADRESA DUMNEAVOASTRĂ!

Citiți cu atenție articolele din acest număr al revistei și veți reuși, într-un mod plăcut să vă încălziți inima. Răspundeți corect la întrebarea de mai jos, și puteți câștiga unul din cele 4 premii:

premiu a câte: 1 box de vodcă „SANKT PETERSBURG” de 0,7 l.

Completați talonul și expediați-l, până pe data de 26 februarie 2003, împreună cu răspunsul pe adresa: Publicitatea Fecioru, București, sectorul 1, Pista Presei nr. 1, box 71341.

ÎNTREBARE:

Unde se află bisericile de creștă?

RĂSPUNS:

.....

Comandă concursul

la: Sankt Petersburg,

la: 1 februarie 2003, la:

Emanoil Sterescu,

Comandă de Adresă:

Nicolae Mircea,

la: 1 februarie,

Mihail Botezatu,

la: 1 februarie,

Daniel Samfira,

la: 1 februarie.

ANIMALELE DE CURTE
VOR AVEA PAȘAPORT,
IAR CAII ȘI CÂINII VOR
PURTA MICROCIPURI.

în tranziție

q. 14

Microcip-cinip

LA CÂINI LE PUNE CA
SĂ NU-I EUTANASIEZE
DIN GREȘALĂ !

DA' CU CALUL
CE-AU AVUT ?

FOTO LA MINUT
PENTRU PAȘAPORT

ZILNIC
9-14

IA CIPU' NEAMULE !
DIN IMPORT, SIGILAT,
PRODUCȚIE UE !

CICĂ SE FAC PAȘAPORTE
ȘI PENTRU PLANTE !

IO AM AUZIT CĂ LE PUNE
CIPURI ȘI LA COPII, SĂ NU
MAI FUGĂ DE-ACASĂ !

AM TELEMEEA
CU MODEM
ȘI GPS !

SĂ VEZI CE-AM RÂS
AZI LA ȘCOALĂ !

Î-AM MONTAT UN CIP LU' DIRIGA,
PEȘEDISTA, ȘI-A ÎNCEPUT SĂ
STRIGE: "JOȘ ILIESCU !"

!?

ALEX

**UN SINGUR
LOC**

Doriți să vă tipăriți documentele color fără a mai apela la agenții de publicitate sau tipografii? Aveți un număr prea mic de copii pentru a fi acceptat în tipografie?

Acum, într-un singur loc, aveți toate echipamentele necesare pentru realizarea materialelor publicitare tipărite.

- Broșuri • Manuale • Cursuri • Cataloage • Prezentări
- Flyer-e • Afișe • Postere • Cărți vizită • Transparente
- Meniuri • etc.

Acum puteți tipări volumul de documente de care aveți nevoie, atunci când aveți nevoie. Acum puteți tipări tiraje mici. Acum puteți tipări documente color personalizate cu date variabile. Și pe lângă acestea beneficiați de calitate, productivitate, versabilitatea suporturilor de printare sau copiere (dimensiune, greutate, tipuri variate de media). Toată atenția noastră se concentrează asupra clientului și mulțumirea acestuia prin realizarea în bune condiții și în timp optim a lucrării.

Vă așteptăm să vă convingeți!

SCANARE

Scanare format maxim A3. Posibilitate scanare diapozitive sau negative. Retușare imagine, culoare, ochi roșii.

PRINTARE

Printare laser color, format maxim A3. Printare ink jet format A4 pe hârtie foto.

COPIERE

Copiere color sau alb negru format maxim A3.
Copiere planuri format maxim A0.

PLOTARE

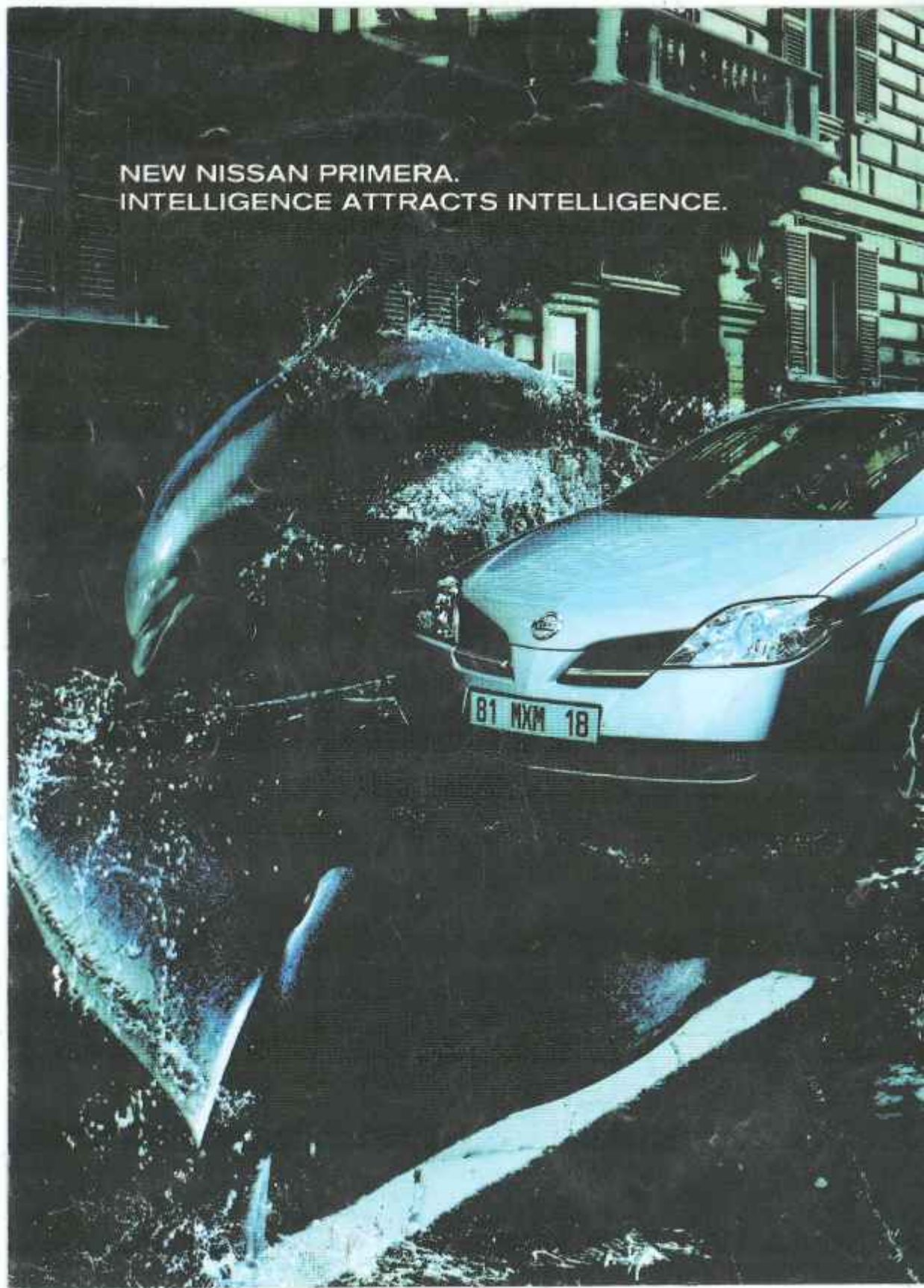
Plotare color, rezoluție 1200 dpi. La ime maximă 1500 mm. Plotare CAD, rezoluție 600 dpi. La ime maximă 860 mm.

Blue Ridge

art print & copy center

Sos. Stefan cel Mare 50 Bucuresti. Tel.: 210 68 28 Fax: 211 69 68
e-mail: plotare@blueridge.ro <http://printshop.blueridge.ro>

NEW NISSAN PRIMERA.
INTELLIGENCE ATTRACTS INTELLIGENCE.

New Primera a car that re-defines what the saloon of tomorrow can represent today. Innovative, dynamic styling fused with advanced technology that leaves you firmly in control of every situation. The intelligence comes through New Primera's revolutionary N-FORM driving information system, allowing for full feature operation with 50% fewer switches than conventional cars. With an ingenious rear view parking camera, distance sensing cruise control and rapid response DVD navigation all available... the really clever thing is that you can simply relax and enjoy the drive.

THE ALL NEW PRIMERA... A NEW FORM OF INTELLIGENCE

SHIFT_expectations